

HAJDÚSZOBOSZLÓ

Nagyhegyes

Ebes

Hajdúszovát

HAJDÚSZOBOSZLÓI KISTÉRSÉGI TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁS

SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁS SZERVEZÉSI KONCEPCIÓJA

2016-2020

Előkészítésében közreműködtek:

**Hajdúszoboszlói Kistérségi Szociális, Család-és Gyermekjóléti Központ
(HKSZK)**

**HKSZK Gondozási Központja,
HKSZK Család és Gyermekjóléti Központ,
HKSZK Család és Gyermekjóléti Szolgálat**

**Hajdúszovát Község Önkormányzata
Nagyhegyes Község Önkormányzata
Ebes Község Önkormányzata
Nádudvar Város Önkormányzata**

**A kistérség településein működő szociális és gyermekvédelmi alap és
szakosított ellátást nyújtó intézmények**

**Hajdúszoboszló Város Önkormányzat
Igazgatási Iroda/Egészségügyi, Szociális Igazgatás**

A koncepciót a Hajdúszoboszlói Kistérségi Többcélú Társulás Társulási Tanácsa
...../2016. (...) HKTT –TT határozatával elfogadta.

TARTALOMJEGYZÉK

CÍMOLDAL	1
TARTALOMJEGYZÉK	3
BEVEZETÉS	6
I.A SZOCIÁLPOLITIKA KONCEPCIONÁLIS ALAPJAI, TELEPÜLÉSPOLITIKAI, TÁRSADALOMPOLITIKAI CÉLOK	8
II.A SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI KONCEPCIÓ CÉLJA ÉS TARTALMA	9
III. KISTÉRSÉG HELYZETELEMZÉSE	10
1.1.A megye helyzetét bemutató általános adatok	10
1.2. A Hajdúszoboszlói Kistérségi Többcélú Társulás településeinek bemutatása, demográfiai jellemzői	11
1.2.1. A kistérség és környezete, fekvése, természetföldrajzi jellemzői	11
1.2.2. Gazdasági, gazdaságföldrajzi jellemzői	14
1.3.Kistérség településeinek demográfiai jellemzői	17
1.3.1. Kor, nem szerinti megoszlás	18
1.3.2. Családi állapot	19
1.3.3. Etnikai szerkezet	20
1.3.4. Gazdasági aktivitás	20
1.3.5. Lakáshelyzet	22
1.4. A kistérségen kívüli település bemutatása – Nádudvar	22
IV. KISTÉRSÉG SPECIÁLIS ELLÁTOTTI CSOPORTJAINAK BEMUTATÁSA	24
1/1. Idősek	24
1.2. Gyermekek	25
1.3. Fogyatékos személyek	26
1.4. Pszichiátriai és szenvedélybetegek	28
1.5. Hajléktalanok	29
V. SZOCIÁLIS ELLÁTÓRENDSZER BEMUTATÁSA	30
1.1. A társult települések ellátórendszerének jogszabályi háttere és változásai	30
1.1.2.AzSzt. szerinti személyes gondoskodás megszervezésére köteles szervek	30
1.1.3. A Gyvt. szerinti gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat	31
1.1.4. A Gyvt. és az Szt. központi jogszabályváltozás kihatása a fenti feladatellátásra	33
1.1.5. Az Szt. és a Gyvt. végrehajtására a kistérségi települések helyi rendeletet alkottak az alábbi témákban	34
1.2. Pénzbeli és természetbeni szociális támogatások településenként	35
1.2.1. Általános bemutatás a jelenleg hatályos pénzbeli és természetbeni ellátások felsorolása településenkénti bontásban	37
1.2.1.1. Hajdúszoboszló	37

1.2.2. Részletes kimutatások támogatási fajtánként, ellátottanként és a felhasznált összegekkel	44
1.2.2.1. Hajdúszoboszló pénzbeli és természetbeni támogatásai	44
1.2.2.2. Hajdúszovát	52
1.2.2.3. Hajdúszovát pénzbeli és természetbeni támogatásai	55
1.2.2.4. Nagyhegyes	59
1.2.2.5. Nagyhegyes pénzbeli és természetbeni támogatások	63
1.2.2.6. Ebes	68
1.2.2.7. Ebes pénzbeli és természetbeni támogatásai	72
1.3. A társult települések személyes gondoskodás körébe tartozó kötelező és önként vállalt feladatai	77
1.3.2. Szakosított ellátási formák	77
1.4. A kistérségben szociális ellátást nyújtó intézmények, s azok érintett településekre vonatkozó szolgáltatásainak bemutatása	81
1.4.1. A kistérségi társulás által fenntartott intézmény, s az általa működtetett szociális szolgáltatások bemutatása	81
1.4.2. A HKSZSZK felépítése, biztosított szolgáltatásai	82
1.4.3. A Hajdúszoboszlói Kistérségi Szociális, Család- és Gyermejjóléti Központ bemutatása	82
1.4.3.1. Családsegítés	83
1.4.3.2. Gyermejjóléti szolgáltatás	87
1.4.3.3. Étkeztetés	93
1.4.3.4. Házi segítségnyújtás	99
1.4.3.5. Idősek nappali ellátása – Idősek klubja	104
1.4.3.6. Támogató szolgáltatás	107
1.4.3.7. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	109
1.5. Az intézmény költségvetése, ezen belül bevételeinek alakulása	110
1.6. A kistérségben szociális ellátást nyújtó intézmények, s azok bemutatása	113
1.6.1. Ebes Község Önkormányzata által történő szociális és gyermekvédelmi alapellátások	113
1.6.1. Családsegítés	113
1.6.1.2. Gyermejjóléti szolgáltatás	114
1.6.1.3. Étkeztetés	116
1.6.1.4. Házi segítségnyújtás	117
1.6.1.5. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	117
1.6.1.6. Idősek Klubja	117
1.6.1.7. Tanyagondnoki szolgáltatás	118
1.6.1.8. Támogató szolgáltatás	118
1.7. Egyéb szolgáltatók	119
1.7.1. Fordulópont Szenvedélybetegek Rehabilitációs Intézménye	120
1.7.2. Társ Szociális Intézmény	120
1.7.3. „Előrelépés” Szenvedélybetegek Községi Ellátása	122

1.7.4. Szenvedélybetegek Balmazújvárosi Nappali Intézménye	123
1.7.5. Családtámogató Szociális Szolgáltató Intézmény- Róna Támogató Szolgálat	123
1.8. Egyéb szakosított ellátások	125
1.8.1. Bihari Szociális Szolgáltató Nonprofit Kft. Idősek Otthona	125
1.8.2. Idősek Háza – Nagyhegyes	126
1.8.3. Hajdúszováti Református Egyházközség Idősek Otthona	128
1.8.4. Hajdúszoboszlói Református Egyházközség Anna Idősek Otthona	129
1.8.5. Malomsori Idősek Gondozóháza	130
1.8.6. Sarkifény Idősek Gondozóháza	133
1.8.7. Klára-Szíve Időskorúak Gondozóháza	133
1.8.8. Illegális idősothonok	135
1.9. A gyermekvédelmi törvény szerint működő intézmények	135
1.9.1. Hajdúszoboszlói Gyermeksziget Bölcsőde	135
1.9.2. Ciróka Családi Napközi	137
1.9.3. Napraforgó Családi Napközi I-II.	138
1.9.4. Hajdúszoboszlói Speciális Szükségletű Gyermekotthon	139
1.9.5. BENITA Nevelőszülői Hálózat	141
VI. BEMUTATOTT SZOCIÁLIS ELLÁTÓRENDSZER SWOT-ANALÍZISE	141
VII. KISTÉRSÉG SZOCIÁLIS ELLÁTÓRENDSZERÉNEK FEJLESZTÉSI IRÁNYAI	143
VIII. ÖSSZEGZÉS	149

BEVEZETÉS

Hajdúszoboszlói Kistérségi Többcélú Társulás (továbbiakban: HKTT) Társulási Tanácsa (továbbiakban: HKTT-TT) a 2007. novemberi ülésén fogadta el az jelenleg is hatályos szociális szolgáltatástervezési koncepcióját. A koncepció elfogadása óta Magyarország államszervezete, és benne az önkormányzatok szerepe jelentősen megváltozott.

Magyarország Alaptörvényének 2012. január 1-jével történő hatályba lépésével jogrendünk új alkotmányos alapokon nyugszik.

Az alkotmányos keretek újraalkotásának része az önkormányzati rendszer átalakítása is. Az Országgyűlés 2011. december 19-én fogadta el a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényt (Mötv.), amely szakaszos hatályba lépésével folyamatosan felváltja a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvényt. Az Mötv. kötelezettségvállalással és törvényességi ellenőrzéssel kapcsolatos rendelkezései 2012. január 1-jén léptek hatályba, 2013. január 1-jétől hatályosak az általános szabályokra, a feladat és hatáskörre vonatkozó rendelkezések, a közös hivatalokra, valamint a gazdasági kérdésekre vonatkozó szabályok. Végezetül a 2014. évi általános önkormányzati választások napján léptek hatályba az önkormányzati képviselők összeférhetetlenségére, méltatlanságára vonatkozó előírások. E jogszabályváltozások során a társult települések önkormányzatainak működése 2013-tól alapvetően megváltozott, feladat és hatásköreik jelentősen átrendeződtek, számos, korábbi önkormányzati feladatot a kormányhivatalok, illetve azok szakigazgatási szervei látnak el. E hatáskör bővülés természetes velejárója a személyi állomány megváltozása is, az addig az önkormányzatnál foglalkoztatott köztisztviselők meghatározó része kormánytisztviselő lett.

Az Alaptörvény és az Mötv. a decentralizációnak a korábbi szabályozásnál jóval kisebb mértékét tartalmazza, és a központi állami szervek számára erőteljesebb beavatkozási lehetőséget biztosít az önkormányzatokkal szemben.

A társult települések - Hajdúszoboszló, Hajdúszovát, Nagyhegyes, Ebes - Önkormányzatainak szociális ellátórendszerében – részben a fenti hatáskörváltozások, részben pedig az Önkormányzatok döntése alapján – a 2012-2015 közötti időszakban több meghatározó változás következett be. A kormányhivatal megalakulásával egyes szociális ügyek (időskorúak járadéka, alanyi ápolási díj, alanyi és normatív közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásokra való jogosultság, aktív korúak ellátásának megállapítása) ellátására már nem az Önkormányzatok rendelkeznek hatáskörrel, ezzel összefüggésben a Polgármesteri Hivatalok pénzügyi és természetbeni ellátásokkal foglalkozó szakember/személyi állománya a korábbi 2/3-ára zsugorodott.

A fent említett átkerülő ellátási formák jogszabályi változását tekintve a lakosság körében hiányzó támogatási formák kerültek felszínre, ezért a döntéshozó új természetbeni és pénzbeli ellátásokat vezettek be a társult településeken.

A szociális területhez kapcsolódó intézményi ellátó rendszerünkben 2015 év végéig változás nem történt, 2016. január 01-től a központi jogszabályi változásból eredő elvárások alapján strukturális változások történtek, melyhez a működési feltételeit biztosította és az intézmények alapidokumentumait módosította. Ugyanezen ok miatt 2015 februárjában a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások, míg novemberben a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatások tárgyában fogadott el új rendeleteket a társult települések önkormányzatainak képviselő-testületei, és helyezte hatályon kívül a korábbi helyi rendeleteket.

Az alapvető strukturális változások ellenére, nem módosult a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvénynek (Sztv.) a szociális szolgáltatástervezési koncepciók megalkotására vonatkozó szabályozása.

Eszerint a legalább 2000 lakosú települési önkormányzat, illetve a megyei önkormányzat a településen, illetve a megyében, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát a helyi önkormányzat két évente felülvizsgálja és aktualizálja, a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 92.§ (3)-(4) bekezdése alapján. A felülvizsgálat célja a koncepcióban meghatározott feladatok végrehajtásának elemzése, a változó feltételek és célkitűzések aktualizálása.

A koncepció az adott területen élő lakosság demográfiai mutatóit, helyzetét elemzi, ez alapján felméri a szociális szolgáltatások iránti igényeket és a speciális ellátások szükségességét. Feltárja, hogy az önkormányzatok miként tesznek eleget ellátási kötelezettségeiknek, és az egyes szolgáltatások miként biztosíthatóak minél magasabb színvonalon és költséghatékonyan. Ennek értelmében a koncepció tartalmazza:

- a társult települések lakosságszám alakulását, korösszetételét, a szolgáltatások iránti igényeket,
- az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, a szükséges együttműködés kereteit,

- az egyes ellátotti csoportok sajátos élethelyzetéhez kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

A jelen koncepció bemutatja az előző évek szociális ellátórendszerét, a leginkább jellemző adatokat és az ágazatot érintő központi intézkedéseket és a szükség alkotta változásokat a társult településekre vonatkozóan. Helyzetképet ad a jelenlegi ellátórendszer szerkezetéről, ellátásairól, működéséről, pénzügyi és természetbeni ellátásokról valamint bemutatja a fejlesztések általános, speciális irányvonalait.

I. A SZOCIÁLPOLITIKA KONCEPCIONÁLIS ALAPJAI, TELEPÜLÉSPOLITIKAI, TÁRSADALOMPOLITIKAI CÉLOK

Egy adott térség szociálpolitikájának, szociális ellátó rendszerének kialakításakor nélkülözhetetlen azoknak az alapvető társadalom- és településpolitikai céloknak a meghatározása, amelyek figyelembe vételével lehet kitűzni a szociálpolitika céljait, prioritásait és az ezek megvalósulását biztosító eszközrendszert.

Hajdúszoboszlói Kistérségi Többcélú Társulás társadalom- és településpolitikájának fő célja, hogy a térség minden lakosa, saját települését olyan háttérnek érezze, amely szolgáltatásstruktúrájával szükség esetén megfelelő segítséget akar és tud nyújtani számára. Az ezt megjelenítő szociálpolitika és szociális ellátás – túl azon, hogy a törvényekben az önkormányzatok, és társulások számára kötelezően előírt feladatokat teljesíti – egyben a településeken élők szociális kohézióját, a helyi társadalmat erősítő hatékony eszköz, amely az egyén és a közösség egymásra utaltságát és egymás iránti felelősségét is megjeleníti, érvényre juttatja.

Különösen hatékony és támogatandó eszközei ennek a polgárok részvételét elősegítő civil szervezetek, egyéni és társadalmi kezdeményezések, amelyeket a kistérség sajátos eszközeivel eddig is támogatott.

A társult Önkormányzatok fontos céljuknak tekintik, hogy a térség – mely adottságaiban teljesen eltérő jellegű településekből áll – társadalmi viszonyainak alakításában a településen dolgozó, működő intézmények, cégek, vállalkozások, egyházi és civil szervezetek is aktív részt vállaljanak. Erre számos lehetőség kínálkozott eddig is (központi orvosi ügyelet, Hajdúszoboszló-Nagyhegyes közötti kerékpárút).

Szerte a világon elfogadott gyakorlat, mi több, társadalmi igény, hogy egy-egy településén tevékenykedő gazdálkodó szervezetek bekapcsolódjanak a település gondjainak – különösen a szociális problémáinak – a megoldásába. Ennek módjai például intézmények támogatása, szponzorálása, adományozás,

ösztöndíjak nyújtása, foglalkoztatás támogatása, stb. A társult települések Önkormányzatai az eddigiekhez hasonlóan nyitott és együttműködésre kész minden olyan forprofit és nonprofit szervezettel, amely akár közvetlen tevékenységgel, akár bármilyen más módon támogatni kívánja szociálpolitikai céljainak megvalósítását.

A Társulás úgy értékeli, hogy a térségben jól működik az eddig kialakított szociális ellátó rendszer. Ezt figyelembe véve a Társulás település politikai célnak tartja, a meglévő ellátó rendszer értékeinek, eredményeinek megőrzését, és kiindulópontnak tekinti azt a továbbfejlesztés során.

Végezetül a társulás megerősíti, hogy szociálpolitikájának alakítása során igazodni kíván, illetve illeszkedik Hajdú-Bihar Megye szociálpolitikai elképzeléseihez, figyelembe véve Hajdúszoboszló város kistérségi vezető szerepét, és ebből adódó kötelezettségeit és lehetőségeit.

II. A SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI KONCEPCIÓ CÉLJA ÉS TARTALMA

A szociális szolgálatástervezési koncepcióban az ágazat, de főleg a helyi irányítás szociális szolgáltatásokkal kapcsolatos céljai jelennek meg. A törvényi szabályozáson túl a koncepció megfelel a helyi Önkormányzatok elvárásainak. A koncepcióban megfogalmazott jövőkép, alapelvek, célok, a fejlesztési javaslatok összhangban vannak a helyi képviselő testületek és a lakosság elképzeléseivel.

Rövid távú célok:

A települések célja továbbra is, hogy a településeken élő hátrányos helyzetű lakosainak igényeire reagáló szociális szolgáltató és ellátórendszer működjön, melynek fejlődéséhez a szociális szolgálatástervezési koncepció hozzájárul. A koncepció felülvizsgálata iránymutatás a települési önkormányzatok szükségletorientált alapszolgáltatásainak, ellátásainak továbbfejlesztéséhez, problémák hiányterületek feltárásához, a bentlakásos szociális intézmények ellátásfejlesztéséhez.

Hosszú távú célok:

A kistérségi szociális szolgáltatás tervezési koncepció a szűkös finanszírozási feltételek mellett egy olyan program elkészítése, mely több éves időtartamra ajánlja azoknak a feladatoknak a végrehajtását, mely a szociális ellátások területén a jogszabályokban meghatározott tárgyi és személyi, valamint szakmai

előírásoknak megfelelő intézményi működés megvalósítását teszi lehetővé. Szintén hosszú távon a szakmapolitikai fejlesztések által biztosított lehetőségeket a települések aktuális gazdasági erejének figyelembe vételével, egy hosszú távon is fenntartható, a kistérségre jellemző demográfiai, egészségügyi, szociális tendenciáknak megfelelő, szociális ellátórendszer létrehozása a cél, a fejlesztési célok és megvalósításuk módjait tartalmazó táblázat alapján.

A fejlesztések középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, - az elemzések kapcsán felszínre kerülő új ellátotti csoportok, szolgáltatások belső struktúrájának változása - akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását, a segítők és segítettek együttműködését. A szolgáltatások ezért összehangoltan, koordináltan működnek és teljes mértékben igyekeznek lefedni a szociális szükségleteket.

A koncepció elkészítését adatgyűjtés és felmérés alapozta meg. A koncepció tervezetét egyeztetjük az önkormányzatok (kisebbségi önkormányzattal) és intézményei szakemberivel (intézményvezetőivel), civil szervezetekkel és a szociálpolitikai kerekasztal képviselőivel.

A koncepcióban a Hajdúszoboszlói Kistérségi Többcélú Társulása települési önkormányzatai kinyilvánítják azon szándékukat, miszerint az Alaptörvényben rögzített szociális biztonsághoz való jog, a rászorulóknak szükségleteik szerinti minél magasabb színvonalon történő ellátása, korszerű intézmény rendszerrel, megfelelően képzett, elhivatott szakemberek alkalmazásával, jogszabály szerinti személyi, tárgyi, anyagi feltételekkel valósuljon meg.

III. KISTÉRSÉG HELYZETELEMZÉSE

1.1.A megye helyzetét bemutató általános adatok

Hajdú-Bihar megye 534 974 lakosával Magyarország negyedik legnagyobb megyéje. Az Észak-alföldi Régióban található. Székhelye Debrecen. Hajdú-Bihar megye mai formája viszonylag új keletű, jelenlegi közigazgatási kereteinek kialakítására alig több mint fél évszázada, az 1950-es megyerendezés során került sor. Területrészei, korábbi közigazgatási egységei és települései története azonban ennél jóval hosszabb múltra tekint vissza, kialakulása valójában hosszú és sajátos történelmi folyamat eredménye. A megye három, alapvetően különböző történelmi fejlődéspályára visszatekintő földrajzi egységből –Debrecen, a Hajdúság és Bihar tevődik össze. Hajdú-Bihar megyében 82 település van, melyek 9 kistérségre tagolódnak. A népsűrűséget tekintve a megyeszékhelyet is magába foglaló Debreceni kistérség sűrűn lakottnak számít, ugyanis az 1 km²-re jutó népességszám meghaladja a 120 főt,

ugyanakkor a Berettyóújfalui és a Polgári kistérség népsűrűsége kisebb a régiós átlag (85,4 fő/km²) felénél is. A megye gazdasági életében a mezőgazdaságnak vezető szerepe van, hiszen erre a területre esik Magyarország legnagyobb agrártérsége. A mezőgazdaság mellett az idegenforgalom is kiemelt jelentőségű, a terület adottságai, vendégforgalma országos szinten kiemelkedő. A megye sajátos értékei komoly vonzerőt jelentenek a külföldiek számára is. Az idegenforgalmi háromszöggént emlegetett Debrecen – Hajdúszoboszló - Hortobágy mellett újabb térségek is egyre intenzívebben kapcsolódnak be az ágazatba. (nemzetközi repülőtér, magas hozzáadott értéket képviselő hightech ipar: National Instruments, Teva, British Telecom stb.) Hajdú-Bihar megye, s azon belül is kiemelten Debrecen város kivételesen gazdag értékes kulturális, művészeti, szellemi hagyományokban. Ezek mindenekelőtt a vidék sajátos történelmi múltjából, a társadalmi és szellemi progresszió iránti fogékonyságból születtek. A kulturális élet egészét tekintve a megye települései közül kiemelkedik a „Tiszántúl fővárosa”, Debrecen. A cívisváros az ősi Református Kollégium 1538-ban történt megalapítása óta nemcsak az „ország iskolája”, hanem olyan tudományos, kulturális, szellemi központ és műhely is, amely támogatja a művészetek és az irodalom fejlődését. Debrecen szellemi kulturális kisugárzó ereje széles körben hatott és hat. A megyeszékhely mellett ki kell még emelni a megye jó néhány, gazdag hagyományokkal rendelkező középvárosát. Hajdúböszörmény, Hajdúszoboszló, Hajdúnánás, Balmazújváros vagy éppen Berettyóújfalu kulturális élete napjainkban is kiemelkedő.

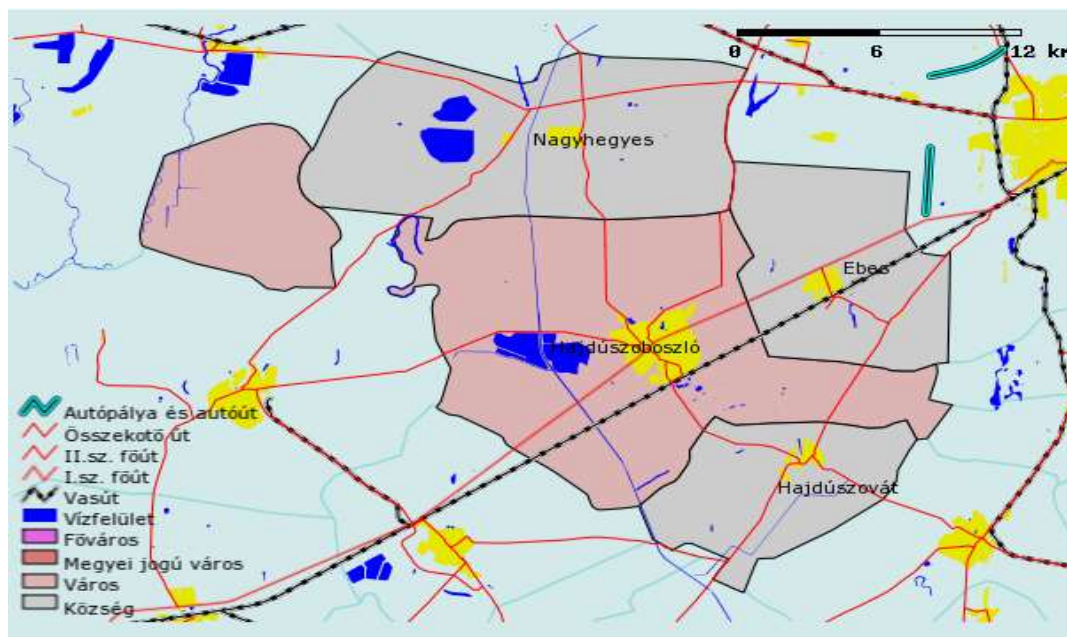
1.2. A Hajdúszoboszlói Kistérségi Többcélú Társulás településeinek bemutatása, demográfiai jellemzői

1.2.1. A kistérség és környezete, fekvése, természetföldrajzi jellemzői

2003 júniusában Hajdúszoboszló, Hajdúszovát, Ebes, Nagyhegyes települések polgármesterei aláírták a jogelőd Nyugat- Hajdúsági Település- és Területfejlesztési Önkormányzati Társulás dokumentumait. A jogszabályi változások lehetővé tették, hogy feladatai hatékonyabb megvalósítása érdekében kistérségi társulássá alakuljon át. Így jött létre 2005. január 1-jével a Hajdúszoboszlói Kistérségi Többcélú Társulás.

- 2004-ben a 7 statisztikai tervezési régió közül az Észak-Alföldi Régió volt az utolsó helyen, melybe a Hajdúszoboszlói Kistérség is tartozik. Ennek számos negatív következménye lehet, mint az elvándorlás, tőke, munkaerő szélsőséges koncentrációja.

A Hajdúszoboszlói Kistérség a fejlődő kategóriába tartozik, és ezt Hajdúszoboszló és Nagyhegyes húzóerejének köszönheti. Az Észak-Alföldi Régióban egyedül a Debreceni Kistérség tartozik a dinamikusan fejlődők közé.

A Hajdúszoboszlói Kistérség települései

Hajdúszoboszló és Ebes közlekedési viszonyai jók, mindkét település a 4-es számú főút mentén fekszik, a megyeszékhelytől, Debrecentől 21, ill. 8 km-re. Hajdúszovát a Hajdúság, a Sárrét és a történelmi Bihar megye találkozásánál fekszik, 20 km-re a megyeszékhelytől, míg Nagyhegyes a Keleti-főcsatorna mentén, Debrecentől 24 km-re.

A kistérség településeinek története a középkorig nyúlik vissza, Hajdúszoboszlóról az első írásos emlék 1075-ben, I. Géza adománylevelében jelenik meg, Ebes névvel először a századmonostori apátság 1037-i alapító levelében találkozhatunk. Hajdúszovát területe már a neolitikumban lakott volt, de az első biztos adat a XIV. századból származik. Nagyhegyes gyökerei is egészen Szent István koráig nyúlnak vissza.

A kistérség életében meghatározó volt a föld mélyén rejtőző kincs. Hajdúszoboszló élete 1925. október 25-én változott meg, amikor kutatófúrások során nem olajat vagy gázt találtak, hanem termálvíz tört fel, 1091 méter mélyről. A kénes, jódos gyógyvíz 73 °C-os volt, mely enyhülést hozott az ízületi bántalmakban szenvedő, derékfájós embereknek. Erre alakult ki a máig, méltán híres gyógy-fürdőturizmus, mely a település életét teljesen átalakította.

Igaz, hogy Ebes térségében nincs gyógyforrás, viszont a Hajdúszoboszlóhoz való közelsége miatt turisztikai célú szálláshelyek alakultak ki, ahogy Hajdúszovát is alkalmassá tehető falusi üdültetésre. A község viszonylag könnyebben megközelíthetővé vált a 47-es főút felújítása és a Debrecent elkerülő út megépítése révén, valamint térségi kapcsolatrendszerén jelentősen

javítani fog a tervezett M4 és a már megkezdett M35 folytatólagos gyorsforgalmi utak megépítése.

1958-59-ben Nagyhegyes területének felszíne alatt találtak nagy szénhidrogén telepet, melyet az 1960-as évektől kezdve folyamatosan termelik ki. A becsült készleteket kb. 33 milliárd m³-re teszik.

Az alapvetően mezőgazdasági településeken ma már egyértelműen jelen van az ipar és a szolgáltatás is. Hajdúszováton még ma is megtalálható a falusi gazdálkodó életmód, mely a turizmus fellendítésére is jó lehetőséget nyújthat, úgymint a környező horgászvizek (Szováti-tó, Keleti-főcsatorna, Kösely). A település határában értékes védett természeti területek találhatók (pl. kunhalmok). Emellett ipartelepítésre is alkalmas területet is találunk. A mezőgazdaság ipari alapanyag terhelésére való átállása lehetőséget teremt a másodlagos energia előállítására.

Ebes kiváló termőföldekkel rendelkezik, területének nagy részét, 65 km²-t, szántók foglalják el. A növénytermesztés mellett jelentősek az állattenyésztő telepei is, ahol sertést, szarvasmarhát és pulykát tenyésztnek. Emellett azonban az ipar, a kereskedelem és a szolgáltatás is meghatározó.

Nagyhegyes határában jó minőségű mezőszégi talajokat találunk, ahol szántóföldi gazdálkodás alakult ki, de a legjelentősebb bevételt a településen mégis a földgáz kitermelése adja.

A kistérség területe a Hajdúság és a Hortobágy területén fekszik. Többnyire alacsony, ármentes síkság foglalja el, az északi területek az enyhén hullámos síkság kategóriájába sorolhatók. A kistérség éghajlata mérsékelt meleg és száraz, a napsütéses órák száma évente 2000 óra, az éves csapadék 520-570 mm körüli. Vízföldrajzi szempontból a Tisza közelsége és a Keleti-főcsatorna a jelentős, ezen kívül több kisebb vízfolyást találunk, mint a Kösely, Kadarcs, valamint kisebb állóvizek, tavak, holtmedrek, csatornák jellemzik.

Jellemző a területre az a 200 méter átmérőjű Kráter-tó, mely 1961-ben egy gázkitörés helyén jött létre Nagyhegyes területén, egy szénhidrogén kutató fúrás következtében.

A Hajdúság területét a jó minőségű löszös, csernozjom talajok, a Hortobágy területét gyengébb minőségű szikes talajok borítják.

Habár a klimatikus viszonyok kedvezőek általában, néha mediterrán típusú éghajlat jellemzi. Az erdősültség az országos átlag alatt van, viszont jelentős védett területeket találhatunk a kistérségben, pl. a Hortobágyi Nemzeti Parkhoz tartozó természetvédelmi területeket.

1.2.2. Gazdasági, gazdaságföldrajzi jellemzői

A kistérség települései alapvetően agrártelepülések voltak, régóta földműveléssel, állattartással foglalkoztak, de az ipar, a kereskedelem és a

szolgáltatás egyre inkább jelentősebbé válik a településeken. A terület kedvez a gabonafélék, a cukorrépa és a takarmánynövények termesztésének, valamint a szarvasmarha, sertés, juh, baromfifélék tenyésztésének, melyet nagyüzemi és kistáji gazdaságokban folytatnak.

▪ **Hajdúszoboszló**

Hajdúszoboszló kincse a jó mezőgazdasági termőterületeken, a termálvízen és a gázmezőkön kívül a bőséges napfény. Hajdúszoboszló az Alföld egyik fontos gázipari központja. 1959 januárjában történt az a fúrás Nagyhegyes és Hajdúszoboszló között, mely végül feltárta a több mint 30 milliárd m³ földtani vagyonnal rendelkező Hajdúszoboszlói földgázmezőt, amely feltárása az 1960-as évek elején jelentősen megváltoztatta a város gazdasági jellegét.

A város alatt európai hírű termálvíz-rétegek húzódnak, melyet 1925-ben Dr. Pávai Vajna Ferenc geológus tárt fel, így a húzóágazat egyértelműen a turizmus lett, ill. az erre épülő szolgáltatások. A HUNGAROSPA Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő és Egészségturisztikai Zrt. világszínvonalú termálfürdője közel 30 ha területű. Hajdúszoboszló a „Reumások Mekkája” nevet is kiérdemelte. A jódos, brómos, konyhasós gyógyvíz elsősorban reumatikus betegségek gyógyítására alkalmas. Ezen kívül javulás érhető el idült mozgásszervi betegségeknél, kopásos betegségeknél, sebészeti, idegi, bőrgyógyászati eredetű (ekcéma, pikkelysömör) megbetegedéseknél.

További fejlődési lehetősége a többfunkciós egészségturizmus, a konferenciaturizmus erősítése, valamint a szabadidős és kulturális lehetőségek bővítése. A mezőgazdaságban a biogazdaságok kialakítása jelentheti az előrelépést, ezáltal a biogasztronómia fejlesztését.

▪ **Ebes**

Ebesen is a mezőgazdaság a meghatározó ágazat, az ipar viszonylag új keletű. A legnagyobb ipari üzeme a Rubbermaid Műanyagipari Kft., mely 1999-ben települt a községbe. Ezen kívül két gazdasági egységet lehet megemlíteni, az Agrotex Kft.-t, mely a mezőgazdaság számára gyárt kötöző és csomagoló anyagot, és a Civis Alfa Rt.-t, ami nyílászárók gyártásával foglalkozik, valamint jelentős kereskedelmi cég a Kerekes Kft. is telephelyéül választotta. A szolgáltatások száma is egyre nő a településen, különösen a Hajdúszoboszlóhoz való közelsége ad lehetőséget a turisztikai jellegű szálláshelyek létesítésére.

▪ **Hajdúszovát**

Hajdúszovát jellemzően mezőgazdasági jellegű település, meghatározó a növénytermesztés és az állattenyésztés. A jó minőségű földterületen szántókat alakítottak ki, az alacsony termőértékű szikes, nádas területeket, élő és kiszáradt folyómedreket legelőként hasznosítják. Állattartó telepeket találunk a község határában, de működnek gabonaszárítással, takarmánykeveréssel foglalkozó

gazdasági egységek. A vállalkozások többsége is a mezőgazdasághoz kapcsolódik, legtöbbjük egyéni vállalkozás formájában.

A legfőbb munkaadó a településen az Önkormányzat. A legnagyobb problémát a községben a munkanélküliség jelenti, évről évre nő a számuk, és kevés munkahelyteremtő beruházás történik. Egyfajta megoldást jelenthet piacgazdasági szempontból az ún. „falusi üdülés” megvalósítása, ahol a helyi adottságokat kihasználva növelhetik az idegenforgalmi vonzerőt, melyet kistérségi összefogással lehet hatékonyan megvalósítani – Hajdúszoboszló, Debrecen és a Hortobágyi Nemzeti Park közelségére alapozva, amihez a megfelelő infrastruktúrát is ki kell alakítani. A vonzótényezőkre jó megoldás lehet a falusi gazdálkodó életmód napi munkáiba való bekapcsolódás, mely teljesen új élményt nyújt a turistának; a közeli tavak körüli infrastruktúra fejlesztése, és a rendezvényturizmus erősítése, mint ahogy már létezik a „Szováti Napok” nevű rendezvénysorozat.

▪ Nagyhegyes

Gazdaságában meghatározó a területen található kiterjedt gázmezők kitermelése, mely kiemelkedő szerepet játszott a település dinamikus fejlődésében. Több nemzetközi vállalat is alakított itt ki üzemegységet a földgáz kitermelésére, tárolására.

A mezőgazdaságban a növénytermesztés a mellett igen jelentős az állattenyésztés. A szántóföldi termelés a jó termőföldeknek és a kedvező öntözési lehetőségeknek köszönhető. Fő terményei a burgonya, búza, kukorica, cukorrépa. Állattenyésztő telepein sertés, baromfi, szarvasmarha tenyésztés folyik.

A kistérség fejlettsége szempontjából fontos tényező a közlekedési viszonyok helyzete. Azok a települések, melyeknek van csatlakozási pontjuk a gyors ütemben fejlődő gazdasági csomópontokhoz, azok mindig fejlettebbek, Magyarországon sajnos ez legtöbbször a főváros gyors elérhetőségét jelenti, néhány esetben pedig a megyeszékhelyeket. A közlekedési kapcsolatokon belül az autópályáktól való távolságot külön érdemes vizsgálni, hiszen a nagyobb vállalkozások helyszínül jellemzően olyan településeket választanak, amelyekről az autópályák gyorsan elérhetők.

Ebből a szempontból Hajdúszoboszló és Ebes kiemelkedő helyzetben van Hajdúszováthoz és Nagyhegyeshez képest, mivel a 4-es főút mentén helyezkednek el, ill. az autópálya megépülése óta Hajdúszoboszló közvetlenül is megközelíthető autópályán, Budapestről. Hajdúszoboszló könnyen elérhető vasúttal is, a Budapest-Záhony 100-as vasúti főútvonal mentén található, és mivel kiemelt turisztikai célpont, az Inter City vonatok is megállnak ennél az állomásnál, így alig több, mint két óra alatt el lehet jutni a fővárosból vasúton.

Ebes szintén könnyen megközelíthető vasúttal, Debrecen és Hajdúszoboszló között 15-20 percenként járnak a vonatok, melyek Ebest is érintik.

Hajdúszovát közlekedés szempontjából kevésbé kedvező helyzetben van, a községen nem halad át főút, és vasút sem érinti. A települést a 4805-ös és a 4804-es mellékúton lehet megközelíteni Debrecen felől, ill. Hajdúszoboszló felől. A térségi kapcsolatrendszerét nagymértékben javítja a M4 és M47 számú gyorsforgalmi út. Ez felértékeli a településre vezető utak jelentőségét, és jól megközelíthetővé válik, ami a fejlődés egyik alapja. Hajdúszoboszló irányába kerékpárutat terveznek.

Nagyhegyesen sem vezet keresztül főútvonal, és a legközelebbi vasútállomás 12 km-re, Balmazújvároson található. Tömegközlekedéssel, autóbusszal lehet könnyen eljutni. A település közigazgatási területét kelet nyugati irányban átszelő 33-as számú főútvonal a településtől 2 km-re halad el.

1.3. Kistérség településeinek demográfiai jellemzői

A Hajdúszoboszlói Kistérség településeinek állandó lakosságszáma (2011 – KSH)

Település	Lélekszám (fő, 2011)	Lélekszám (fő, 2015)
Hajdúszoboszló	23 933	23882
Ebes	4 494	4388
Hajdúszovát	3 048	3045
Nagyhegyes	2 733	2714

A kistérség települései abból a szempontból kedvező helyzetben vannak, hogy nem jellemző az elvándorlás, a vándorlási mutató pozitív, kivéve Hajdúszovátot, ahol az elvándorlások száma meghaladja az odavándorlások számát.

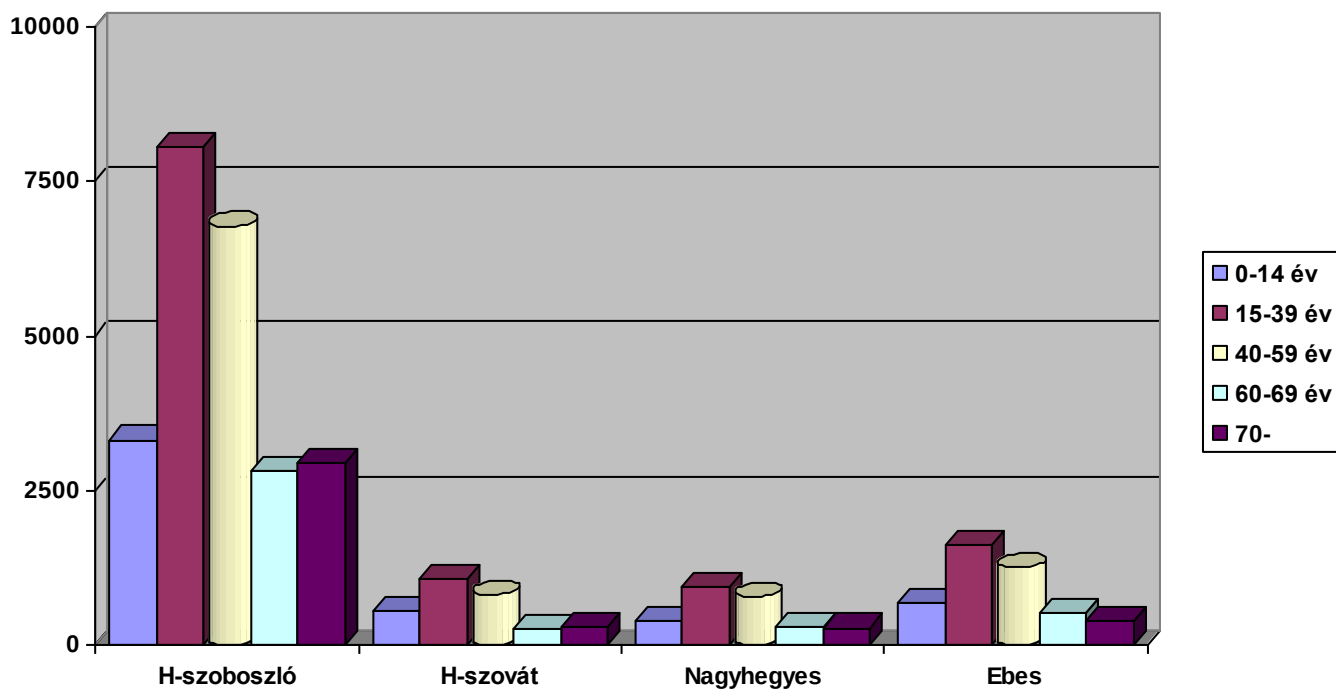
A Hajdúszoboszlói Kistérség településeinek népsűrűsége (2011-KSH)

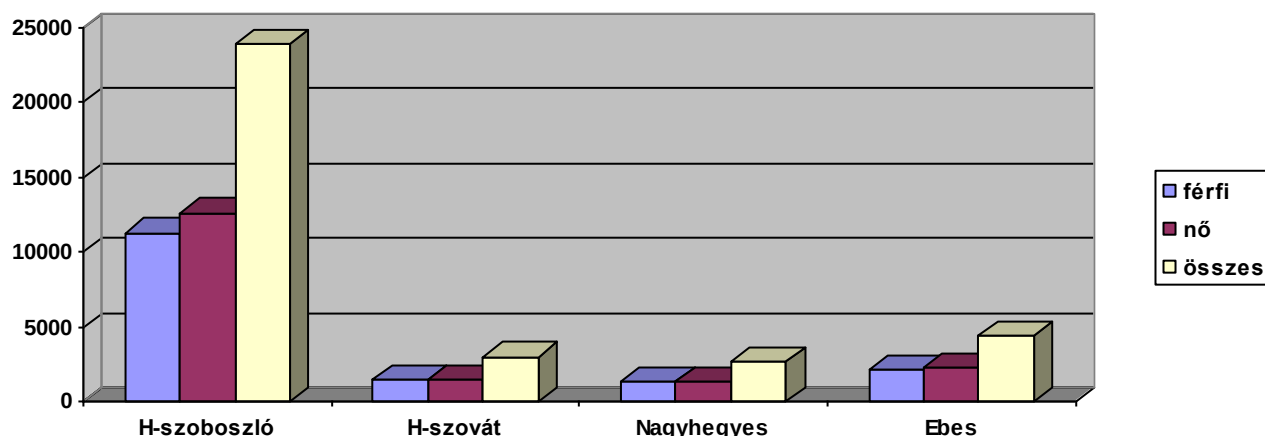
Település	Népsűrűség (fő/km ²)
Hajdúszoboszló	100,3
Ebes	58,2
Hajdúszovát	52,5
Nagyhegyes	20,6

Az állandó népesség számát tekintve Hajdúszoboszlón a trend az utóbbi 10 évben a folyamatos csökkenés, Ebesen fluktuál ez a szám, egyik évben csökken, másik évben nő az állandó népesség száma, míg Hajdúszováton az utóbbi években stagnál. Nagyhegyesen az előregedés nem jellemző, a településre beköltözők száma meghaladja az elköltözőkét, aminek az oka, hogy a fiatalok számára vonzó az ingatlanok alacsony ára, a város közelsége, a település adottságai és a szociális ellátás magas színvonala.

1.3.1.Kor, nem szerinti megoszlás (2011-KSH)

	Hajdúszoboszló	Hajdúszová	Nagyhegyes	Ebes
0-14 év	3.323	556	406	681
15-39 év	8 063	1 066	941	1 621
40-59 év	6 777	830	799	1 267
60-69 év	2 828	283	299	520
70-	2 942	313	288	405
Összesen	23 933	3 048	2 733	4 492
férfi	11 303	1 486	1 359	2 189
nő	12 630	1 562	1 374	2 305

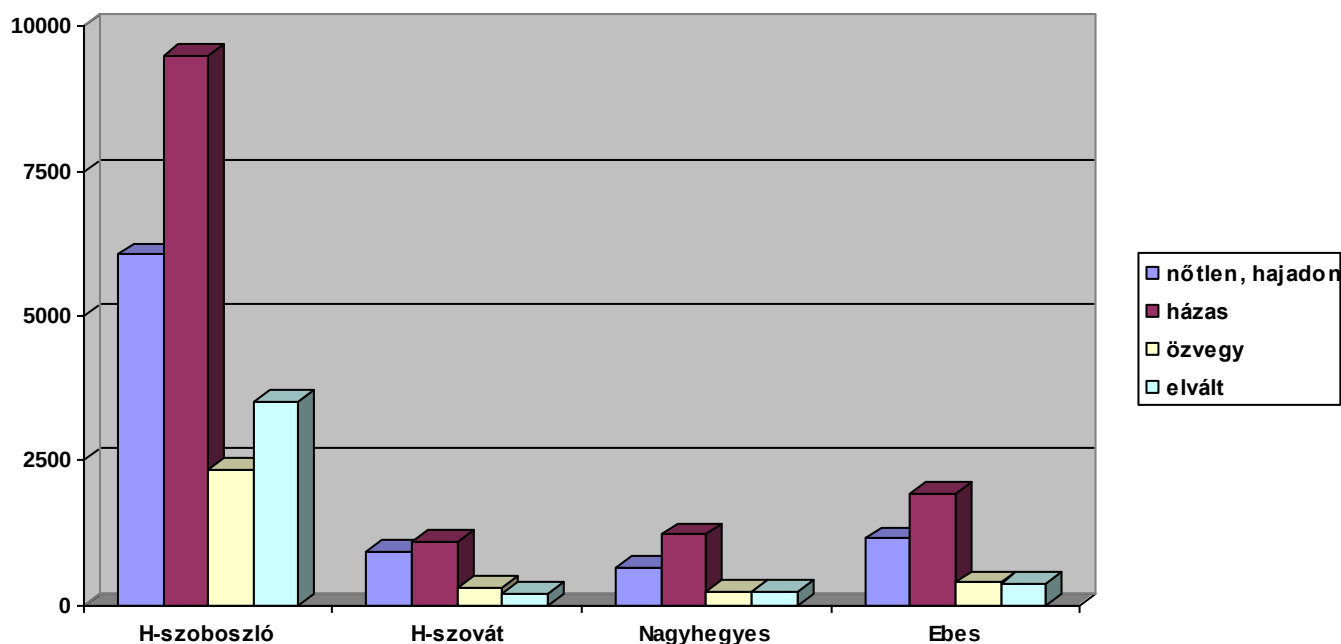

A lakosság életkori megoszlását mutató diagram a jelenlegi helyzet bemutatásán túl alkalmas arra, hogy a jövőbeni állapotokra vonatkozóan is következtetéseket vonjunk le. Az adatok alapján jól látható, hogy az aktív korosztály mellett a 60 év felettiek száma is magas ami azt jelenti, hogy a következő években, évtizedekben – e korosztályba tartozók idősödésével – jelentősen nő azok száma, akik jellemzően az idősek részére nyújtott ellátások (étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása) iránti igényekkel jelentkezhetnek.

1.3.2. Családi állapot (15 évesnél idősebb népesség) (2011-KSH)

	Hajdúszoboszló	Hajdúszovát	Nagyhegyes	Ebes
nőtlen, hajadon	6 057	905	649	1 146
házas	9 490	1 080	1 215	1 935
özvegy	2 350	305	229	381
elvált	3 500	202	234	351
összesen	20 610	2 492	2 327	3 813

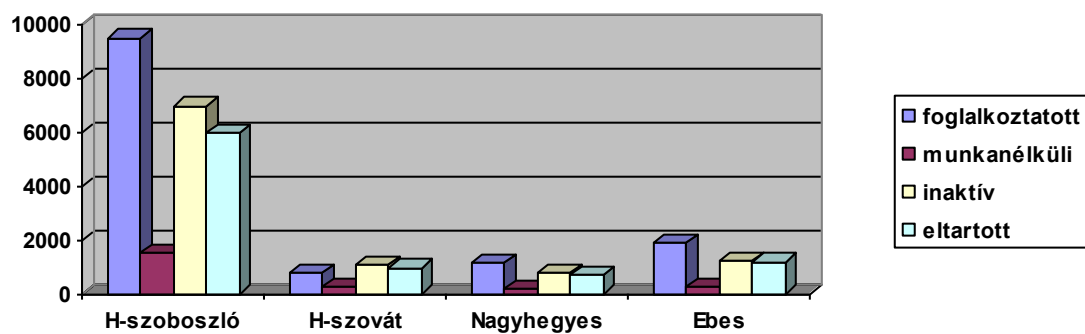
1.3.3. Etnikai szerkezet

Legteljesebb körű adatok a lakosság nemzetiségi kötődéséről a 2011-es népszámlálásból származnak. Hasonló széleskörű és reprezentatív adatfelvétel, azóta sem történt, ezért ezekkel az arányokkal dolgozunk a jelen koncepcióban is. A kistérség etnikai szerkezete meglehetősen egyszerű. Nemzeti kisebbségek alig élnek a területen, ugyanakkor a kistérségben a magyar mellett 7 kisebbség képviselteti magát: roma/cigány, román, német, bolgár, lengyel, szerb és ruszin. A roma/cigány lakosság aránya Hajdúszovátban igen magas, a kisebbségi és többségi lakosság közötti viszony kiélezett, a nem roma/cigány lakosság részéről szegregáció tapasztalható.

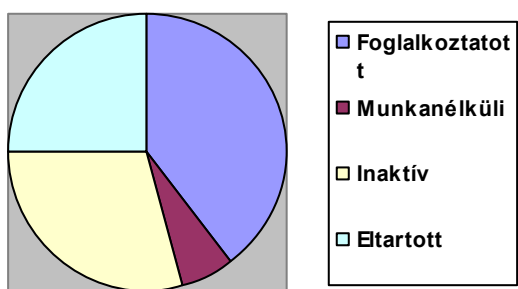
	Magyar	Roma/Cigány	Német	Román	Lengyel	Bolgár	Szerb	Ruszin
Hajdúszoboszló	20 038	92	226	82	33	8	9	7
Hajdúszovát	2 826	221	4	7	-	14	-	-
Nagyhegyes	2 392	5	3	10	-	-	-	-
Ebes	4 078	-	27	8	-	-	-	-

1.3.4. Gazdasági aktivitás (2011-KSH)

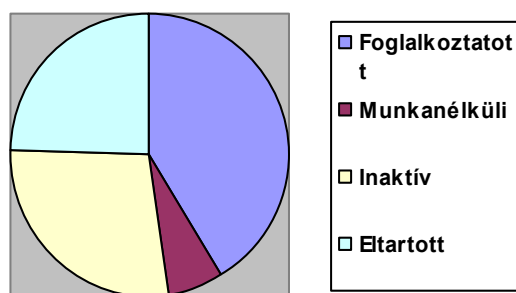
	Hajdúszoboszló	Hajdúszovát	Nagyhegyes	Ebes
foglalkoztatott	9 483 (39,6%)	769 (25,2%)	1 133 (41,5%)	1 856 (41,3%)
munkanélküli	1 513 (6,3 %)	275 (9%)	174 (6,4%)	265 (5,9%)
inaktív	6 965 (29,1%)	1052 (34,5%)	754 (27,6%)	1 188 (26,4%)
eltartott	5 972 (25%)	952 (31,2%)	672 (24,6%)	1185 (26,4%)

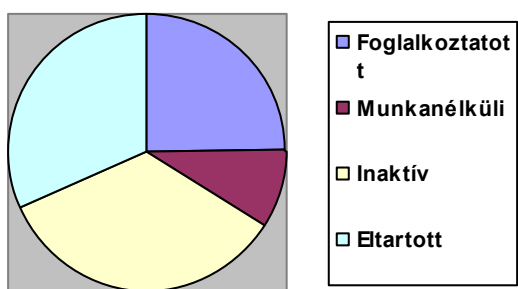
Hajdúszoboszló

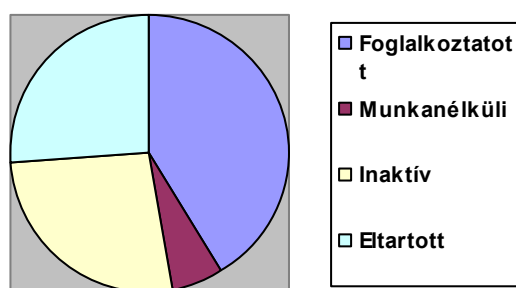
Nagyhegyes

Hajdúszovát

Ebes

1.3.5. Lakáshelyzet (2011-KSH)

	lakás			lakott üdülő	összesen
	lakott	nem lakott	együtt		
Hajdúszoboszló	9 393	1 592	10 985	62	11 047
Hajdúszovát	1 023	83	1 106	1	1 107
Nagyhegyes	995	42	1 037	2	1 039
Ebes	1 540	78	1 618	-	1 618

A lakások és lakott üdülők komfortosság szerint (2011-KSH)

	összkomfortos	komfortos	félkomfortos	komfort nélküli	szükséglakás	összesen
Hajdúszoboszló	6 308	4 009	226	476	28	11 047
Hajdúszovát	315	503	105	181	2	1 106
Nagyhegyes	411	559	25	41	1	1 037
Ebes	1 199	340	33	43	3	1 618

1.4. A kistérségen kívüli település bemutatása - Nádudvar

Nádudvar ősi település, nevét az árterekben előforduló nádról és az ebből kerített udvarokról kapta. Első írásos említése 1212-ben a Várad Regestrumban található. Mátyás király 1461-ben mezővárosi rangot adott Nádudvarnak. Az 1848-49-es szabadságharc idején a Kossuth-kormány Debrecenbe költözésekor egy éjszakát a városban töltött a Szent Korona és kísérete.

Nádudvar több mint 9000 lakosú kis város Hajdú-Bihar megye nyugati részén, a megyeszékhely Debrecentől 40 km-re, a fürdőváros Hajdúszoboszlótól 18 km-re található. Megközelíthető a 4-es számú főútvonalról Püspökladány, Kaba, Hajdúszoboszló irányából. Budapestről az M3-as autópályán közlekedők a 33. számú útról is eljuthatnak Nádudvarra.

Nádudvar központja sok látnivalót tartogat az ide látogatóknak. Műemlékei közül kiemelkedik az 1774-ben épített barokk stílusú református templom és a kora klasszicista stílusú római katolikus templom, melyet 1819-ben emeltek. A református parókia épületében állandó egyháztörténeti kiállítás tekinthető meg. Nádudvar igen gazdag a régi paraszti kultúra emlékeiben, a népi mesterségek, a pásztoművészet ápolásában. A magas színvonalú hagyományápolásra jellemző,

hogy számos népművész dolgozik a településen. A fazekas-, a kulacsos-, a kosárfonó-, a hímző-, a szűrrátétes – mesterek munkáit messze földről érkező vendégek is megcsodálják. Század végén kialakult mesterséget apáról fiúra örökölték a nemzedékek. A népi hagyományok ápolásában, a jövő nemzedékre való átöröklésben kiemelkedő szerepet játszik a népi kismesterségek szakiskolája, ahol iskolarendszerben oktatják a népi mesterségeket. A nádudvari népművészet világhírét a "tűz és a föld művészete", a fekete cserép készítése hozta meg. Az Ady tér látványossága a művelődési központ, amely építészeti és lehetőségeit tekintve is a megye egyik legpatinásabb művelődési háza.

Nádudvar hagyományosan erős mezőgazdasági háttérrel rendelkezik mind a növénytermesztést, állattenyésztést, s e termékek egy részének feldolgozását tekintve. Forrásaink szerint lakosainak főfoglalkozása a két világháború között is az földművelés volt.

A fürdő gyógyhatású termálvize nemcsak a mozgásszervi betegségben szenvedőket várja, hanem csendes, árnyas környezetével a pihenni, kikapcsolódni vágyókat is.

Az aktív pihenést választókat a városban sétakocsikázási és lovaglási lehetőség, a város határában horgásziparadicsom és vadászati lehetőség várja. Nádudvaron három kereskedelmi és több magánszálláshely várja a turistákat.

Magyarország települései lakosságának koréves népesség-nyilvántartási adatai szerint Nádudvar város állandó népességének száma csökkenő tendenciát mutat, ezen belül az időskorúak száma növekszik, a kiskorú népesség aránya csökken, így a lakónépesség elöregedése figyelhető meg.

A lakónépesség alakulását táblázatba foglaltuk, melyből megállapítható, hogy Nádudvar állandó népessége csökkent és 2012 és 2014 között a csökkenés mértéke összesen 143 fő, amely éves átlagban 71 főt jelent.

Ugyanakkor a lakosságon belül a 60 éven felüliek számának növekedése, míg a 0-17 éves korosztály számának a csökkenése figyelhető meg.

Év	állandó népesség	kiskorúak száma	kiskorúak aránya %
2012	9.203 fő	1.960 fő	21,30
2013	9.119 fő	1.848 fő	20,27
2014	9.060 fő	1.803 fő	19,90
2015	8.966 fő	1.735 fő	19,35

IV. A KISTÉRSÉG SPECIÁLIS ELLÁTOTTI CSOPORTJAINAK BEMUTATÁSA

1.1. Idősek

A szociális szolgáltatások iránti igényt a települések korösszetétele jelentősen befolyásolja: minél idősebbek a településen élők, annál inkább valószínűsíthető a nagyobb számú szociálisan rászoruló ember.

Az idősek aránya a legkisebb népesség kategória felé haladva fokozatosan emelkedik. (KSH 2011.)

A mai társadalom jelenségei közül a népesség elöregedése a legkevésbé vitatható. A „*kettős öregedés*” egyik oka a születéskor várható élettartam meghosszabbodása, a másik, igen nyomós ok a gyermekvállalás, illetve születések csökkenése. A demográfiai változások vizsgálatakor szembetűnő, hogy a hazai népesség folyamatos csökkenése a lakosság idősödésével párhuzamosan zajlik.

A jelen közgondolkodás az időseket elesett, beteg, erejében fogyatkozó, sorsával megbékélt embereknek tartja. A nemzedékek közötti kapcsolat nehézségét a fiatalok és idősek közötti értékrend, normarendszer közti különbség okozza. Komoly egészségnevelési tevékenységet igényel, hogy az idősödő emberek keressék és megtalálják a személyiségüket kiteljesítő, önértéket fokozó elfoglaltságokat, lehetőségük legyen a nagy élettapasztalat átadására. Napjainkban a gondokkal küzdő időseknek nagyobb a társadalmi nyilvánossága, amely az idősekről alkotott kedvezőtlen közgondolkodás táplálója. Megvalósítandó cél az idősek társadalmi, politikai aktivitása, értékteremtő és értéknövelő funkciójának erősítése.

Az időskorúak arányának növekedése nagy kihívás az egészségügy számára, mind a megelőzés, mind a gyógyítás területén, de a társadalom egészének is a szociális gondoskodás szempontjából. Az időskorra való felkészülésnek nálunk nincsenek hagyományai. A nyugdíjba vonulás után megmaradó több szabad idő a depresszív tünet-együttest generálja. A megbirkózási stratégiák megismerésével mind szélesebb ismeretterjesztő programok keretében kell segítséget adni az időskori problémák megoldására. Ennek formája a támogató kisebb közösségek létrehozása lenne, mely egyben véd az elmagányosodástól, a fölöslegesség érzésétől is. Ezzel ugyan az intellektuális hanyatlás nem állítható meg, de a közösség mindenképpen jótékony hatású lehet. A meghallgatás élménye sokszor elég gyógyír az időseknél.

A különböző nyugdíj és nyugdíjszerű ellátásban a vidéki régiók közül az Észak-Alföldön részesülnek a legtöbben. A régióban él továbbá a legtöbb időskorúak járadékában, hozzátartozói nyugdíjban részesülő lakos is. A legtöbb ellátás

összege ebben a régióban a legalacsonyabb az országban, tovább nehezítve az időskorúak megélhetését.

Az időskorúak ellátása a megyei önkormányzatok szociálpolitikai intézkedései között prioritást élvezett, ennek megfelelően épült ki az intézményrendszer. Jellemző továbbá, hogy mérséklődött az állami szféra dominanciája, egyre markánsabb a civil, a magán- és az egyházi szervezetek szerepvállalása.

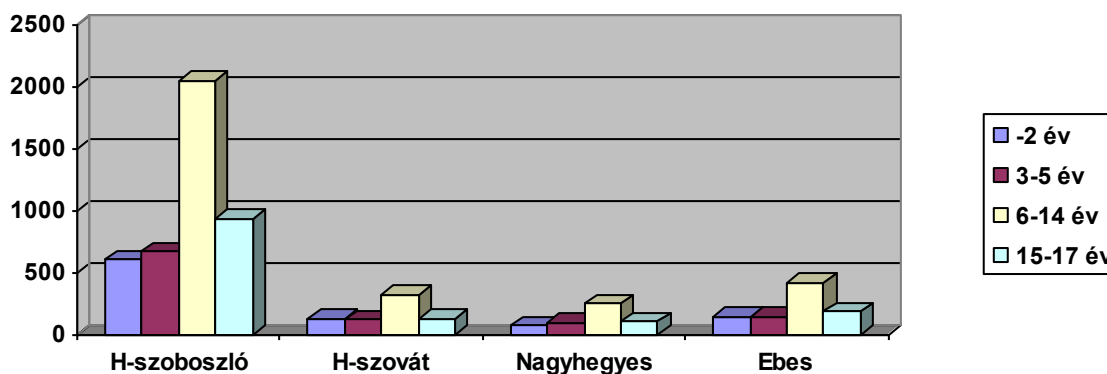
1.2. Gyermek

Magyarország jövőbeni gazdasági, társadalmi fejlődése azon múlik, hogy a felnövekvő gyermekek felnőttként mennyire lesznek egészségesek, jól képzettek, mennyire tudnak hasznos tagjai lenni a társadalomnak. A csökkenő születések, a növekvő előregedés jelzi, hogy maximalizálni kell az összes gyermek lehetőségét a jövőben, és a szegénység és kirekesztődés problémáját hatékonyan kell kezelni. A hátrányos, halmozottan hátrányos, köztük roma gyermekek helyzetének javítása, a szegénység átörökítésének megakadályozása kulcseleme a társadalmi felzárkózásnak. A 2011-es statisztikai adatok szerint a 18 éven aluliak száma 1.797.955 fő volt, arányuk az össznépességen belül 18,0%. A születések száma a 80-as évek közepe óta folyamatosan csökken, 2010-ben 90.335 gyermek született.

A gyermekeknek egyértelmű szükséglete hogy játsszanak, képességeihez mérten tanuljanak, barátkozzanak kortársaikkal, megfelelő körülmények között éljenek. A szociológiai és pszichológia kutatások azt igazolják, hogy a tartós gyermekkori szegénység nem múlik el nyom nélkül, azaz ha egy gyermek hátrányos helyzetű családban nevelkedik, nem rendelkezik a mobilitási esélyeit megteremtő környezettel, kirekesztődik a társas tevékenységektől, emberi kapcsolatai beszűkülnek, akkor pszichoszociális fejlődése egyértelműen veszélybe kerül, és nehezen tud egészséges felnőtté válni.

A 18 évesnél fiatalabb népesség kor szerint (KSH-2011)

	Hajdúszoboszló	Hajdúszovát	Nagyhegyes	Ebes
-2 év	601	118	68	136
3-5 év	667	114	93	134
6-14 év	2055	324	245	411
15-17 év	931	127	98	179
összesen	4254	683	504	860

1.3. Fogyatékos személyek

Fogyatékkal, testi, értelmi vagy olyan érzékszervi hátránnyal, amely véglegesen, egész további életén át gátolja a megszokott, hagyományosan elvárható életvitel szabad gyakorlását, a legutóbbi népszámlálás adatai szerint Magyarországon a népesség 5,9 %-a élt.

Hajdú-Bihar megye lakosságának 4,52 %-a él (2011-KSH) valamilyen fogyatékossgal, ami valamivel alacsonyabb az országos mutatónál. A megye majdnem minden huszadik lakosa fogyatékos személy, továbbá a mintegy 212 000 háztartásból minden nyolcadikban él egy ember valamilyen típusú fogyatékossgal.

A fogyatékossg megjelenése többnyire negatív hatással van a család és az érintett személy társadalmi aktivitására, és csökkenti a munkavállalásból származó bevételek lehetőségét, a kezelések, az alkalmazkodás költségei növelik a kiadásokat, ami az életszínvonal mutatóinak csökkenésében mutatkozik meg. A felhasznált kutatásban a legtöbb vizsgált család a létminimum alatt vagy annak környékén él, bevételei pedig erősen függenek a szociális támogatásoktól. A fogyatékossg nemcsak az érintett személyek, hanem családjaik társadalmi integrálását is negatívan érinti.

A különböző fogyatékossgai csoportok kialakulása, megjelenése és következményei eltérőek. Önmagukban sem tekinthetők homogénnek, a sérülés súlyossága pedig életminőségüket különböző mértékben befolyásolja. Minél korábban, születés körül jelentkezik, annál inkább érinti az egyén önállóságának kialakulását, akár iskolai előmenetelét, végzettségét is, illetve a család életvitelét.

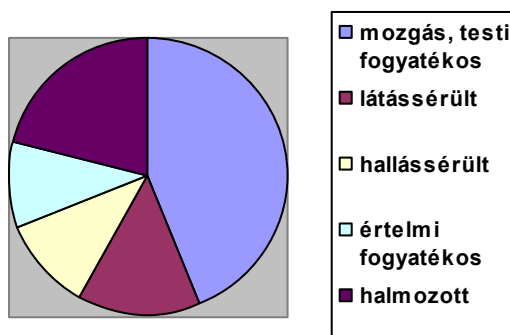
Az értelmi fogyatékossg többnyire már gyermekkorban, de kisiskoláskorban jellemzően akadályozza a tanulást, a szociális kapcsolatokat, az önállóságot és az alkalmazkodást. Nehezíti a felnőtté válást, a munkavállalást, családalapítást; az érintettek többnyire gyerekszerepben maradnak a családokban.

A mozgásszervek, érzékszervek károsodása a felnőtté válást, családalapítást, az önálló életvitelt és az egzisztencia kialakítását kevésbé befolyásolja, mint az értelmi képességeké. Megfelelő akadálymentesítéssel, speciális módszerek alkalmazásával a tanulás és alkalmazkodás területén hátrányaik jelentősen csökkenthetők. Ugyanakkor a háztartásvezetés, munkavállalás a speciális szükségletek miatt esetükben is jelentősen korlátozott lehet. Ez kihat a szociális helyzetre, társadalmi szerepvállalásra.

A különböző fogyatékosági csoportok átlagos szociális státusza jelentősen nem tér el egymástól. A családok terheit inkább a fogyatékoság mértéke, és nem a típusa határozza meg. Elmondhatjuk, hogy amiképp a fogyatékos személyek is elszigeteltebbek a társadalomban a többi csoporthoz képest, úgy a családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől (értelmi fogyatékoság esetén ez még jelentősebb).

A fogyatékos személyek közül a legtöbb a mozgássérült vagy testi fogyatékos, arányuk 44 %. Látási problémákkal küzd 14 %-uk, (vak egyik vagy mindkét szemére, vagy gyengén látó), 11 %-uk nagyothalló, siket vagy beszédhibás, 10 %-uk értelmi fogyatékos. A mozgássérültek, a nagyothallók és a vakok többségének fogyatékosága baleset során szerzett, vagy valamilyen betegség szövődménye. Különösen az értelmi fogyatékosok és a siketek között magasabb a születésük óta testi vagy szellemi hátránnyal élők aránya. A fogyatékkal élők között minden hetedik személynek többféle rendellenessége is van.

A testi vagy szellemi fogyatékkal élők magasabb arányban élnek községekben, mint a városokban. Arányuk a több szempontból is hátrányos helyzetű délföldi és észak-magyarországi régiókban a legnagyobb. Iskolai végzettségük az átlag alatti. Az alapfokú végzettséget sem sikerül megszerezni 29 %-uknak.

Magyarországon a fogyatékos személyek a rendszerváltás előtt sem indulhattak a munkaerő-piacon az egészségesekkel azonos eséllyel, helyzetük azonban azóta tovább nehezedett. Kevés közöttük a foglalkoztatott és magas az inaktív keresők aránya. A foglalkoztatás gátja az alacsony iskolázottság és a befogadó munkahelyek aránya.

A fogyatékkal élők mindennapos ellátását segítő intézményi háttér a kilencvenes évek elejétől jelentősen bővült.

1.4. Pszichiátriai és szenvedélybetegek

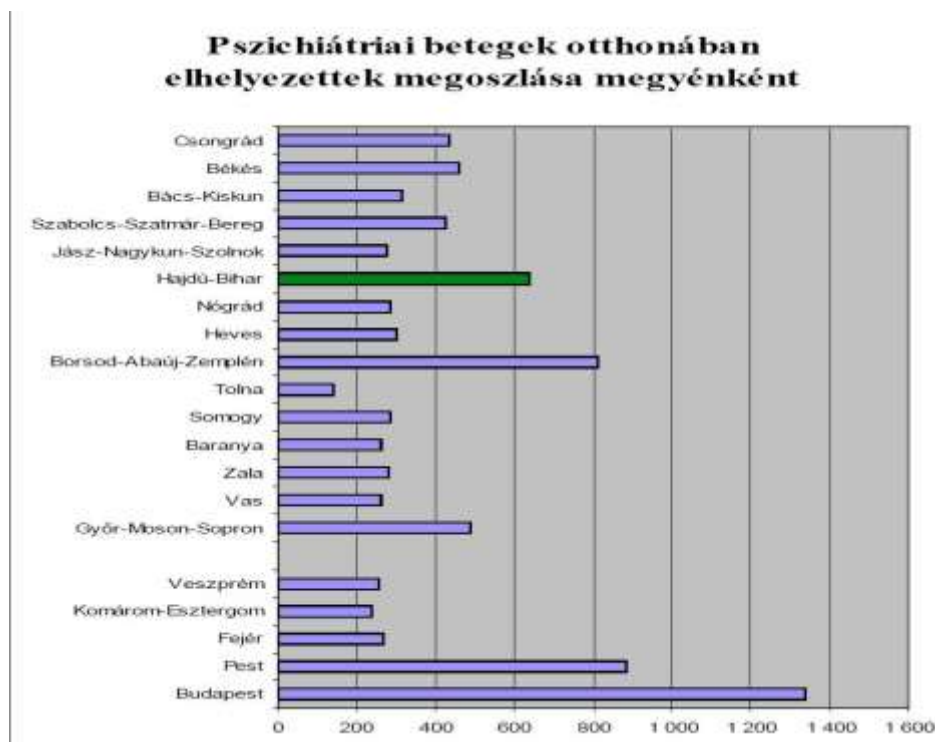
Az egész régióra jellemző, hogy az egyik legellátatlanabb csoportot a szenvedélybetegek és a pszichiátriai betegek alkotják.

A legnagyobb problémát az egészségügyi ellátórendszerből kikerült, családi kapcsolatokkal nem rendelkező betegek ellátása jelenti. A pszichiátriai betegek és a szenvedélybetegek ellátása Hajdú-Bihar megyében is nagy problémát jelent. Utógondozásuk nem megoldott, hatékonysága megkérdőjelezhető.

A pszichiátriai és a szenvedélybetegeket ellátó intézmények elsősorban az önkormányzatok fenntartásában működnek. Hajdú-Bihar megyében a szenvedélybetegek ellátásában a civil szakmai szervezetek is fontos szerepet vállalnak. Prevenciós, szociális és egészségügyi ellátásokat egyaránt biztosítanak.

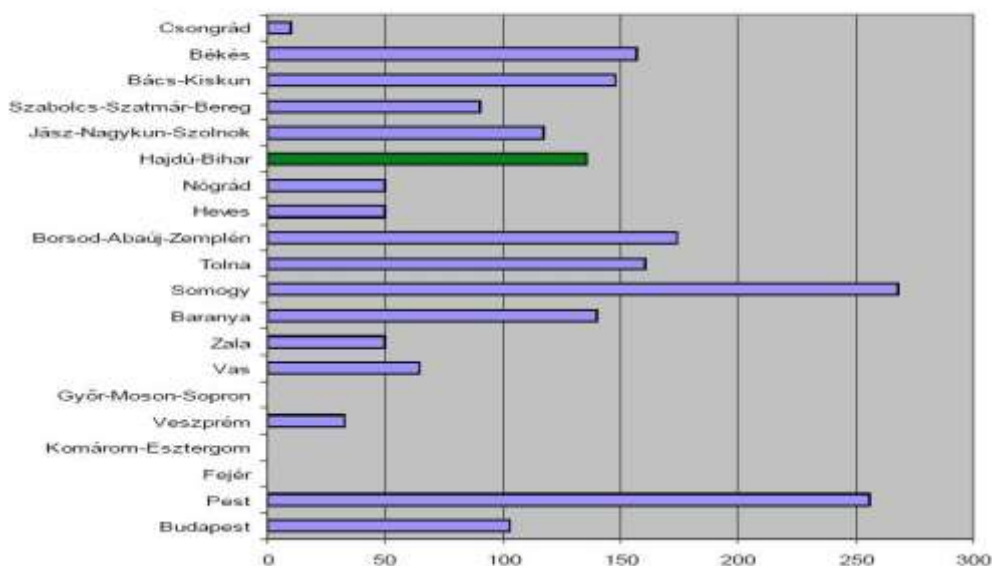
Hajdú-Bihar megye azok között a megyék között van, ahol a legtöbb pszichiátriai beteg szakellátásáról gondoskodnak.

A szenvedélybetegek „hagyományos” csoportját az alkoholisták alkotják. Az alkoholizmus az egészség, a szociális kapcsolatok súlyos veszélyeztető és károsító faktora. A tartós alkoholfogyasztásnak számos egészségügyi és társadalmi következménye van. Az alkoholfogyasztással összefüggő problémák mellett napjainkban egyre nagyobb hangsúly helyeződik a drogfogyasztók csoportjára. A kábítószer problémák kezelése érdekében országosan és megyei szinten is szükség van a megelőző és ellátó rendszer működtetésére.

Forrás: KSH 2010

**Szenvedélybetegek otthonában elhelyezettek
megoszlása megyénként 2009. évben**

Forrás: KSH 2010

1.5. Hajléktalanok

A hajléktalanságot a szakirodalom tipikusan nagyvárosi jelenségként tartja számon, azonban a rendszerváltást követően Magyarországon főként a kelet-magyarországi térségekben egyre gyakrabban találkozhatunk e sajátos létformával. Ez nem meglepő, hiszen a hajléktalanságot kiváltó okok: a tömeges munkanélküliség, az ebből következő elszegényedés és lakhatási problémák, valamint a különböző devianciák terjedése egy súlyos gazdasági válságba került régióban nem ritka jelenség. Az Észak-alföldi Régió mindhárom megyéjében a hajléktalan ellátás a legkialakulatlanabb ellátás-típus. A hajléktalanok ellátása a régióban főként a nappali melegedőkre, az éjjeli menedékhelyekre és az átmeneti szállásokra korlátozódott. Csakúgy, mint számos más ellátástípusnál, a hajléktalan ellátásért felelős intézményrendszerből is nagyon hiányzik a prevenciót, foglalkoztatást, rehabilitációt – habilitációt elősegítő ellátási forma.

Az intézményrendszerből hiányoznak a hajléktalanokat ápoló-gondozó intézményi férőhelyek. Az Észak-alföldi Régió szociális intézményeinek hajléktalanság kezelésében két tipikus alternatíva figyelhető meg. Egyrészt az adott település helyi közössége a saját eszközeivel próbál segítséget nyújtani mintegy szociális védőhálóként működve a krízishelyzetbe került idős hajléktalan embereknek, nem engedve, hogy még inkább ellehetetlenüljenek az egyén életkörülményei, másrészt a bentlakásos idősotthonok próbálják az egyén elhelyezésével megoldani a lakhatást. Utcai munkát végző szociális munkások nagyon alacsony számban dolgoznak a régióban, és csak megyeszékhelyen biztosított a terepen történő segítségnyújtás a hajléktalanok számára. A kistépüléseken egyáltalán nem épült ki hajléktalanságot kezelő

intézményrendszer, ez ugyanakkor korántsem jelent akkora problémát, mint gondoljuk, hiszen a falvak, kisvárosok természetes támogató rendszere megoldja – alternatív módon – az ellátást, főként a téli időszakra.

Az Észak – alföldi Régióban hozzávetőleg 2408 fő regisztrált hajléktalan ember él. A nemek szerinti megoszlás szempontjából az országos átlag itt is leképeződik, 20%-os a nők aránya és 80%-os a férfiaké.

Az integrálódást elősegítő foglalkoztatás nagyon csekély mértékű a hajléktalan embereket ellátók körében, viszont pozitív változás a foglalkoztatás szükségességének felismerése, és nagyon csekély mértékű, de egyértelmű emelkedése (főként közhasznú programok által és kevésbé önálló intézményi szinten). Az említett foglalkoztatási formák a következők: takarítás, alkalmi jellegű felújítások, kommunális munkák.

A térség ellátóinak száma 17 intézmény, mely elenyésző férőhelyet biztosít a hajléktalan emberek számához viszonyítottan. Ezen intézmények megoszlása 8 átmeneti szálló, 6 éjjeli menedékhely, 8 nappali melegedő, 4 utcai szolgálat. (Egy fenntartó több intézményi formát is működtet). Hajdú- Bihar megyében 6 ellátó 2 településen dolgozik.

V. SZOCIÁLIS ELLÁTÓRENDSZER BEMUTATÁSA

1.1 A társult települések ellátórendszerének jogszabályi háttere és változásai

„A szociális ellátás feltételeinek biztosítása – az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl – az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak feladata.” (Szt. 2. §) Hajdúszoboszló Város Önkormányzata törvényi felhatalmazás alapján az Szt. és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) végrehajtására helyi rendeleteket alkotott.

1.1.2. Az Szt. szerinti személyes gondoskodás megszervezésére köteles szervek:

(1) A települési önkormányzat köteles biztosítani

a) a családsegítést, ha polgármesteri hivatalt működtet vagy a közös önkormányzati hivatal székhelye a településen van,

b) étkeztetést,

c) házi segítségnyújtást,

d) állandó lakosainak számától függően a (2) bekezdés szerinti szociális szolgáltatásokat,

e) az a)-d) pontban nem említett szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

(2) Az a települési önkormányzat, amelyiknek területén

b) háromezer főnél több állandó lakos él, az a) pont szerinti alapszolgáltatást és idősek nappali ellátását,

c) tízezer főnél több állandó lakos él, az a)-b) pont szerinti alapszolgáltatásokat és a b) pontban nem említett nappali ellátást,

d) harmincezer főnél több állandó lakos él, az a)-c) pont szerinti szociális szolgáltatásokat, időskorúak gondozóházát, éjjeli menedékhelyet, hajléktalan személyek átmeneti szállását köteles biztosítani.

1.1.3. A Gyvt. szerinti gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat

A gyermekek védelmét szolgáló ellátások:

(1) Pénzbeli és természetbeni ellátások:

a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,

b) a gyermekétkeztetés,

c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,

d) az otthonteremtési támogatás,

(2) A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

a) a gyermekjóléti szolgáltatás,

b) a gyermekek napközbeni ellátása,

c) a gyermekek átmeneti gondozása.

(3) A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

a) az otthont nyújtó ellátás,

b) az utógondozói ellátás,

c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

(4) A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,

b) a védelembe vétel,

c) a családbafogadás,

d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,

e) a nevelésbe vétel,

f) a nevelési felügyelet elrendelése,

g) az utógondozás elrendelése,

h) az utógondozói ellátás elrendelése,

i) a megelőző pártfogás elrendelése.

A települési önkormányzat feladatai:

(3) Az a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat, amelynek területén

a) tízezernél több állandó lakos él, bölcsődét,

b) húszezernél több állandó lakos él, az a) pontban meghatározottak mellett gyermekek átmeneti otthonát,

c) harmincezernél több állandó lakos él, az a) és b) pontokban meghatározottak mellett családok átmeneti otthonát köteles működtetni.

(4) A járásszékhely település, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat és a megyei jogú város lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti központot működtetni. A járásszékhely településen működő gyermekjóléti központ ellátási területe a járás lakosságára terjed ki.

(5) A települési önkormányzat által fenntartott intézmények ellátási területe a település lakosságára terjed ki, kivéve, ha az intézményt társulás keretében közösen tartják fenn, vagy ha az ellátást szerződésben vállalta más önkormányzat lakosságára is kiterjedően.

Hajdúszoboszló

szociális ellátások

családsegítés

étkeztetés

házi segítségnyújtás

idősek nappali ellátása

szenvedélybetegek nappali ellátása

fogyatékos, pszichiátriai nappali ellátása

szakosított ellátási formákhoz való hozzájutás biztosítása

gyermekjóléti szolgáltatások

Család és Gyermekjóléti Szolgálat

Család és Gyermekjóléti Központ

Bölcsőde

Gyermekek átmeneti otthona

Nagyhegyes

szociális ellátások

családsegítés

étkeztetés

házi segítségnyújtás

idősek nappali ellátása

szakosított ellátási formákhoz való hozzájutás biztosítása

gyermekjóléti szolgáltatások

Család és Gyermekjóléti Szolgálat

Gyermekjóléti ellátáshoz való

hozzájutás és közvetítése

Hajdúszovát

szociális ellátások

családsegítés

étkeztetés

házi segítségnyújtás

idősek nappali ellátása

gyermekjóléti szolgáltatások

Család és Gyermekjóléti Szolgálat

Gyermekjóléti ellátáshoz való

hozzájutás és közvetítése

szakosított ellátási formákhoz való hozzájutás biztosítása

Ebes

szociális ellátások

gyermekjóléti szolgáltatások

családsegítés

Család és Gyermekjóléti Szolgálat

étkeztetés

Gyermekjóléti ellátáshoz való

házi segítségnyújtás

hozzájutás és közvetítése

idősek nappali ellátása

szakosított ellátási formákhoz való hozzájutás biztosítása

1.1.4. A Gyvt. és az Szt. központi jogszabályváltozás kihatása a fenti feladatellátásra

2015. évi CXXXIII. törvény, amely új alapokra helyezi a gyermekvédelmi és családsegítői feladatellátást, megtartva az Szt. és a Gyvt. törvényi szabályozásának kereteit, de a szakmai végrehajtási rendeletben szabályozza a megváltozott szolgáltatástartalmat valamint a feladatellátás tárgyi és személyi feltételeit. Jelen koncepció tükrében itt kell „lefordítanunk” a kistérségre a változásokat.

- feladat ellátási kötelezettség alapján a polgármesteri hivatalt működtető települési önkormányzat (új fogalomként és feladategységként) családsegítő és gyermekjóléti szolgálatot köteles működtetni,
- járasszékhely település – mint Hajdúszoboszló város – lakosság számtól függetlenül köteles családsegítő és gyermekjóléti központot működtetni,
- a feladat megosztás úgy alakul, hogy a települési önkormányzatok a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, általános segítő feladatokat végzik, míg
- a járasszékhely települési önkormányzatokhoz pedig a hatósági feladatokhoz kapcsolódó gyermekek védelmére irányuló tevékenységek és speciális szolgáltatások biztosítása került.
- 2016. január 01-től a fenti feladat megosztásból adódó szerkezeti átalakítás után a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás kizárólag egy szolgáltató keretében működtethető.

A fenti törvényi kötelezettségnek megfelelően a HKTT-TT megalakította az új családsegítő gyermekjóléti központot az általa fenntartott Hajdúszoboszlói Kistérségi Szociális Szolgáltató Központ keretein belül külön-külön szakmai egységként. Az intézmény új neve Hajdúszoboszlói Kistérségi Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ-ra (továbbiakban: HKSZK) változott.

A HKSZK-Család és Gyermekjóléti Központjának ellátási területe a járás összes településére kibővült az alábbiak szerint:

- Nádudvar
- Nagyhegyes
- Ebes
- Hajdúszovát
- Hajdúszoboszló

Mint látjuk a kistérségnek ugyan nem tagja Nádudvar települése, de a Család és Gyermekjóléti Központ kapcsán, Hajdúszoboszló város, mint járásszékhely település, kötelező feladatává vált Nádudvar vonatkozásában a fenti ellátás biztosítása. Ezen kötelező feladat-ellátás kapcsán mindenképpen a koncepció helyzetelemzésénél illetve a feladat-ellátásoknál ki kell térnünk Nádudvar városára és szociális gyermekvédelmi ellátórendszerére.

1.1.5. Az Szt. és a Gyvt. végrehajtására a kistérségi települések helyi rendeletet alkottak az alábbi témákban:

Hajdúszoboszló:

- a pénzügyi és természetbeni ellátások
- a szociális szolgáltatásokról
- a gyermekvédelmi támogatásokról és gyermekjóléti alapellátásokról
- első lakáshoz jutók önkormányzati támogatásáról
- lakások és helyiségek bérletéről

Nagyhegyes:

- A szociális és gyermekvédelmi ellátások helyi szabályairól
- A szociális tűzifa támogatás helyi szabályairól szóló rendelet
- A lakások bérletéről
- Az ösztöndíjról szóló rendelet

Ebes:

- a szociális ellátások és a szociális igazgatás helyi szabályairól szóló rendelet
- a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer helyi szabályairól szóló rendelet
- a lakásépítés és vásárlás helyi szabályairól szóló rendelet
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások helyi szabályairól szóló rendelet

Hajdúszovát:

- a szociális rászorultság esetén nyújtható egyes pénzügyi és természetbeni ellátások helyi szabályairól szóló rendelet
- a szociális célú tűzifa támogatás helyi szabályairól

- a gyermekvédelem helyi rendszeréről

Hajdúszoboszló város Képviselő-testülete alkotta meg a Hajdúszoboszlói Kistérségi Többcélú Társulás szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásait szabályozó rendeletet, Hajdúszovát, Nagyhegyes és Hajdúszoboszló települések tekintetében, amely feladat Hajdúszoboszló város, mint székhelytelepülés státuszából adódott.

A rendeletek felülvizsgálata és aktualizálása folyamatos, alkalmazkodik a központi jogszabályok és a helyi igények változásaihoz.

Végrehajtási feladataik kapcsán:

- az önkormányzatok hivatalában folyó hatósági munka eredményeként az átmenetileg vagy tartósan anyagi problémákkal küzdő embereken/családokon segítenek a szociális és gyermekvédelmi támogatások különböző formáival: rendszeres vagy átmeneti, rendkívüli vagy eseti, pénzbeli vagy természetbeni juttatásokkal,
- az önkormányzat fenntartásában bölcsődét, a HKTT fenntartásában működő HKSZK személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokat végez és ellátást nyújt az arra rászorulóknak,
- a fenti két intézmény működéséhez személyi, tárgyi feltételek biztosítása,
- az intézményekben folyó szakmai munkát figyelemmel kíséri, és a szakmai beszámolókat véleményezi,
- külső szakmai, pénzügyi ellenőrzések kapcsán az esetlegesen feltárt hiányosságokra intézkedési tervet készít.

1.2. Pénzbeli és természetbeni szociális támogatások településenként

A szociális ellátórendszer bemutatása nem lenne teljes a pénzbeli és természetbeni szociális támogatások/ellátások vizsgálata nélkül. Az a személy, család, aki anyagi gondokkal küzd és létfenntartását segítség nélkül nem tudja megoldani, szintén a szociális ellátórendszertől – állami, önkormányzati támogatások - várhat segítséget. A támogatások fajtái szerint lehetnek alanyi jogúak vagy szociális rászorultságot vizsgáló ellátások. A szociálisan rászorult egyének vizsgálatát és a számukra nyújtott ellátási formákat 2011-2015 év intervallumában vizsgáltuk. Ennek megfelelően a táblázatokban kitűnik a 2011 és 2012 év, melyben az ellátások nyújtása többségében önkormányzati feladat volt. A 2013 és 2015 években az Szt. módosítása jelentős változást eredményezett „segélyezés” rendszerében a hatáskörök és az anyagi források vonatkozásában is. A következő hatáskörök/ellátások kerültek át a járási hivatalokhoz:

- 2013 évben időskorúak járadéka, ápolási díj, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása, alanyi és normatív közgyógyellátás,
- 2015 évben az aktív korúak ellátása (foglalkoztatást helyettesítő támogatás és a megszűnt rendszeres szociális segély helyébe lépő egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás)

A következő hatáskörök/ellátások szűntek meg/módosultak az önkormányzatnál:

- A gyermekek ellátásában 2015. második félévére bekövetkezett változás az óvodáztatási támogatás megszüntetése. Ezen támogatás az óvodába történő minél korábbi beíratás ösztönzését szolgálta, amely okafogyottá vált azzal, hogy az óvodáztatás 3 éves kortól kötelezővé vált.
- 2013 évben bevezetésre került az önkormányzati segély, majd ezt 2015. március 01-től felváltotta a települési támogatás. A települési támogatás szabályainak megalkotására az Szt. felhatalmazta a települési önkormányzatokat azzal, hogy a krízishelyzetek kezelésére kötelező bevezetniük a rendkívüli települési támogatást és települési támogatás javasolt a következő problémák megoldásához is, úgymint:
 - lakhatási kiadások csökkentése,
 - adósságkezelés,
 - temetési kiadáshoz hozzájárulás,
 - gyógyszerkiváltás támogatása.

2015. évre a szociális előirányzatot oly módon kellett megtervezni és felhasználni, hogy nem volt tapasztalat az új támogatások működését és hatásait illetően. Alapvető változás a forrás területén mutatkozott, mert a megosztott forrású lakásfenntartási támogatás helyébe lépő települési támogatás forrása 100 %-ban saját erő. Iránymutatást az adott, hogy az új támogatások feltételei többségükben követik a megszűnt támogatások feltételeit azzal a céllal, hogy ne veszítsünk el egyetlen rászoruló korábbi segélyezettet sem. A fentiek és a korábbi hasonló jogcímekre történt felhasználások figyelembe vételével került sor. A lakosok szükségleteit és igényeit figyelembe véve alakították ki az önkormányzatok az új segélyezési jogcímeket, a támogatások összegét és a finanszírozás kereteit.

A társult településeken – a településenkénti részletező táblák az alábbiakban – a javasolt települési támogatásokat bevezették, mert csak így módon volt lehetséges azoknak a rászorulóknak a további segítése, akik eddig központi szabályozás révén jutottak normatív lakásfenntartási támogatáshoz,

adósságkezelés szolgáltatáshoz, temetési segélyhez, méltányossági közgyógyellátáshoz.

- A normatív lakásfenntartási támogatás 2015 végéig tartó fokozatos kivezetésével az állam 90%-os hozzájárulása is megszűnt a lakhatási kiadások csökkentése céljából kifizetett támogatások után. E támogatások 2016. évtől kizárólag az önkormányzat saját forrásait terhelik.
- Az adósságkezelési szolgáltatás 2015 végéig tartó fokozatos kivezetésével az állam 90%-os hozzájárulása is megszűnik a lakhatással összefüggésben felhalmozott tartozások rendezése céljából kifizetett támogatások után és e támogatások – adósságkezelési célú települési támogatás – 2016. évtől kizárólag az önkormányzat saját forrásait terheli.
- Az állam által a méltányossági közgyógyellátási igazolványok „mögé tett” eseti és egyéni keretek fokozatosan megszűnnek az igazolványok lejártával és 2016. évtől kizárólag az önkormányzatnak kell gondoskodni saját forrásából - nem kismértékű – rendszeres/eseti gyógyszer-támogatás a települési támogatás keretének terhére.

1.2.1. Általános bemutatás a jelenleg hatályos pénzübeli és természetbeni ellátások felsorolása településenkénti bontásban:

1.2.1.1. Hajdúszoboszló

Szt. szerinti ellátások:

A támogatások többségében a hatáskör gyakorlója a polgármester, azonban méltányosságból több esetben is a szakbizottság eltérhet a jogosultsági szabályoktól. A támogatások mindegyikére jellemző, hogy a támogatás megállapítása függ a család/háztartás egy főre jutó havi jövedelmétől, illetve bizonyos esetekben a vagyonától. A támogatás megállapítása rendszeres ellátásoknál egy évre történik. A támogatás mértékét többnyire a család/háztartás egy főre jutó havi jövedelme befolyásolja, amely differenciáltan került megállapításra, illetve rendkívüli települési támogatásnál a probléma nagysága, súlya is befolyásolja a támogatás mértékét. A fogalmak, jövedelmek és a vagyon meghatározásánál az Szt. szerinti meghatározásokat kell figyelembe venni. A támogatásokat minden esetben formanyomtatványon kell benyújtani, amelyekhez kötelező mellékletek is tartoznak. A támogatások többségében segélypénztárban kerülnek kifizetésre, illetve lakhatási támogatás esetén szolgáltatáshoz történik az utalás.

- ***Rendkívüli települési támogatás***

Az önkormányzat a helyi viszonyokhoz mérten, a krízishelyzetben levő személyek számára köteles rendkívüli települési támogatást nyújtani. Rendkívüli települési támogatásra való jogosultságot annak a személynek lehet megállapítani, aki létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzd és önmaga, illetve családja létfenntartásáról más módon nem tud gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorul - különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadásokhoz, a gyermek hátrányos helyzete miatt, válsághelyzetben lévő család gyermekneveléséhez, ellátásához kapcsolódó kiadásokhoz, gyógyszer-szükséglet viseléséhez, lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó közüzemi díjtartozásának csökkentéséhez -.

A rendkívüli települési támogatáson belül időszaki jelleggel is nyújtható támogatás, annak a kérelmezőnek, akinek rendszeres pénzellátásának megállapítása folyamatban van, vagy átmenetileg jövedelemmel nem rendelkezik és megélhetése más módon nem biztosított. Ebben az esetben a támogatást legfeljebb 2-4 hónapra, évente egy alkalommal, a kérelem benyújtás hónapjának első napjától lehet megállapítani. A hatáskör gyakorlója a polgármester, de méltányosságból a szakbizottság is eljárhat. A rendkívüli települési támogatás készpénzben, vagy természetben (utalvány, vásárlási jegy, közüzemi díj átvállalása stb.) biztosítható.

▪ ***Települési lakhatási támogatás***

A megszüntetett lakásfenntartási támogatás helyett került bevezetésre ez az ellátás. A támogatás célzottan – szolgáltatói átutalás – csökkenti a rezsikiadásokat. Az önkormányzat települési lakhatási támogatás állapít meg a szociálisan rászoruló személyek részére a háztartásuk tagjai által lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások viseléséhez. A települési lakhatási támogatást a lakásfenntartási kiadással érintett szolgáltató részére és a lakásfenntartással összefüggő azon rendszeres kiadáshoz kell nyújtani, amely megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását legnagyobb mértékben veszélyezteti. A lakhatás elősegítése érdekében települési támogatásként szilárd tüzelőre, lakbér-hozzájárulásra, albérleti díjra, közüzemi díjra - szolgáltatói átutalással - nyújt támogatást az önkormányzat. A települési lakhatási támogatás egy évre kerül megállapításra. A támogatás mértéke sávosan meghatározott.

▪ ***Települési rendszeres gyógyszer-támogatás***

A megszüntetett méltányossági közgyógyellátás alternatívájaként alakítottuk ki ezt az ellátást, segítve ezzel elsősorban az idős, beteg embereket. A támogatás az ügyfelek havi, vényköteles gyógyszerkiadásaihoz járul hozzá. Rendszeres gyógyszertámogatásra jogosult az a személy, akinek a rendszeres havi vényköteles gyógyszerköltsége legalább az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 10%-át eléri, illetve a helyi rendeletben meghatározott jövedelmi feltételnek megfelel. Nem jogosult gyógyszertámogatásra, aki közgyógyellátásra jogosult. A rendszeres havi vényköteles gyógyszereket a háziorvos, a gyógyszerköltséget a gyógyszertár igazolja. A gyógyszertámogatás havi összege a leigazolt rendszeres havi vényköteles gyógyszerek összegének a fele, de maximum 5.000.-Ft. A gyógyszertámogatásra való jogosultság egy év időtartamra állapítható meg. A hatáskör gyakorlója a polgármester, méltányosságra nincs lehetőség.

▪ ***Gondozási szükséglethez kapcsolódó kiadások támogatása***

A korábbi negatív tapasztalok kiküszöbölésére a méltányossági ápolási díj helyett a beteg emberek gondozási kiadásához szerettünk volna segítséget nyújtani, ezért bevezette az önkormányzat a gondozási szükséglethez kapcsolódó kiadások viseléséhez nyújtott támogatást. A támogatást az önkormányzat annak a személynek nyújtja, akinek a napi gondozási szükséglete eléri a 3 órát, illetve a helyi rendeletben meghatározott jövedelmi feltételnek megfelel. Nem jogosult gondozási szükséglethez kapcsolódó kiadások támogatására az, akinek gondozásáért hozzátartozója ápolási díjban részesül, illetve aki tartási-, gondozási-, életjáradéki-, öröklési szerződést kötött. A gondozási szükségletet a HKSZK Hajdúszoboszlói Gondozási Központja igazolja, gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól szóló 36/2007. (XII.22.) SZMM rendeletnek megfelelően. A támogatás mértéke sávosan kerül meghatározásra, az főre jutó havi jövedelem függvényében. A hatáskör gyakorlója a polgármester, méltányosságra nincs lehetőség.

▪ ***Temetési támogatás***

Az önkormányzat a temetés költségeihez támogatást nyújt annak a személynek, aki a meghalt személy eltemettetéséről gondoskodott annak ellenére, hogy arra nem volt köteles, vagy tartására köteles hozzátartozó volt ugyan, de a temetési költségek viselése a saját, illetve családja létfenntartását veszélyezteti és a helyi rendeletben meghatározott jövedelmi feltételnek megfelel. A temetési támogatás iránti kérelmet az elhalálozás napjától számított 90 napos, jogvesztő határidőn belül lehet benyújtani. A temetési költségek finanszírozásához temetési támogatás nem állapítható meg annak a személynek, aki a hadigondozásról szóló törvény alapján temetési hozzájárulásban részesült, ha az elhunyt köztemetett volt, illetve aki az elhunyt eltemettetésére szerződésben vállalt

kötelezettséget ellenszolgáltatás fejében. A támogatás mértéke sávosan kerül meghatározásra az főre jutó havi jövedelem függvényében. A hatáskör gyakorlója a polgármester, de méltányosságból a szakbizottság is eljárhat.

▪ ***100. életévüket betöltött személyek támogatása***

Jövedelem vizsgálat nélkül egyszeri települési támogatásban részesül a 100. életévének betöltésekor az idős személy. A támogatás összege 50.000.-Ft, melynek átadása készpénzben történik. A köszöntés a szakiroda vezetője és a szakbizottság elnöke által történik ünnepélyes keretek között az ünnepelt személy otthonában.

▪ ***Krízis tűzifa***

Krízis tűzifára jogosult a városban élő szociálisan rászoruló, krízishelyzetben lévő személy, amennyiben a tűzifa beszerzéséről más módon gondoskodni nem tud. A támogatás egy háztartásban csak egy személynek állapítható meg, 5 q (mázsa) mennyiségben, kizárólag természetbeni ellátás formájában. Az eljárás csak hivatalból indult eljárás lehet. A kihűlés és fagyhalál veszélyének észlelése esetén/annak elkerülése érdekében a Szociális Igazgatás felé jelzéssel történik a veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer tagjai által. A támogatás az önkormányzat rendelkezésére álló tűzifa készletének erejéig állapítható meg. A krízis tűzifa beszerzésének fedezetét az önkormányzat a települési támogatás keretéből biztosítja. A hatáskör gyakorlója a polgármester.

▪ ***Köztemetés***

A polgármesternek kell gondoskodni az elhunyt személynek közköltségen történő eltemettetéséről – a halálesetről való tudomásszerzést követő 21 napon belül –, ha Hajdúszoboszló közigazgatási területén hunyt el és nincs vagy nem lelhető fel eltemettetésre köteles személy, illetve a temetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik. A köztemetés költségeit hagyatéki teherként a területileg illetékes közjegyzőnél kell bejelenteni, vagy hagyaték, illetve hagyatéki eljárás hiányában a temetésre kötelezett személyt (személyeket) a köztemetés költségeinek megtérítésére kell kötelezni.

▪ ***Első lakáshoz jutók támogatása***

A támogatásra jogosultak köre a házastársak, élettársak, illetve a gyermekét/gyermekait egyedül nevelő szülő, aki(k) a támogatásra való jogosultság megállapítására irányuló kérelem benyújtásának időpontjában a 45. életévét nem töltötte be és legalább 5 éve életvitelszerűen Hajdúszoboszlón él és ezen időszak alatt hajdúszoboszlói lakcímmel rendelkezik. A támogatás további feltétele, hogy a kérelmező/k a helyi rendeletben meghatározott jövedelmi, vagyoni illetve egyéb feltételeknek is megfelel, valamint a támogatást

Hajdúszoboszló város közigazgatási területén történő lakásvásárláshoz, lakásépítéshez használják fel, az ingatlan a kérelmező/k közös tulajdonába kerül, a kérelem benyújtásakor építés esetén a lakóépület szerkezetkész fokban van, lakás vásárlás esetén pedig az adás-vételi szerződés létrejött. Támogatás kérelmezhető, abban az esetben is, ha a kérelmezők zártkerti (külterületi) nem lakás céljára szolgáló, de a lakás kritériumainak és a lakhatás feltételeinek megfelelő ingatlant vásárolnak. A támogatás minden évben a Képviselő-testület által az éves költségvetésben biztosított keret terhére állapítható meg. A hatáskör gyakorlója a szakbizottság, de méltányosságból a képviselő-testület eljárhat.

▪ **Energetikai támogatás**

A támogatásra azon magánszemélyek pályázhatnak, akik a kérelemmel érintett, életvitelszerűen lakott, önálló Hajdúszoboszló Város közigazgatási területén lévő lakóépület (családi ház) tulajdonosai, illetve a lakhatás biztonságos megőrzése, kihűléses életveszély elhárítása esetén a társasházi lakóingatlan tulajdonosai, és az érintett ingatlan a kérelmező bejelentett lakóhelye vagy tartózkodási helye, valamint, a helyi rendeletben meghatározott jövedelmi, vagyoni feltételnek megfelel. A pályázat keretében, minden olyan tevékenység támogatható, melynek elvégzése után széndioxid-kibocsátás csökkenésére lehet számítani, illetve energetikai megtakarítást eredményez, fűtési rendszer működőképességének helyreállítása bizonyítható, valamint veszélyhelyzet elhárítását teszi lehetővé. A döntéshozó a Gazdasági Bizottság.

Gyvt. szerinti ellátások:

A kötelező feladatok, úgymint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a hátrányos (HH) és a halmozottan hátrányos (HHH) helyzet megállapítása, és a szünidei gyermekétkeztetés esetében a hatáskör gyakorlója a jegyző, a többi támogatás esetében a hatáskör gyakorlója a polgármester, illetve méltányosságból több esetben is a szakbizottság eljárhat. A támogatások mindegyikére ugyanazon általános eljárási és jogosultsági szabályok érvényesek, mint amit az Szt. szerinti ellátások általános részében leírtunk.

▪ **Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény**

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt törvényi szabályozás alapján állapítjuk meg, mely pontosan rögzíti a jogosultsági feltételeket. A megállapított kedvezmény jogán a gyermek ingyenesen étkezhet a bölcsődében, óvodában, általános iskolában, ingyenesen veheti igénybe a tankönyveket valamint egyéb kedvezményekben részesülhet pl.: közműfejlesztési támogatás, terhesség megszakítás esetén térítési díjkedvezmény, ingyenes jogsegély szolgálat, stb. Az említett természetbeni támogatásokon kívül a kedvezményre jogosultak

augusztusban és novemberben – 5800.-Ft értékű - Erzsébet utalványban részesülnek gyermekenként.

▪ ***A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása***

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetet törvényi szabályozás alapján állapítjuk meg, mely pontosan rögzíti a jogosultsági feltételeket. Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a következő három feltétel közül egy fennáll: törvényes képviselők alapfokú iskolai végzettsége, valamely törvényes képviselő alacsony foglalkoztatottsága, elégtelen lakókörnyezet. Halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fentiekben meghatározott feltételek közül legalább kettő fennáll, illetve ha nevelésbe vett gyermek, vagy utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása során többféle kedvezményekkel, támogatásokkal, jogosultságokkal élhetnek a jogosultak pl.: - Arany János Tehetséggondozó Programban, Arany János Kollégiumi Programban és Arany János Kollégium, Szakiskolai Programban való részvétel, ingyenes alapfokú művészetoktatásban való részvétel (első alkalommal), Útravaló-MACIKA ösztöndíjprogramban való részvétel stb.

▪ ***Szünidei gyermekétkeztetés***

2016. január 1. napjától bevezetésre került a szünidei gyermekétkeztetés az 1997. évi XXXI. tv. 21/C. § alapján. A szabályozás szerint a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, valamint ezen gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja. A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon, az iskolai nevelésben részesülő gyermekek számára a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni. Hajdúszoboszló Város Önkormányzata a szünidei gyermekétkeztetés lebonyolítását a Hajdúszoboszlói Intézményműködtető Központ együttműködésével hajtja végre és elsősorban a hátrányos és

halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére biztosít napi egyszeri meleg ételt, a szülő, törvényes képviselő kérelmére.

▪ ***Gyermekétkeztetési térítési díjkedvezmény***

Gyermekétkeztetési térítési díjkedvezményben részesíti az önkormányzat az általános iskolába és középfokú oktatási intézmény nappali oktatás munkarendje szerint járó, gyermeket vagy fiatal felnőttet, amennyiben a helyi rendeletben meghatározott jövedelmi, vagyoni feltételnek megfelel. A gyermekétkeztetési térítési díjkedvezmény a törvényes képviselő vagy oktatási intézmény kérelmére, az étkeztetést biztosító gyermekintézmény igazolása és javaslata alapján nyújtható. A támogatás mértéke a normatív kedvezmény, a család által nevelt gyermekek számának és a család szerkezetének figyelembevételével kerül megállapításra. A hatáskör gyakorlója a polgármester, de méltányosságból a szakbizottság is eljárhat.

▪ ***Beiskolázási támogatás***

A tankönyvek, írószerek megvásárlásához nyújt segítséget ez a támogatási forma. Beiskolázási támogatásban részesülhet az általános, középfokú és felsőoktatási intézmény nappali, magántanulói és ifjúsági tagozatán tanuló, aki a helyi rendeletben meghatározott jövedelmi, vagyoni feltételnek megfelel. A támogatás mértéke tanulónként kerül megállapításra figyelembe véve, hogy a tanuló általános-, középiskolába vagy felsőfokú oktatási intézménybe jár. A támogatás mértékét befolyásolja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság feltételeinek fennállása is. A hatáskör gyakorlója a polgármester, méltányosságra nincs lehetőség

▪ ***Babaköszöntő csomag***

Az önkormányzat szeretett volna egy olyan természetbeni támogatást kialakítani, amely alanyi jogon jár a Hajdúszoboszlón lakóhellyel rendelkező, és életvitelszerűen itt élő családok részére ahol újszülött érkezett. Babaköszöntő csomagra jogosult az a gyermek, aki 2014. január 1-jét követően született és a gyermek születésekor legalább egyik szülője/gyámja életvitelszerűen Hajdúszoboszló város közigazgatási területén él és bejelentett lakcímmel rendelkezik. A babaköszöntő csomag természetbeni támogatás, mely gyermekruházatot, textíliát és gyermekápolási eszközöket tartalmaz. A gyermek születéséről a területileg illetékes védőnő értesíti a Hivatalt, valamint gondoskodnak a csomagok átadásáról. A hatáskör gyakorlója a polgármester.

▪ *Kiskorúak ételmisszer és tisztasági csomagja*

A jelzőrendszeri megbeszélések eredményeképpen, illetve saját tapasztalataink alapján is elmondhatjuk, hogy vannak családok, gyermekek, amelyek nagyon nehéz anyagi, illetve szociális körülmények között élnek, emiatt a gyermekek alultápláltak, tisztálkodásuk, higiénájuk hiányos. A szegregáció csökkentése érdekében próbáltunk egy olyan ellátást kialakítani, amellyel segítséget és egyben örömet is okozhatunk a családoknak, a gyermekeknek. Az eljárás csak hivatalból indult eljárás lehet, ügyfél nem kérelmezheti. Kiskorúak ételmisszer és tisztasági csomagjára jogosult az a szociálisan rászoruló kiskorú gyermek, aki életvitelszerűen Hajdúszoboszló város közigazgatási területén él, és a veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer tagjainak kezdeményezése alapján, a testi, lelki egészségének megőrzése, javítása érdekében a támogatásra szorul. A kiskorúak ételmisszer és tisztasági csomagja természetbeni támogatás, amely alapvető tisztálkodási- szereket, eszközöket, tisztítószerket, tápláló-, egészséges ételmisszereket foglal magába. A csomag kétféle értékben készül, amely a gyermekek számától függ. A hatáskör gyakorlója a polgármester.

▪ *Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj pályázat*

Az tanulást és a fiatal felnőtteket támogatva Hajdúszoboszló Önkormányzata 2014-től csatlakozott a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj pályázathoz. A pályázatok befogadása és az ösztöndíjak meghatározása az 51/2007. (III. 26.) Kormányrendelet és a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény, az Általános Szerződési Feltételekben leírtak, a pályázati kiírásban meghatározottak, illetve a Hajdúszoboszló Város Önkormányzata által jóváhagyott Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat elbírálásáról szóló Szabályzat alapján történnek. Az ösztöndíjak meghatározásánál a család egy főre jutó havi jövedelme az irányadó, illetve a pályázó szociális körülményei. A hatáskör gyakorlója a szakbizottság.

1.2.2. Részletes kimutatások támogatási fajtánként, ellátottanként és a felhasznált összegekkel (Szt. szerinti kötelező és vállalt támogatások, Gyvt. szerinti kötelező és vállalt támogatások)

Az alábbi táblázatok és diagramok a társult települések statisztikai adatait tartalmazzák, külön-külön megjelenítve a településen nyújtott támogatásokat fajtánként, bemutatva az azonosságokat és az eltéréseket egyaránt.

1.2.2.1. Hajdúszoboszló pénzbeli és természetbeni támogatásai

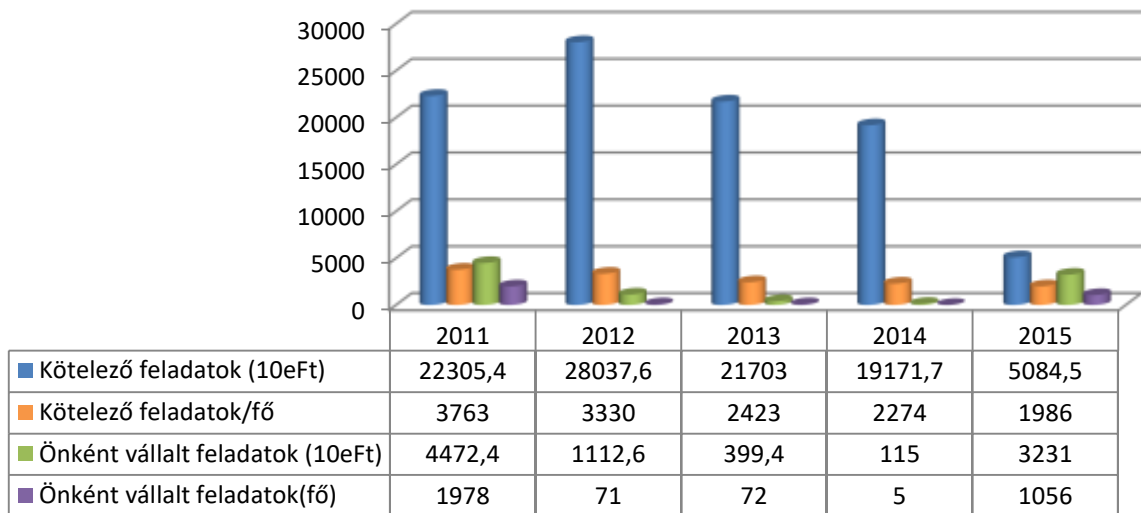
Pénzbeli és természetbeni ellátásban részesülők számának és a felhasznált összegek változása 2011-2015

Szt. szerinti ellátások

	2011 fő/felhasznált összeg (e Ft)	2012 fő/felhasznált összeg (e Ft)	2013 fő/felhasznált összeg (e Ft)	2014 fő/felhasznált összeg (e Ft)	2015 fő/felhasznált összeg (e Ft)	Összesen fő/felhasznált összeg (e Ft)
KÖTELEZŐ FELADATOK						
Időskorúak járadéka	18	17	0	0	0	35
	5.377	8.100	0	0	0	13.477
Aktív korúak ellátása	672	622	574	492	646	3006
	127.669	168.654	143.762	117.773	24.125	581.983
Lakásfenntartási támogatás normatív	1648	1628	1245	1061	845	6427
	44.649	61.849	59.258	62.365	18.621	246.742
Átmeneti segély	439	535	465	0	0	1439
	5.909	4.632	8.799	0	0	19.340
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság	322	328	0	0	0	650
	0	0	0	0	0	0
Közügyellátás (alanyi, normatív, méltányos)	595	104	122	185	40	1046
	2.548	2.150	2.445	3.149	962	11.254
Ápolási díj alanyi	52	85	0	0	0	137
	34.352	33.160	0	0	0	67.512
Köztemetés	17	11	17	11	7	63
	2.550	1.831	2.766	1.800	1.176	10.123
Önkormányzati segély	0	0	0	525	156	681
	0	0	0	6.630	2.230	8.860
Rendkívüli Települési Támogatás	0	0	0	0	292	292
	0	0	0	0	3.731	3.731

Kötelező feladatok összesen	3763	3330	2423	2274	1986	13776
	223.054	280.376	217.030	191.717	50.845	963.022
ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATOK						
Lakásfenntartási támogatás kiegészítő és helyi	1834	0	0	0	0	1834
	33.751	7.000	0	0	0	40.751
Ápolási díj méltányos	58	0	0	0	0	58
	6.446	0	0	0	0	6.446
Temetési segély	79	61	68	0	0	208
	2.927	2.876	3.194	0	0	8.997
Települési Lakhatási Támogatás	0	0	0	0	832	832
	0	0	0	0	22.684	22.684
Települési Gyógyszertámogatás	0	0	0	0	120	120
	0	0	0	0	2.590	2.590
Települési Temetési Támogatás	0	0	0	0	65	65
	0	0	0	0	3.086	3.086
Első lakáshoz jutók támogatása	7	10	4	5	8	34
	1.600	1.250	800	115	2.400	6.165
Energetikai támogatás	0	0	0	0	31	31
	0	0	0	0	1.550	1.550
Önként vállalt feladatok összesen	1978	71	72	5	1056	3182
	44.724	11.126	3.994	115	32.310	92.269
Kötelező és önként vállalt feladatok összesen	5.741	3.401	2.495	2.279	3.042	16.958
	267.778	291.502	221.024	191.832	83.155	1.055.291

Kötelező és önként vállalt feladatok támogatási összegének és létszámának alakulása

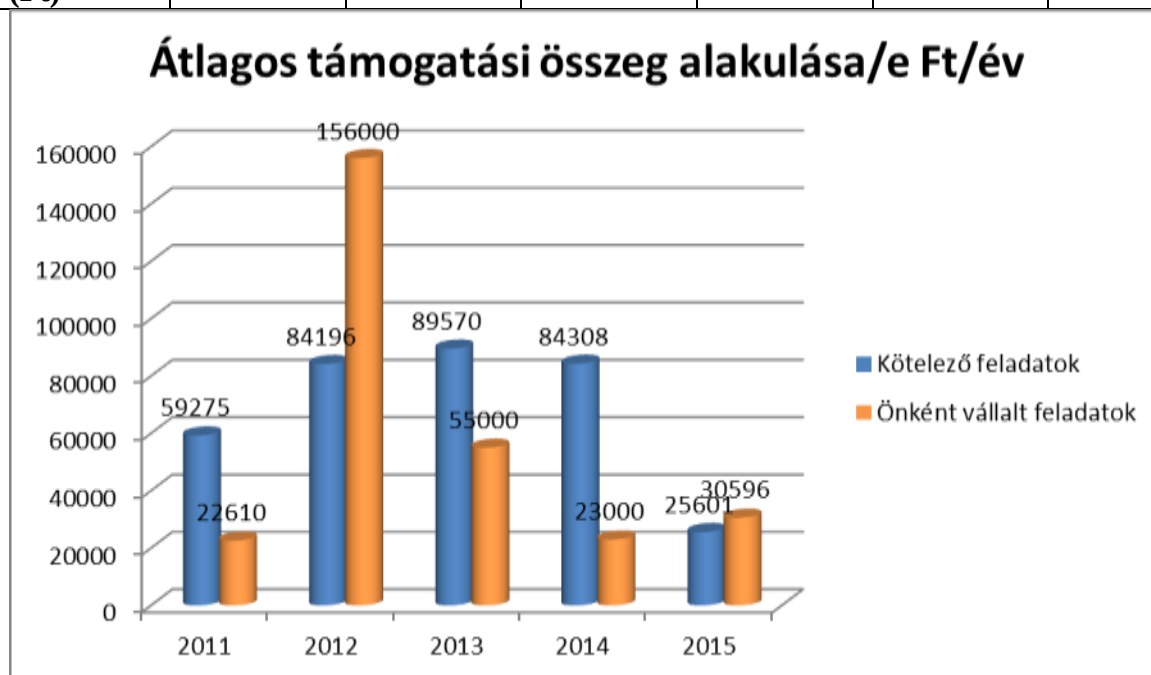
A kötelező feladatok tekintetében a támogatottak száma kiegyenlített, lényegében nem változott. Némi csökkenést mutat 2013-tól, melynek legfőbb oka a központi jogszabályok változása, melynek következtében a jogosultsági feltételek szűkültek, szigorodtak, melynek eredményeképpen többen kiszorultak az ellátásból, tehát nem a rászorultság hiánya a kérelmezők létszámának a csökkenése. A csökkenés annak tudható be, hogy 2013-ban az időskorúak járadéka és az ápolási díj hatásköre átadásra került. Ezen ellátásokban részesülők nagy száma és a támogatási összegek/bekerülési összegei magasak voltak. Az ápolási díj tekintetében a havi rendszeres összeg 30.000.-Ft feletti plusz a járulékai. Ezen ellátásoknál magas volt a normatívát kiegészítő (20-30%-os) önkormányzati önerő. A másik jelentős csökkenést 2015-ben látjuk, hiszen az aktív korúak ellátása átkerült a járási hivatalhoz, a lakásfenntartási támogatás pedig megszűnt. Önkormányzatunknál a 2014-ben a kötelező feladatokat 47.925.000.-Ft és ehhez 115.000.-Ft (egy ellátást takar) önerőt összehasonlítjuk a 2015-ben a kötelező feladataink önerejével kb. 12.711.000.-Ft és ehhez az igen megemelkedett önként vállalt feladat 32.310.000.-Ft-ot, összességében ez 45.021.000.-Ft. Ebből látszik, hogy az önkormányzat a rászorulókat támogatására szinte ugyanennyit költ, mint a nagy átalakításokat megelőzően. Fontos megjegyezni, ami az táblázatokból is kitűnik, hogy annak ellenére, hogy a járási hivatalhoz néhány feladat átkerült, ezek azonban csak a lakosság néhány problémájára nyújtanak megoldást, az egyre összetettebb személyenkénti, családokban jelentkező problémák megoldása az önkormányzatra hárul.

Az önként vállalt feladatok tekintetében a támogatottak száma - a feladatok és a normatíva elvonását követően - drasztikusan csökkent, azonban ezt követően ismét emelkedett, mivel az önkormányzat hiánypótló ellátásokat vezetett be a lakossági igényeknek megfelelően. A drasztikus csökkenés - 2012-2014 között - mind létszámban, mind felhasznált összeg tekintetében szintén nem azt jelentette, hogy csökkent a rászorulóknak száma, hanem a jogszabályi környezet komoly átalakulása még nem fejeződött be. A változást követően, 2015-től az önkormányzatok szerepe felértékelődött, nagyobb részt kellett vállalniuk, hogy lakosaik között ellátatlanok ne maradjanak, ezért olyan ellátások bevezetése vált szükségessé, amelyek korábban normatív/állami forrásból finanszírozódtak, megterhelve ezzel az önkormányzat költségvetését.

Az elmúlt öt évben a támogatásban részesülők aránya a lakosságszámhoz viszonyítva (összes támogatott 16.958/5=3.392 fő aránylik a lakosságszámhoz 23882) 10-14,2% között volt, tehát kb. minden 7-10-ik lakos támogatásban részesült.

Egy főre jutó átlagos támogatás összege Szt. szerinti ellátásoknál

	2011	2012	2013	2014	2015	Összesen
Kötelező feladatok (Ft)	59.275	84.196	89.570	84.308	25.601	69.905
Önként vállalt feladatok (Ft)	22.610	156.000	55.000	23.000	30.596	28.997

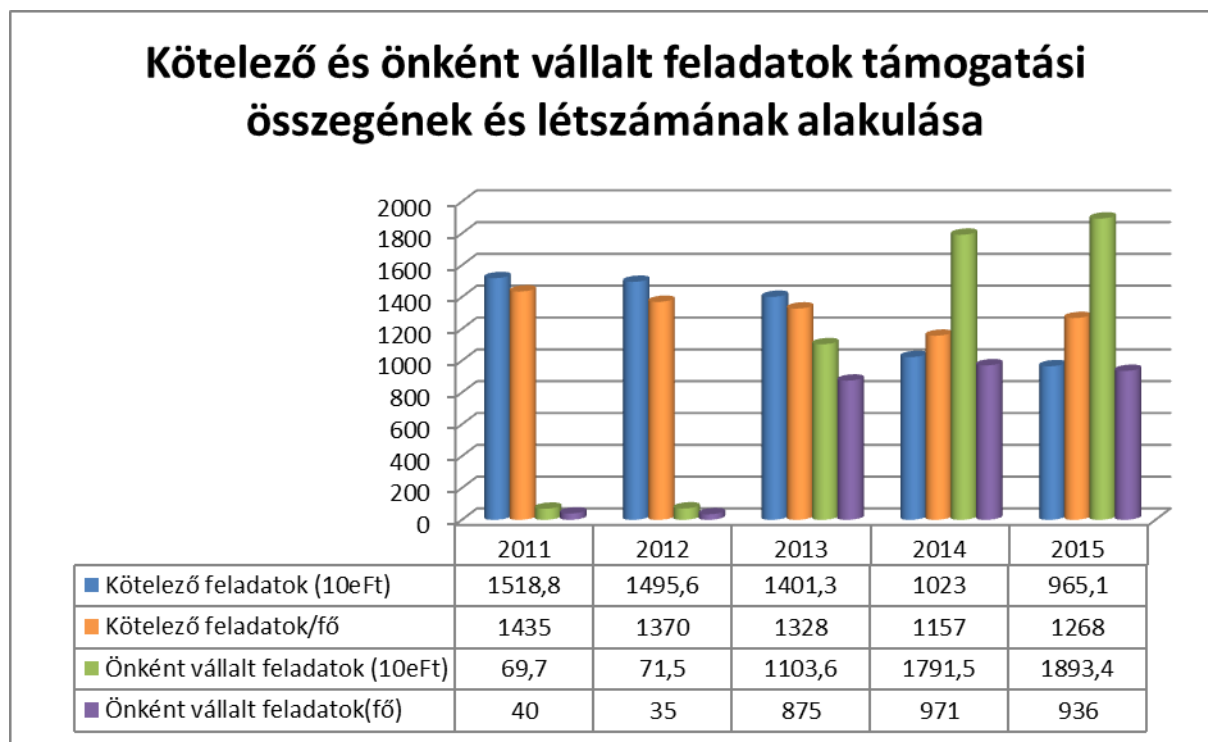

2012-ben látható az önként vállalt feladatoknál, hogy éves szinten az egy főre jutó átlagos támogatási összeg igen magas, 156.000.-Ft/év/fő, mivel a kiegészítő és helyi lakásfenntartási támogatás estében még volt kifizetés, azonban új megállapítás már nem történt. Tehát létszámot a kifizetéshez nem lehetett társítani, ezért torzítja az egy főre jutó éves támogatási összeget a fenti támogatás. Az átlagos támogatási összegből jól láthatjuk, hogy 2015-re az együttes támogatási összeg - a kötelező és az önként vállalt feladatok- egy kicsivel több a 2014-ben adott kötelező feladatok támogatási összegének a felénél. Az elemzések alapján megállapítható, hogy a rászorulóknak éves támogatási összege jelentősen csökkent, pl.: lakásfenntartási támogatás tekintetében 2.500-7.500.-ft/hó volt, jelenleg maximum 5.000.-Ft/hó adható.

Gyvt. szerinti ellátások

	2011 fő/felhasznált összeg (e Ft)	2012 fő/felhasznált összeg (e Ft)	2013 fő/felhasznált összeg (e Ft)	2014 fő/felhasznált összeg (e Ft)	2015 fő/felhasznált összeg (e Ft)	Összesen fő/felhasznált összeg (e Ft)
KÖTELEZŐ FELADATOK						
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	1060	1081	994	812	671	4618
	12.412	12.481	11.791	9.750	8.555	54.989
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás	9	9	3	0	0	21
	819	768	709	0	0	2.296
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	208	104	128	0	0	440
	1.067	877	663	0	0	2.608
Szünidei gyermekétkeztetés	0	0	0	0	278	278
	0	0	0	0	886	886
Óvodáztatási támogatás	40	37	43	39	13	172
	890	830	850	480	210	3.260
2H/3H	118	139	160	306	306	1029
	0	0	0	0	0	0
Kötelező feladatok összesen	1435	1370	1328	1157	1268	6558
	15.188	14.956	14.013	10.230	9.651	64.038

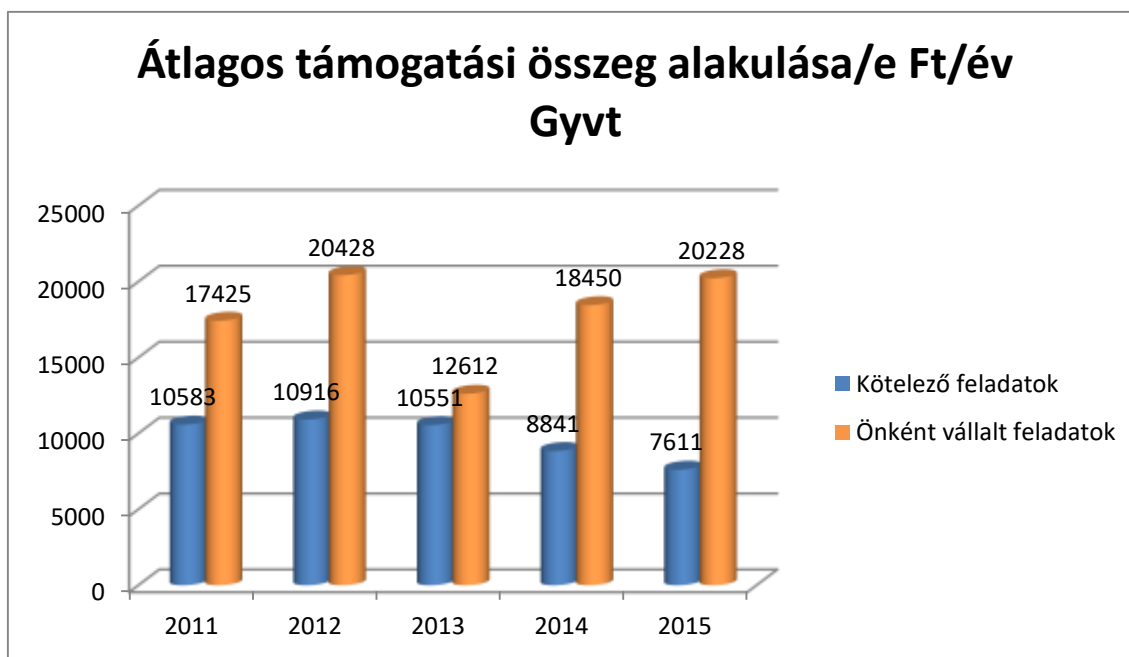
ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATOK						
Nyári szünidei gyermekétkez- tetés	0	0	335	335	301	971
	0	0	7.960	7.960	7.019	22.939
Beiskolázási támogatás	24	23	531	295	296	1169
	164	430	2.772	3.953	4.277	11.596
Gyermekét- keztetési térítési díjkedvezmény	16	12	9	85	85	207
	533	285	304	854	2.815	4.791
Bursa Hungarica	0	0	0	80	80	160
	0	0	0	2.648	2648	5.296
Babaköszöntő csomag	0	0	0	176	174	350
	0	0	0	2.500	2.175	4.675
Kiskorúak élelmiszer és tisztasági csomagja	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0
Önként vállalt feladatok összesen	40	35	875	971	936	2857
	697	715	11.036	17.915	18.934	49.297
Kötelező és önként vállalt feladatok összesen	1475	1405	2203	2128	2204	9415
	15.885	15.671	25.049	28.145	28.585	113.335

A táblázatban látható, hogy a kötelező feladatok támogatási összege 2013-tól kisebb csökkenést mutat, ez a csökkenés a kötelező feladatként adott ellátotti létszámmal van összefüggésben, vagyis kevesebb összeghez kevesebb ellátotti létszám társul. Fontos megjegyeznünk, hogy 2013-tól a szigorodott jogszabályi feltétek és az egy főre jutó értékhatár változatlanul hagyása (kb. 10 éve) miatt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (továbbiakban: RGYVK) részesülő száma 30%-os csökkenést mutat., illetve megszüntetésre került a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás és az óvodáztatási támogatás. Az önként vállalt feladatok drasztikus emelkedése azt tükrözi, hogy az ellátásokból kieső rászoruló az önkormányzati önként vállalt feladataiba csoportosultak át, úgy mint étkeztetés, nyári szünidei étkeztetés, kiegészülve a Bursa Hungarica Ösztöndíjjal és a Babaköszöntő csomaggal. Tehát az önként vállalt feladatok tekintetében mind létszámban, mint felhasznált összegben emelkedés látható.

Egy főre jutó átlagos támogatás összege Gyvt. szerinti ellátásoknál

	2011	2012	2013	2014	2015	Összesen
Kötelező feladatok (Ft)	10.583	10.916	10.551	8.841	7.611	9.764
Önként vállalt feladatok	17.425	20.428	12.612	18.450	20.228	17.254

Az átlagos támogatási összeg szinte a duplája az önként vállalt feladatok tekintetében. A jogszabályokban kiemelt szerepet kapnak a gyermekek támogatásai, a Gyvt. szerint egy gyermek sem kerülhet veszélyeztetett helyzetbe/családból kiemelésre anyagi okok, megélhetési problémák miatt. Ezen kötelezettségnek eleget téve a családokban jelentkező összetett problémák kezelése általában magasabb támogatási összegek megállapításával jár, ezt látjuk a táblázatban és a diagramban egyaránt.

Hajdúszoboszló lakosságának 11,04%-a részesül valamilyen támogatási formában.

1.2.2.2. Hajdúszovát

Hajdúszovát község önkormányzata a szociális és gyermekvédelmi ellátásokat egy helyi rendeletben szabályozza, így a gyermekvédelmi önként vállalt feladatokat is rendeletileg a rendkívüli települési támogatás keretén belül szabályozzák és finanszírozzák. A bemutatásban azért van a két táblázat, hogy a többi településsel az adatok összehasonlíthatóak legyenek.

Szt. szerinti ellátások:

Polgármesterre átruházott hatáskör	Jegyzőre átruházott hatáskör
▪ rendkívüli települési támogatás, ▪ köztemetés, ▪ temetési kölcsön,	▪ települési támogatás megállapítása lakhatási költségek enyhítésére,

▪ első lakáshoz jutók támogatása, ▪ tanévkezdési támogatás, ▪ szociális célú tűzifa támogatás	▪ települési támogatás megállapítása, gyógyszerköltségek támogatására.
---	--

▪ Rendkívüli települési támogatás

A képviselő-testület a rendeletben meghatározottak szerint rendkívüli települési támogatást nyújt annak a személynek, gyermeknek, fiatal felnőttnek, gyermekes családoknak, aki létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe, krízishelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzd.

Eseti rendkívüli települési támogatás elsősorban gyógyszer-támogatásként, gyógyászati segédeszköz vásárlásához nyújtott támogatás, továbbá élelmiszer- és tüzelő vásárlás költségeihez, közüzemi számlatartozás kifizetéséhez, elemi kár miatt kiadásnövekedés enyhítéséhez való hozzájárulásként nyújtható.

Időszakos rendkívüli települési támogatás elsősorban jövedelemkiegészítő támogatásként, rendszeres nevelési támogatásként, továbbá más ellátási formaként is nyújtható. Más ellátási forma különösen a kiskorú gyermek étkezési térítési díjának teljes vagy részbeni kifizetésére nyújtott támogatás. A rendkívüli települési támogatás kérelemre és hivatalból is megállapítható, pénzbeli és természetbeni ellátásként.

▪ Köztemetés

A polgármester a képviselő-testület által átruházott hatáskörében a település közigazgatási területén elhalálozott személy közköltségen történő eltemettetéséről az Szt. 48.§-ban foglalt rendelkezések szerint gondoskodik.

▪ Temetési kölcsön

A kérelmező részére a képviselő-testület kamatmentes temetési kölcsönt állapít meg. A kölcsön időtartama legfeljebb egy év, összege a helyben szokásos legolcsóbb (közköltséges) temetés összege. A kölcsön megállapításának feltétele jövedelem vizsgálata.

▪ Első lakáshoz jutók támogatása

A Képviselő-testület az első saját tulajdonú lakóingatlan teljes tulajdonjogának megszerzéséhez vissza nem térítendő támogatást nyújt azon családok részére, akik Hajdúszovát község közigazgatási területén élnek és ott bejelentett

lakcímmel rendelkeznek, valamint 40. életévüket nem töltötték be. A támogatás maximális összege 100.000.-Ft, melyet új-, használt lakásvásárlásra, vagy lakásépítéshez a rendeletben foglalt feltételeknek megfelelően.

▪ **Tanévkezdési támogatás**

A Képviselő-testület természetbeni és pénzbeli ellátásként támogatást nyújt a tanévkezdés megkönnyítése érdekében, a település közigazgatási területén lakóhellyel rendelkező tanköteles korú óvodás, általános iskolás gyermekre, középfokú oktatási intézmény nappali tagozatos kiskorú tanulója tekintettel a törvényes képviselőik részére és a középfokú oktatási intézmény nappali tagozatos nagykorú tanulói, a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatos hallgatói részére, a tanulmányok folytatásával járó anyagi terhek enyhítésére. A támogatási összegek a nevelési oktatási intézménytől függően differenciáltan megállapítottak.

Természetbeni ellátások

Az önkormányzat a települési támogatás keretében természetbeni ellátásként nyújtja a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatást – lakhatási költségek támogatása -, valamint a gyógyszerkiadások viseléséhez nyújtott települési támogatást – gyógyszerköltség támogatása - címen.

▪ **Lakhatási költségek támogatása**

Az önkormányzat a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez települési támogatás keretében nyújt a szociálisan rászoruló háztartások részére a lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatosan a rendeletben meghatározott feltételek alapján nyújt támogatást. A támogatás kizárólag természetbeni szociális ellátás formájában, azon rendszeres kiadásokhoz nyújtja, amelyek megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti. A támogatási összegek differenciáltan – a lakás négyzetmétere, a háztartás tagjainak arányszáma, jövedelem és vagyoni viszonyainak figyelembevételével – állapítják meg.

▪ **Szociális célú tűzifa**

Hajdúszovát Községi Önkormányzat az általában, minden évben központilag kiírt szociális célú tűzifa pályázaton részt vesz, és a pályázaton nyertesként szerepel. Ennek megfelelően a Képviselő-testület rendeletet alkotott a szociális

célú tűzifa támogatás helyi szabályairól. A támogatás azon életvitelszerűen Hajdúszovát községben élő szociálisan rászoruló családok és személyek részére nyújtja háztartásonként egy személynek, egyszer, 8 q mennyiségben. A kérelmek teljesítése a rendelkezésre álló tűzifa mennyiség erejéig terjed.

▪ Gyógyszerköltség támogatása

Települési támogatás keretében a szociálisan rászorult személyek részére gyógyszerkiadások viseléséhez nyújt támogatást. A támogatás célja az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó gyógyszerkiadások csökkentése, melyet háziorvosi igazolás és gyógyszerértékesítő által kiállított rendszeres gyógyító ellátás és gyógyszerköltségeinek meghatározása után differenciáltan történik.

1.2.2.3. Hajdúszovát pénzügyi és természetbeni támogatásai

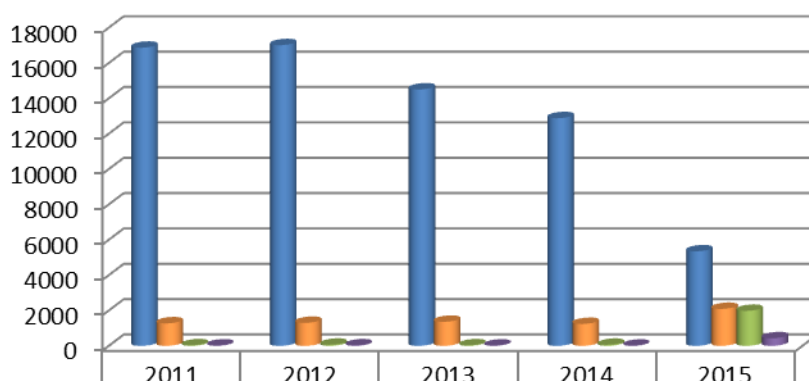
Pénzügyi és természetbeni ellátásban részesülők számának és a felhasznált összegek változása 2011-2015

Szt. szerinti ellátások

	2011 fő/felhasznál t összeg (e Ft)	2012 fő/felhaszn ált összeg (e Ft)	2013 fő/felhaszn ált összeg (e Ft)	2014 fő/felhaszná lt összeg (e Ft)	2015 fő/felhasznál t összeg (e Ft)	Összesen fő/felhasznál t összeg (e Ft)
KÖTELEZŐ FELADATOK						
Időskorúak járadéka	6	7	6	0	0	19
	1.621	2.482	158	0	0	4.261
Aktív korúak ellátása	349	380	345	297	405	1776
	117.006	115.221	111.880	97.667	25.132	466.906
Lakásfenntart ási támogatás normatív	428	439	439	417	426	2149
	25.807	26.642	26.393	26.613	11.267	116.722
Átmeneti segély	102	155	453	491	0	1201
	500	734	2.749	3.454	0	7.437
Közügyellát ás (alanyi, normatív, méltányos)	323	245	38	34	0	640
	908	903	947	837	0	3.595

Ápolási díj alanyi	64	71	73	0	0	208
	22.496	23.544	2.142	0	0	48.182
Köztemetés	3	5	8	2	4	22
	316	568	781	225	487	2.377
Rendkívüli Települési Támogatás	0	0	0	0	1.256	1.256
	0	0	0	0	16.600	16.600
Kötelező feladatok összesen	1275	1302	1362	1241	2091	7271
	168.654	170.094	145.050	128.796	53.486	666.080
ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATOK						
Temetési segély	18	19	16	8	10	71
	215	231	194	207	178	1.025
Lakhatási költségek támogatása	0	0	0	0	369	369
	0	0	0	0	14.500	14.500
Gyógyszerkölt ség támogatása	0	0	0	0	38	38
	0	0	0	0	4.110	4.110
Temetési kölcsön	0	2	1	2	7	12
	0	200	120	240	827	1.387
Első lakáshoz jutók támogatása	3	9	-	3	5	20
	110	210	-	180	210	710
Önként vállalt feladatok összesen	21	30	17	13	429	510
	325	641	314	627	19.825	21.732
Kötelező és önként vállalt feladatok összesen	1296	1332	1379	1254	2520	7781
	168.779	170.735	145.364	129.423	73.311	687.612

Kötelező és önként vállalt feladatok támogatási összegének és létszámának alakulása

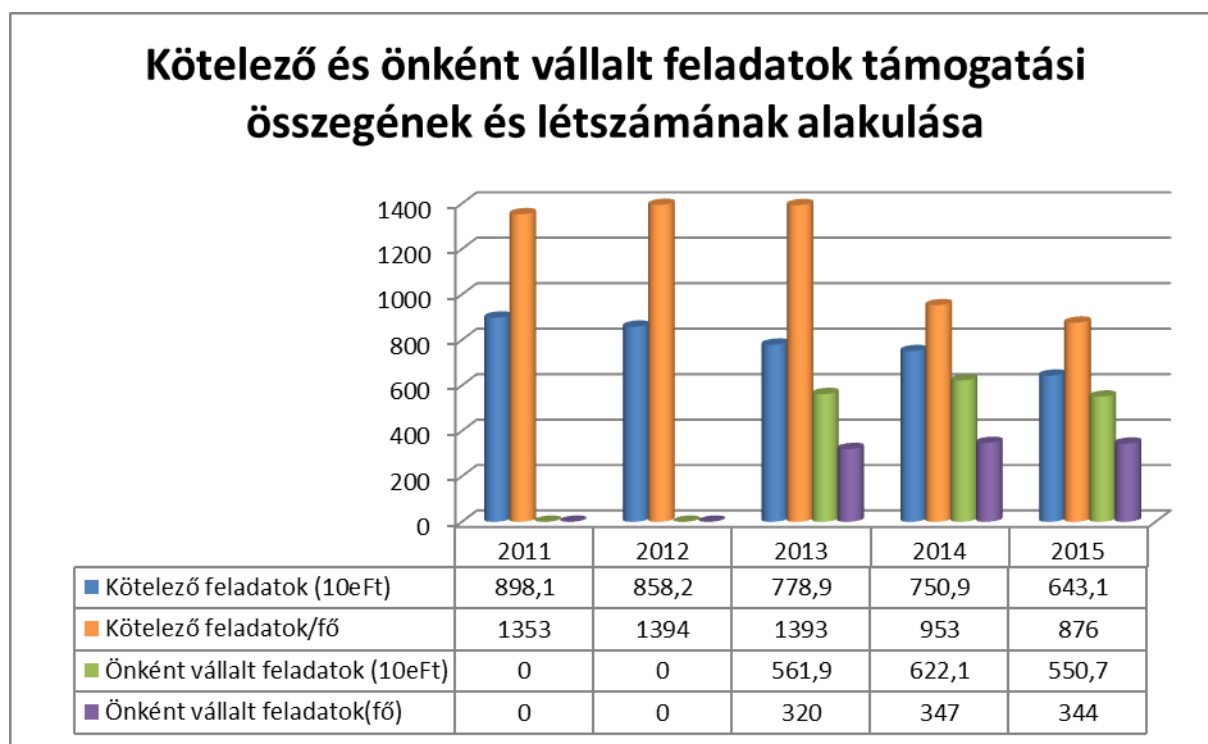

	2011	2012	2013	2014	2015
■ Kötelező feladatok (10eFt)	16865,4	17009,4	14505,5	12879,6	5348,6
■ Kötelező feladatok/fő	1275	1302	1362	1241	2091
■ Önként vállalt feladatok (10eFt)	32,5	64,1	31,4	62,7	1982,5
■ Önként vállalt feladatok(fő)	21	30	17	13	429

Gyvt. szerinti ellátások

	2011 fő/felhaszná lt összeg (e Ft)	2012 fő/felhaszná lt összeg (e Ft)	2013 fő/felhaszná lt összeg (e Ft)	2014 fő/felhaszná lt összeg (e Ft)	2015 fő/felhaszná lt összeg (e Ft)	Összesen fő/felhaszn ált összeg (e Ft)
KÖTELEZŐ FELADATOK						
Rendszeres gyermekvédel mi kedvezmény	571	563	543	524	517	2718
	6.705	6.636	6.229	6.049	5.742	31.361
Kiegészítő gyermekvédel mi támogatás	7	8	0	0	0	15
	746	600	0	0	0	1.346
Rendkívüli gyermekvédel mi támogatás	22	28	45	38	23	156
	70	86	140	120	69	485
Óvodáztatási támogatás	66	94	108	93	59	420
	1460	1260	1420	1340	620	6.100
2H/3H	687	701	697	298	277	2.660
	0	0	0	0	0	0

Kötelező feladatok összesen	1353	1394	1393	953	876	5.969
	8.981	8.582	7.789	7.509	6.431	39.292
ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATOK						
Nyári szünidei gyermekéktetés	0	0	250	277	280	807
	0	0	5.491	6.093	5.427	17.011
Tanévkezdési támogatás	0	0	70	70	64	204
	0	0	128	128	80	336
Önként vállalt feladatok összesen	0	0	320	347	344	1011
	0	0	5.619	6.221	5.507	17.374
Kötelező és önként vállalt feladatok összesen	1353	1394	1713	1300	1220	6980
	8.981	8.582	13.408	13.730	11.938	56.639

Hajdúszovát község a kistérség települései közül szociálisan a leghátrányosabb helyzetű, melyet a fenti táblázat, diagram is jól szemlélteti. Mint látjuk, a település aktív lakosságából nagy számban, aktív korúak ellátásában részesültek, átlagban 355 fő, melynél a támogatási összegek tekintetében – kivétel 2015,

mivel február 28-al átkerült a járási hivatalhoz a hatáskör – 100 millión felüli számokat látunk, ez viszont azt vonja maga után, hogy a 20%-os önerőt számítva, az csak ebben az ellátási formában 20 M Ft felüli megterhelést jelentett az önkormányzat számára. Másik ilyen „drágább ellátási forma” az ápolási díj, melyhez szintén magasabb önerőt kell biztosítani (30%+járuléka) a döntéshozónak. Átlagosan ápolási díjban 70 fő részesült, mely szintén az aktív korúak lakosságából került ki. Hajdúszovát községi önkormányzata a lakosai körében jelentkező krízis helyzetek, problémák, gyermekekkel kapcsolatos kiadásokat a rendkívüli települési támogatás keretében oldja meg, ezért látunk itt viszonylagosan magas fő/felhasználási összeget. Átlagosan 13.216.-Ft/fő/év támogatási összeg kimutatható, amelyből az következik, inkább több rászoruló támogat alkalmanként alacsonyabb támogatási összeggel. A lakhatási költségek támogatásánál a havi átlagos támogatási összeg 3275.-Ft/háztartás/hóra jön ki, mely éves szinten a háztartásnak közel 40.000.-Ft-os segítség.

Nagyon jó ellátási forma a temetési kölcsön, az első lakáshoz jutók támogatása és a gyógyszer-támogatás.

A Gyvt. kapcsán készült táblázat alapján is érzékelhető az a tény, hogy a kistérségi települések közül Hajdúszovát leghátrányosabb helyzetű. Látjuk, hogy a többi településsel ellentétben az RGYVK-ban részesülő gyermekek száma 2013-tól sem mutat csökkenő tendenciát, ugyanez mondható el a 2H, 3H-s gyermekek vonatkozásában is, hiszen létszámuk szinte megegyezik a nyolcszor nagyobb lakosságszámú Hajdúszoboszló város 2H,3H-s gyermek létszámmal.

A szünidei gyermekétkeztetést 2013-tól a pályázati lehetőséget kihasználva megszervezték az arra rászoruló gyermekek részére, valamint tanévkezdési támogatással segítik a gyermekek taníttatását.

Összegezve, 2011-2012-2013 a kötelező feladatok esetében az ellátotti létszámok és a hozzákapcsolódó támogatási összegek is szinte teljesen ugyanazok. Az önként vállalt feladatai szinte nincsenek 2011-2014-ig, majd 2015-ben jelentős strukturális változás történik a kötelező támogatási összegek tekintetében. Viszonylagosan az önként vállalt feladatok támogatási összege szintén kevés az ellátotti létszámhoz viszonyítva. (46.000.-Ft./fő/év)

Hajdúszovát lakosságának 48%-a részesül valamilyen támogatási formában.

1.2.2.4. Nagyhegyes

Nagyhegyes község önkormányzata a szociális és gyermekvédelmi ellátásokat egy helyi rendeletben szabályozza. A bemutatásban azért van a két táblázat, hogy a többi településsel az adatok összehasonlíthatóak legyenek.

Az ellátások megállapítása minden esetben kérelem benyújtása után lehetséges. A támogatások túlnyomó része jövedelmi, vagyoni helyzet vizsgálata után állapítható meg, melyet a település helyi rendelete pontosan szabályoz.

Szt. szerinti ellátások:

▪ **Helyi lakásfenntartási támogatás:**

A Képviselő-testület lakásfenntartáshoz nyújtott települési támogatást nyújt a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez. A településen ezen támogatás a volt normatív lakásfenntartási támogatás szabályozásának megfelelően lett kialakítva.

▪ **Rendkívüli települési támogatás:**

A Képviselő-testület a létfenntartását veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan, vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő nagykorú személyek részére rendkívüli települési támogatást nyújt.

A rendkívüli települési támogatás formái: rendkívüli segély, egyszeri tűzifa segély, temetési segély, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, katasztrófasegély.

- rendkívüli segély

A rendkívüli segély élet, testi épség veszélye esetén annak elhárításához, vagy élelmiszer, gyógyszer vásárlásához nyújtott ellátás. A segély összege legfeljebb 5.000.-Ft.

- egyszeri tűzifa segély

Az egyszeri tűzifa segély a fűtési szezonban nyújtható annak a kérelmezőnek, akinek a tűzifa hiánya életét, testi épségét veszélyezteti, valamint az általa életvitelszerűen lakott ingatlan tűzifával fűthető.

- temetési segély

A Képviselő-testület temetési segélyt állapít meg annak a személynek, aki meghalt személy eltemettetéséről gondoskodott annak ellenére, hogy arra nem volt köteles, vagy tartásra köteles hozzátartozó volt ugyan, de a temetési költségek viselése a saját, illetve családja létfenntartását veszélyezteti. A támogatás összege minimum 28.500.-Ft.

- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A Gyvt. szerinti ellátásoknál beszélünk róla részletesebben.

- katasztrófasegély

A polgármester legfeljebb 50.000,- Ft krízistámogatást állapíthat meg azon kérelmező részére, akinek lakásában természeti katasztrófa, vagy rendkívüli esemény miatt súlyos kár keletkezett.

▪ **Első lakáshoz jutók támogatása:**

A Képviselő-testület az első saját tulajdonú lakóingatlan tulajdonjogának megszerzéséhez vissza nem térítendő támogatást nyújt azon családok részére, melyekben az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíjminimum tízszeresét- 285.000.-Ft/fő/hó-. A támogatás Nagyhegyes Község közigazgatási területén új, vagy használt lakás tulajdonjogának megszerzéséhez, vagy új lakás építéséhez vehető igénybe. A támogatás összege 250.000.-Ft.

▪ **Eseti gyógyszer hozzájárulás:**

A Képviselő-testület eseti gyógyszer hozzájárulást ad a legalább 5.000 Ft összértékű gyógyszert használó részére gyógyszer, gyógyászati segédeszköz vásárlásához.

▪ **Hulladékszállítási díj átvállalása:**

A Képviselő-testület rendszeres ellátásként a 80 l-es, egyedülálló esetében a 60 l-es gyűjtőedény hulladékszállítási díjának 100 %-a erejéig támogatást nyújt a települési szilárd hulladékszállításra vonatkozó közszolgáltatás díjának megfizetéséhez annak a közszolgáltatást a saját tulajdonában álló ingatlanon igénybe vevő kérelmezőnek, aki a 70. életévét betöltötte, és az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíjminimum 200 %-át.

▪ **Köztemetéshez kapcsolódó kötelezettség elengedéséről:**

A polgármester a képviselő-testület által átruházott hatáskörében a település közigazgatási területén elhalálozott személy közkölségen történő eltemettetéséről gondoskodik.

A Képviselő-testület kérelemre, a temetésre köteles személyt a temetési költség visszafizetése alól mentesítheti, illetve részletekben történő megfizetését engedélyezheti.

Gyvt. szerinti ellátások:

A kötelező ellátások esetében a hatáskör gyakorlója a jegyző. Az önként vállalt feladatok esetében a Képviselő-testület a döntéshozó.

- A kötelező ellátások tekintetében a jogszabályi háttérrel minden település számára a gyermekvédelmi törvény adja, így a gyermekvédelmi kedvezmény, **hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet** megállapítása és a szünidei gyermekétkeztetés rövid bemutatása minden település vonatkozásában ugyanaz.

- **Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás**

A Képviselő-testület a gyermekekre tekintettel törvényes képviselőjét és a fiatal felnőttet 8.000 Ft rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti, ha a gyermeket gondozó család, vagy a fiatal felnőtt időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

- **Tanévkezdési támogatás:**

A Képviselő-testület természetbeni és pénzbeli ellátásként támogatást nyújt annak a rászoruló gyermeknek és fiatal felnőttnek, aki Nagyhegyes Község Önkormányzata által fenntartott alapfokú közoktatási intézménybe beiratkozott, középfokú oktatási intézmény nappali rendszerű oktatásban részt vevő beiratkozott tanulója, illetve felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója. Rászoruló az gyermek, vagy fiatal felnőtt, akinek családjában még legalább egy gyermek, vagy fiatal felnőtt tartásáról gondoskodnak, vagy az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének ötszörösét, 142.500.-Ft.

A Képviselő-testület természetbeni ellátásként biztosítja, hogy az általa fenntartott közoktatási intézményekben tanuló rászorult gyermekek számára a **tankönyvek és munkafüzetek térítésmentesen álljanak rendelkezésre.**

Annak a rászorult gyermeknek, aki azért nem a Nagyhegyes Község Önkormányzata által fenntartott alapfokú közoktatási intézmény beiratkozott tanulója, mert **sajátos nevelési igénye** miatt az intézményben oktatása nem megoldott is **jogosult tanévkezdési támogatásra.**

- **Babátámogatás:**

A Képviselő-testület a gyermek születésekor gyermekenként egyszeri 50.000.-Ft babátámogatást nyújt az újszülöttet gondozó azon családok részére, melyekben az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíjminimum

tízszeresét, (285.000.-Ft/fő) a szülők a kérelem beadásának napján az egyik szülőnek legalább 1 éve 1 nagyhegyesi lakcímmel kell rendelkeznie, és életvitelszerűen a településen élnek.

▪ **A sajátos nevelési igényű gyermekek közlekedési támogatása:**

A Képviselő-testület természetbeni ellátásként egy tanévre, a tanév végéig, egészben, illetve részben átvállalja annak a rászorult gyermeknek, az önkormányzat által meghatározott szervezet által biztosított, a kijelölt oktatási intézmény és a lakóhely közötti szállítás díjának megfizetését, akinek a sajátos nevelési igénye miatt az Önkormányzat által fenntartott közoktatási intézményben oktatása, képzése nem megoldott.

▪ **Nagyhegyes Község Tanulmányi Ösztöndíja:**

Nagyhegyes Község Önkormányzatának Képviselő-testülete ösztöndíjban részesíti azokat a nagyhegyesi illetőségű, nappali tagozatos, államilag elismert diplomát adó felsőoktatási intézmény első alap- vagy mesterképzésében résztvevő hallgatókat, akik tanulmányi kötelezettségeik teljesítése során, továbbá a tudományos, művészeti vagy sport-tevékenység terén kiemelkedő eredményeket értek el, és megfelelnek a rendeletben meghatározott feltételeknek. Az ösztöndíj havi összege a tanulmányi eredménytől függően 5.000.-Ft-tól 20.000.-Ft-ig terjedhet.

Az ösztöndíjban részesített személyeknek Nagyhegyes Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a „Nagyhegyes Község tanulmányi ösztöndíjasa” címet adományozza.

Ösztöndíjban csak az a pályázó részesülhet, aki nyilatkozatban vállalja, hogy az ösztöndíj elnyerésétől számított 10 éven keresztül önéletrajzában feltünteti, hogy abban a tanévben mikor részére ösztöndíj folyósítása történt, „Nagyhegyes Község tanulmányi ösztöndíjasa” volt.

1.2.2.5. Nagyhegyes pénzbeli és természetbeni támogatások

Pénzbeli és természetbeni ellátásban részesülők számának és a felhasznált összegek változása 2011-2015

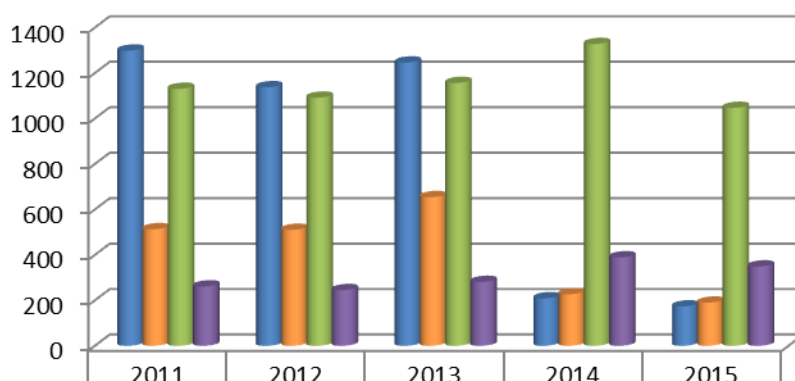
Szt. szerinti ellátások

	2011 fő/felhasznál t összeg (e Ft)	2012 fő/felhaszn ált összeg (e Ft)	2013 fő/felhasznált összeg (e Ft)	2014 fő/felhaszn ált összeg (e Ft)	2015 fő/felhasznál t összeg (e Ft)	Összesen fő/felhasznál t összeg (e Ft)
KÖTELEZŐ FELADATOK						
Időskorúak járadéka	3	0	0	0	0	3
	410	0	0	0	0	410
Aktív korúak ellátása	67	72	67	0	0	206
	1.606	1.689	1.538	0	0	4.833
Lakásfenntartá si támogatás normatív	232	228	244	26	0	730
	8.406	8.392	8.595	256	0	25.649
Átmeneti támogatás	88	89	100	0	0	277
	560	558	602	0	0	1.720
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság	47	49	52	3	0	151
	0	0	0	0	0	0
Közigyógyellátá s (alanyi, normatív, mértányos)	63	67	0	0	0	130
	0	0	0	0	0	0
Ápolási díj alanyi	11	4	0	0	0	15
	1.947	708	0	0	0	2.655
Köztemetés	2	1	1	1	2	7
	57	29	29	29	57	201
Önkormányzati segély	0	0	190	197	0	387
	0	0	1.698	1.805	0	3.503
Rendkívüli Települési Támogatás	0	0	0	0	188	188
	0	0	0	0	1.677	1.677
Kötelező feladatok összesen	513	510	654	227	190	2094
	12.986	11.376	12.462	2.090	1.734	40.648

ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATOK

Lakásfenntartási támogatás kiegészítő és helyi	230	208	212	208	0	858
	9.002	8.497	8.595	8.308	0	34.402
Ápolási díj méltányos	13	10	13	0	0	36
	1.789	1.650	1.778	0	0	5.217
Temetési segély	18	27	25	25	30	125
	513	769	712	712	855	3.561
Települési Lakhatási Támogatás	0	0	0	0	112	112
	0	0	0	0	3.506	3.506
Gyógyszertámogatás	0	0	0	0	3	3
	0	0	0	0	15	15
Első lakáshoz jutók támogatása	0	0	0	8	14	22
	0	0	0	2.000	3.500	5.500
Egyszeri tűzifa segély	0	0	0	37	112	149
	0	0	0	296	896	1.192
Szociális tűzifa	0	0	31	111	78	220
	0	0	479	1961	1695	4.135
Önként vállalt feladatok összesen	261	245	281	389	349	1525
	11.304	10.916	11.564	13.277	10.467	57.528
Kötelező és önként vállalt feladatok összesen	774	755	935	616	539	3619
	24.290	22.292	24.026	15.367	12.201	98.176

Kötelező és önként vállalt feladatok támogatási összegének és létszámának alakulása

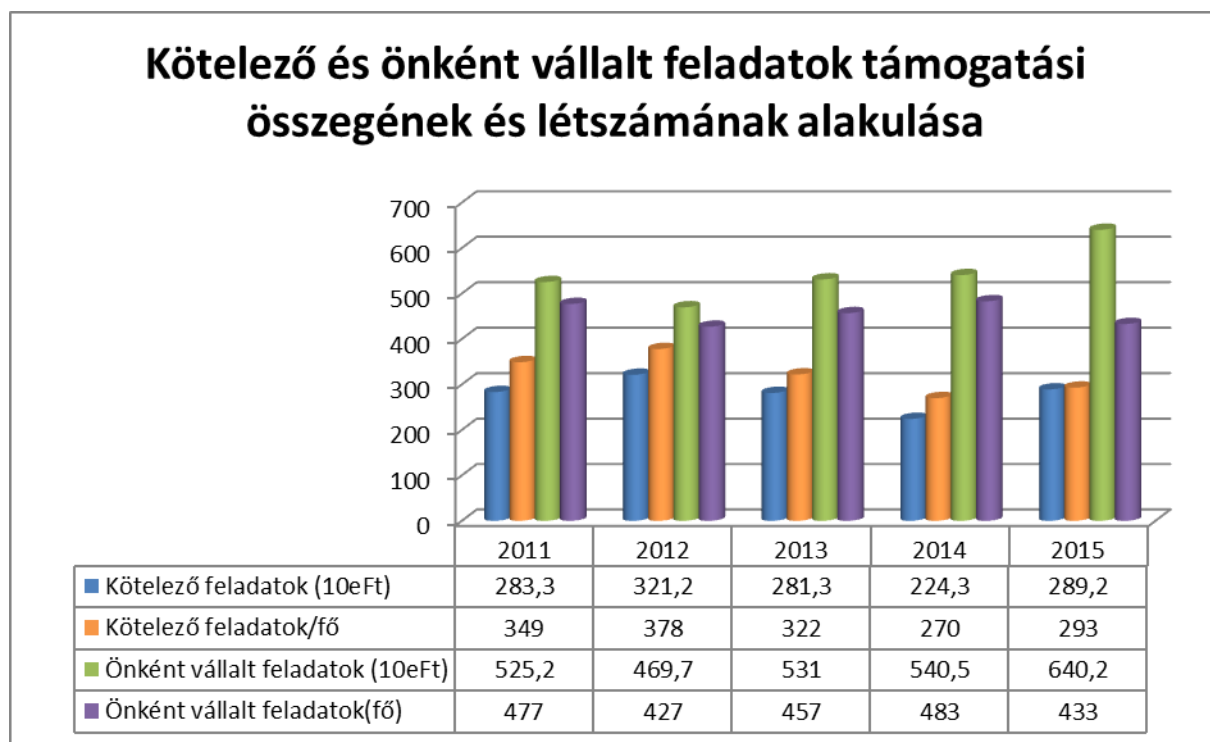

	2011	2012	2013	2014	2015
■ Kötelező feladatok (10eFt)	1298,6	1137,6	1246,2	209	173,4
■ Kötelező feladatok/fő	513	510	654	227	190
■ Önként vállalt feladatok (10eFt)	1130,4	1091,6	1156,4	1327,7	1046,7
■ Önként vállalt feladatok(fő)	261	245	281	389	349

Gyvt. szerinti ellátások

	2011 fő/felhaszná lt összeg (e Ft)	2012 fő/felhaszná lt összeg (e Ft)	2013 fő/felhaszná lt összeg (e Ft)	2014 fő/felhaszná lt összeg (e Ft)	2015 fő/felhaszná lt összeg (e Ft)	Összesen fő/felhaszná lt összeg (e Ft)
KÖTELEZŐ FELADATOK						
Rendszeres gyermekvédel mi kedvezmény	156	178	167	112	104	717
	1.921	2.192	2.057	1.379	1.281	8.830
Rendkívüli gyermekvédel mi támogatás	105	109	69	103	108	494
	872	960	696	824	864	4.216
Szünidei gyermekétkez -tetés	0	0	0	0	42	42
	0	0	0	0	747	747
Óvodáztatási támogatás	2	3	3	2	0	10
	40	60	60	40	0	200
2H/3H	86	88	83	53	39	349
	0	0	0	0	0	0

Kötelező feladatok összesen	349	378	322	270	293	1.612
	2.833	3.212	2.813	2.243	2.892	13.993
ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATOK						
Tanévkezdési támogatás	458	416	442	458	396	2170
	3.702	3.606	3.648	3.542	3.739	18.237
Ösztöndíj	19	8	13	10	7	57
	1.550	1.000	1.600	1.150	1.200	6.500
Babátámogatás	0	0	0	13	28	41
	0	0	0	650	1.400	2.050
SNI gyermekek közlekedési támogatása	0	3	2	2	2	9
	0	91	62	63	63	279
Önként vállalt feladatok összesen	477	427	457	483	433	2277
	5.252	4.697	5.310	5.405	6.402	27.066
Kötelező és önként vállalt feladatok összesen	826	805	779	753	726	3889
	8.085	7.909	8.123	7.648	9.294	41.059

Az adatok alapján egyértelműen látható, hogy Nagyhegyes a kistérség legkevésbé hátrányos helyzetű települése. 2014-től a kötelező feladatok és a hozzájuk kapcsolódó támogatási összegek drasztikusan lecsökkentek, ezért az önkormányzat többnyire saját forrásból biztosította a lakosság számára az ellátásokat. A községben – úgy, mint Hajdúszoboszlón is - a kistérség másik két településéhez képest több pénzügyi forrás jutott az önként vállalt feladatokra. A község önkormányzata annak érdekében, hogy minél szélesebb körben tudjon segítséget nyújtani a lakosai számára az egy főre jutó jövedelem határokat magasabb szinten határozta meg. A táblázatban az Szt. szintű önként vállalt feladat összesen során 57.525.000.-Ft-ot 1525 fő részére nyújtott, átlagosan ez 37.720.-Ft/fő/év támogatást jelent.

A gyermekvédelmi ellátások tekintetében ugyanazon okok miatt, mint a többi településnél – kivéve Hajdúszovát - folyamatosan csökkent a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult és ezzel egy időben a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma. Egyedi támogatási forma a gyermekvédelmi ellátásoknál a települések között a sajátos nevelési igényű gyermekek közlekedési támogatása, amely jelentős segítséget nyújt a támogatott családoknak. A község sajátos formában támogatja a felsőoktatásban tanuló helyi diákokat is. Összességében elmondható, hogy az önként vállalt feladatokra fordított összeg és a támogatásban részesülők száma folyamatos emelkedést mutat. A Gyvt. szerinti ellátások tekintetében az önként vállalt feladatok összesen sorából kitűnik, hogy átlagosan 11.900.-Ft/fő/év támogatást nyújtottak a gyermekes családok részére.

Nagyhegyes község lakosságának 27,67%-a részesül valamilyen támogatási formában.

1.2.2.6. Ebes

Ebes község önkormányzata a szociális és gyermekvédelmi ellátásokat több helyi rendeletben szabályozza.

Az ellátások megállapítása minden esetben kérelem benyújtása után lehetséges. A támogatások túlnyomó részét jövedelmi, vagyoni helyzet vizsgálata után állapítja meg.

▪ Települési támogatás

A képviselő-testület a települési támogatáson belül az alábbi ellátási formákat állapítja meg:

- Rendkívüli települési támogatás

- Rendkívüli azonnali települési támogatás
- Gyermekszületéshez kapcsolódó települési támogatás
- Temetési települési támogatás
- Gyógyszerköltségekhez kapcsolódó települési támogatás
- Lakásfenntartási települési támogatás

▪ **Rendkívüli települési támogatás**

A Képviselő-testület átruházott hatáskörében az Egészségügyi- és Szociális Bizottság a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást állapít meg.

A rendkívüli települési támogatás összege esetenként legalább kétezer és legfeljebb 10.000 forint. Az ügy összes körülményeire tekintettel különös méltánylást érdemlő esetben (különösen: haláleset, elemi kár, gyógyíthatatlan betegség) a rendkívüli települési támogatás összege ennél magasabb is, de legfeljebb húszezer forint lehet.

▪ **Rendkívüli azonnali települési támogatás**

A Képviselő-testület átruházott hatáskörében eljárva a Polgármester rendkívüli azonnali települési támogatást állapíthat sürgős szükség esetén, ha az igénylő életkörülményei az azonnali segítséget indokolják. Sürgős szükségnek minősül különösen:

- a.) a kérelmező vagy közeli hozzátartozója betegsége, kórházi ápolása esetén a gyógyszerkiváltás költsége,
- b.) elemi kár (szélvihar, hóvihar, tüzeset, belvíz stb...) bekövetkezése,
- c.) a kérelmező által lakott ingatlan központi berendezéseinek meghibásodása,
- d.) családi krízishelyzet bekövetkezésekor élelmiszer vásárlása,
- e.) A kérelmezőnek vagy családtagjának az élete, egészsége, testi épsége a támogatás

A rendkívüli azonnali települési támogatás alkalmankénti összege legfeljebb 4000.-Ft vagy azzal egyenértékű természetbeni juttatás lehet.

▪ **Temetéshez nyújtott települési támogatás**

Temetéshez nyújtott települési támogatást az a tartásra kötelezett hozzátartozó kérelmező kaphat, akinek a temetési költségek viselése a saját, illetve családja létfenntartását veszélyezteti és a családjában az egy főre jutó jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 400 %-át, egyedül élő esetén 500 %-át.

A temetéshez nyújtott temetési hozzájárulás összegét a Képviselő- testület minden évben felülvizsgálja a helyben szokásos legolcsóbb temetés összegének figyelembevételével. A helyben szokásos legolcsóbb temetés költségének meghatározására az ebesi köztemetőben alkalmazott, tárgyév január 1-jei árak az irányadók. A temetéshez nyújtott települési támogatás összege ennek az összegnek legalább a 10% -a, vagy legalább 20.000.- Ft.

Kivételes esetben, ha a temetési költségek viselése a kérelmezőnek vagy családjának a létfenntartását veszélyezteti, akkor a temetéshez nyújtott önkormányzati segély összege elérheti a számlával igazolt temetési költség teljes összegét.

A temetéshez nyújtott települési támogatásról a Képviselő-testület átruházott hatáskörében a Polgármester dönt.

▪ **Gyógyszerköltségekhez kapcsolódó települési támogatás**

A gyógyszerköltségekhez kapcsolódó települési támogatás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás.

A gyógyszerköltségekhez kapcsolódó települési támogatást átruházott hatáskörben az Egészségügyi és Szociális Bizottság állapítja meg. A jogosultság legalább hat, legfeljebb tizenkét hónapra kerül megállapításra, és havonta egyenlő részletekben – kizárólag természetben - kerül folyósításra.

A gyógyszerköltségekhez kapcsolódó települési támogatás összege évente huszonnégyezer forint.

▪ **Gyermekszületéshez kapcsolódó települési támogatás**

A gyermekszületéshez kapcsolódó települési támogatás a szülők számára a gyermek megszületését követően nyújtott egyszeri szociális pénzbeli ellátás. A támogatásról a polgármester átruházott hatáskörben dönt.

A támogatás összege gyermekenként egyszeri 20.000.- Ft, amelyet a gyermek három hónapos koráig lehet igényelni.

▪ Lakásfenntartási települési támogatás

A lakásfenntartási települési támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott támogatás.

A lakásfenntartási települési támogatás összege havonta 3000.- Ft, amelyet egy évre kell megállapítani.

▪ Lakásépítés és vásárlás helyi támogatása

Támogatásban részesülhetnek az önálló lakással korábban nem rendelkezett, és a kérelem beadásakor sem rendelkező, első lakásukat megszerezni kívánó ebesi lakóhellyel rendelkezők közül:

a.) a település területén lakás építéséhez, lakás vásárlásához:

1. a fiatal házaspár,
2. két- vagy több kiskorú gyermeket nevelő, fiatal házaspár nem minősülő házaspár, ha a szülők egyike sem töltötte be a kérelem benyújtásáig az 50. életévét;
3. kiskorú gyermekét, gyermekeit egyedül nevelő szülő, ha a szülő a kérelem a benyújtásáig az 50. életévét nem töltötte be.

b.) Egyedülálló lakásépítéshez és lakásvásárláshoz igényelhetnek támogatást, feltéve, hogy a kérelem benyújtásáig a 35. életévét nem töltötte be.

c.) A gyermekes, fiatal házaspár lakás építéséhez, lakás vásárlásához, illetve önkormányzati építési telek vásárlásához igényelhetnek támogatást.

A lakásvásárlók, lakásépítők részére nyújtható támogatás mértéke:

a.) gyermekes fiatal házaspár, bejegyzett élettársak, élettársak:	400.000 Ft,
b.) gyermektelen fiatal házaspár:	270.000 Ft,
c.) két vagy több kiskorú gyermeket nevelő, fiatal házaspár nem minősülő házaspár, bejegyzett élettársak, élettársak:	270.000 Ft,
d.) gyermekét (gyermekét) egyedül nevelők:	400.000 Ft,
e.) egyedülálló részére	130.000 Ft.

▪ Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat

Ebes község Önkormányzata csatlakozva a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez, pályázati formában elnyerhető támogatást nyújt fiatalok számára, a részletes pályázati kiírásban meghatározott feltételek szerint. A támogatás minimum havi összege 3.000.-Ft.

1.2.2.7. Ebes pénzbeli és természetbeni támogatásai

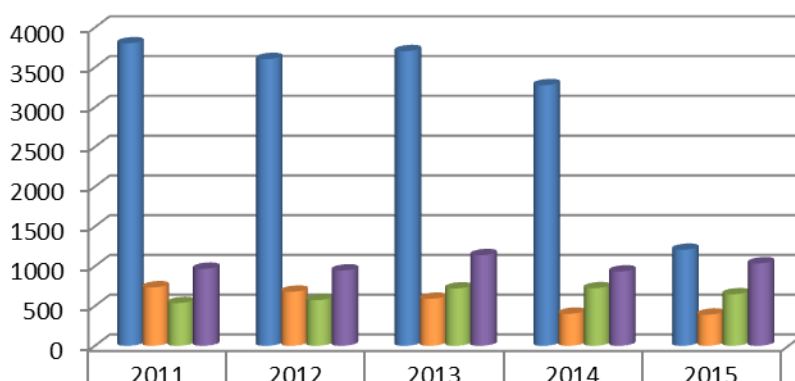
Pénzbeli és természetbeni ellátásban részesülők számának és a felhasznált összegek változása 2011-2015

Szt. szerinti ellátások

	2011 fő/felhasznált összeg (e Ft)	2012 fő/felhasznált összeg (e Ft)	2013 fő/felhasznált összeg (e Ft)	2014 fő/felhasznál t összeg (e Ft)	2015 fő/felhasznál t összeg (e Ft)	Összesen fő/felhasznált t összeg (e Ft)
KÖTELEZŐ FELADATOK						
Időskorúak járadéka	1	1	0	0	0	2
	295	197	0	0	0	492
Aktív korúak ellátása	117	113	121	70	121	542
	21.773	20.495	23.940	18.454	3.325	87.987
Lakásfenntartási támogatás normatív	325	302	269	224	137	1257
	13.720	12.835	11.298	12.646	6.756	57.255
Átmeneti segély	239	209	179	0	0	627
	668	836	844	0	0	2.348
Közgyógyellátás (méltányos)	29	28	19	18	4	98
	783	813	510	499	94	2.699
Ápolási díj alanyi	24	27	0	0	0	51
	787	867	0	0	0	1.654
Köztemetés	0	0	3	2	2	7
	0	0	443	422	245	1.110
Önkormányzati segély	0	0	0	89	18	107
	0	0	0	732	72	804
Rendkívüli	0	0	0	0	110	110

Települési Támogatás	0	0	0	0	1.576	1.576
Kötelező feladatok	735	680	591	403	392	2801
összesen	38.026	36.043	37.035	32.753	12.068	155.925
ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATOK						
Temetési segély	30	29	36	32	0	127
	600	580	720	640	0	2.540
Gyógyszerköltsé gekhez kapcsolódó települési támogatás	0	0	0	0	7	7
	0	0	0	0	168	168
Temetési Települési Támogatás	0	0	0	0	34	34
	0	0	0	0	680	680
Lakásépítés és lakásvásárlás helyi támogatása	7	14	4	6	6	37
	1.190	1.990	800	1.590	990	6.560
Idősek karácsonyi támogatása	728	736	730	718	708	3620
	1.075	1.105	1.080	1.077	1.062	5.399
Szociális tűzifa	203	168	369	178	281	1199
	2.507	2.075	4.613	3.926	3.573	16.694
Önként vállalt feladatok összesen	968	947	1139	934	1036	5024
	5.372	5.750	7.213	7.233	6.473	32.041
Kötelező és önként vállalt feladatok összesen	1703	1627	1730	1337	1428	7825
	43.398	41.793	44.218	39.986	18.541	187.936

Kötelező és önként vállalt feladatok támogatási összegének és létszámának alakulása

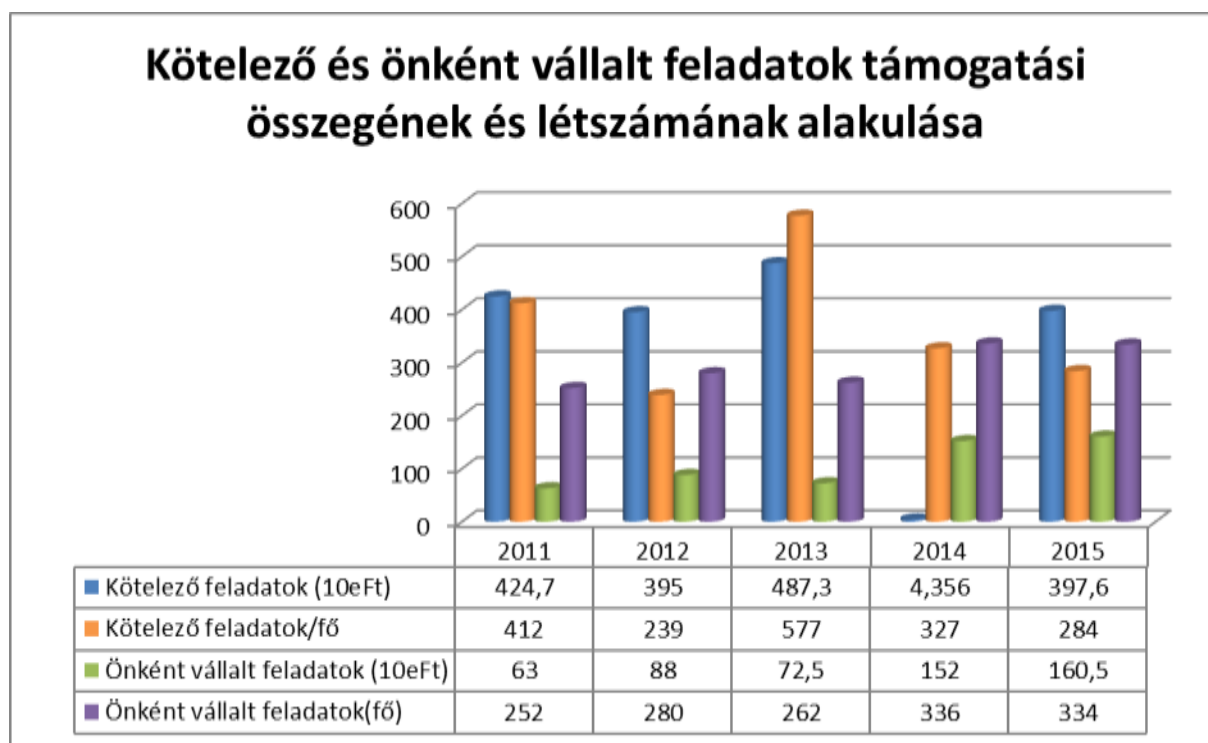

	2011	2012	2013	2014	2015
■ Kötelező feladatok (10eFt)	3802,6	3604,3	3703,5	3275,3	1206,8
■ Kötelező feladatok/fő	735	680	591	403	392
■ Önként vállalt feladatok (10eFt)	537,2	575	721,3	723,3	647,3
■ Önként vállalt feladatok(fő)	968	947	1139	934	1036

Gyvt. szerinti ellátások

	2011 fő/felhasznált összeg (e Ft)	2012 fő/felhasznált összeg (e Ft)	2013 fő/felhasznált összeg (e Ft)	2014 fő/felhasznált összeg (e Ft)	2015 fő/felhasznált összeg (e Ft)	Összesen fő/felhasznált összeg (e Ft)
KÖTELEZŐ FELADATOK						
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	393	220	281	220	189	1303
	4.141	3.828	3.910	2.668	2.378	16.925
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	12	8	7	5	0	32
	36	32	17	20	0	105
Szünidei gyermekétkeztetés	0	0	36	68	67	171
	0	0	855	1.586	1.562	4.003
Óvodáztatási támogatás	7	9	5	6	2	29
	70	90	90	70	20	340
2H/3H	0	2	249	40	42	333
	0	0	0	0	0	0

Kötelező feladatok összesen	412	239	577	327	284	1839
	4.247	3.950	4.873	4.356	3.976	21.402
ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATOK						
Beiskolázási támogatás	252	258	248	288	280	1326
	630	645	620	720	700	3.315
Bursa Hungarica	0	22	14	13	14	63
	0	235	105	100	105	545
Gyermekszülé- téshez kapcsolódó települési támogatás	0	0	0	35	40	75
	0	0	0	700	800	1.500
Önként vállalt feladatok összesen	252	280	262	336	334	1464
	630	880	725	1.520	1.605	5.360
Kötelező és önként vállalt feladatok összesen	664	519	839	663	618	3303
	4.877	4.830	5.598	5.876	5.581	26.762

A kistérségi települések közül Ebes nem számít hátrányos helyzetű községnek, egyre több forrást próbál biztosítani az önként vállalt feladataihoz, biztosítva ezzel a helyi lakosok támogatását. Jelentős összeget fordítottak szociális célú tűzifára és egyedi ellátási formaként az idősek karácsonyi támogatására. A 60 év fölötti lakosság 76%-a részesült az idősek karácsonyi támogatásában. A településen az önként vállalt feladatok tekintetében - az idősek karácsonyi csomag felhasznált összegét és létszámát kivéve - a településen az egy főre jutó, átlagos éves támogatási összeg 19.000-Ft. Átlagosan évente több mint 1000 fő részesül támogatásban, amely a lakosság 23%-a. A település szociális támogatásának prioritása a családok szélesebb körű támogatása a támogatási összeg nagyságának terhére. A gyermekvédelmi támogatások terén az önként vállalt feladatokra fordított összeg és a támogatásban részesülők száma jelentősen megemelkedett. Hasonlóan Hajdúszoboszlóhoz és Nagyhegyeshez támogatást nyújtanak a gyermekek születéséhez és a felsőoktatásban tanuló hallgatók részére. Az éves átlagos támogatási összeg az önként vállalt feladatok tekintetében 44.000.-Ft/fő/év. Átlagosan évente 295 fő részesül gyermekvédelmi támogatásban, amely a lakosság 6%-a.

Ebes község lakosságának 25,36%-a részesül valamilyen támogatási formában.

1.3. A társult települések személyes gondoskodás körébe tartozó kötelező és önként vállalt feladatai

1. 3.1. Szociális alapszolgáltatások

Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzatok segítséget nyújtanak a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakóközösségükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A Szt. szerinti szociális alapszolgáltatások a következők:

- falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás
- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- családsegítés
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- közösségi ellátások
 - pszichiátriai, illetve szenvedélybetegek részére
 - szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás
- támogató szolgáltatás
- utcai szociális munka
- nappali ellátások
 - idősek,
 - pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek,
 - fogyatékos, illetve autista személyek,
 - hajléktalanok részére.

A kistérség települései számára az említett törvény 86.§-a határozza meg, hogy lakosságszámuk alapján mely szolgáltatásokat kötelező biztosítaniuk.

1.3.2. Szakosított ellátási formák

Az Szt. 66.§-a értelmében, „Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt a rászorult személyekről az alapszolgáltatás keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.”

Ezek a következők:

- **Ápolást, gondozást nyújtó intézmények** (idősek otthona, pszichiátriai betegek-, szenvedélybetegek-, fogyatékos személyek-, hajléktalanok otthona)
- **Rehabilitációs intézmények** (pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek részére)
- **Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények** (időskorúak gondozóháza, fogyatékos személyek gondozóháza, pszichiátriai betegek-, szenvedélybetegek átmeneti otthona, éjjeli menedékhely, hajléktalan személyek átmeneti szállása)
- **Lakóotthonok** (fogyatékos személyek-, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek részére)

A kistérség települései által nyújtott szociális szolgáltatások – 2015. december 31-i állapot

A társult település önkormányzata által	Szt. 86.§-a szerint <u>kötelező</u> alapfeladatok	A Szt. szerint <u>önként vállalt</u> alapfeladatok	A Szt. szerint <u>önként vállalt</u> <u>szakosított</u> feladatok	A Szt. szerint <u>kötelező,</u> <u>de el nem</u> <u>látott</u> feladatok	Gyvt. szerint <u>kötelező</u> feladatok	Gyvt. szerint <u>önként vállalt</u> feladatok	Gyvt. szerint <u>kötelező,</u> <u>de el nem</u> <u>látott</u> feladatok
Hajdúszoboszló 23.882 fő (10.000 főnél több lakos esetén)	- családsegítés - étkeztetés - házi segítségnyújtás - idősek nappali ellátása - pszichiátriai betegek nappali ellátása	- támogató szolgáltatás	nincs	- fogyatékkal élők nappali ellátása	- gyermekjóléti szolgáltatás - bölcsőde	nincs	- gyermekek átmeneti otthona
Ebes 4.388 fő (2000 főnél több lakos esetén)	- családsegítés - étkeztetés - házi segítségnyújtás - idősek nappali ellátása	- tanyagondnoki szolgálat - támogató szolgálat	folyamatban idősek otthona	nincs	- gyermekjóléti szolgáltatás	nincs	nincs
Hajdúszovát 3.045 fő (2000 főnél több lakos esetén)	- családsegítés - étkeztetés - házi segítségnyújtás - idősek nappali ellátása			nincs	- gyermekjóléti szolgáltatás	nincs	nincs
Nagyhegyes 2.714 fő (2000 főnél több lakos esetén)	- családsegítés - étkeztetés - házi segítségnyújtás		- idősek otthona	- idősek nappali ellátása	- gyermekjóléti szolgáltatás	- bölcsődei csoport	nincs

Szociális és gyermekjóléti ellátások a kistérségben intézményfenntartók szerint - 2015. december 31-i állapot

Rövidítések: Hajdúszoboszló - **Hsz**; Hajdúszovát – **Hv**; Ebes – **E**; Nagyhegyes - **Nh**

Ellátás megnevezése	Fenntartók szerinti bontásban																							
	Önkormányzat				Debrecen város önkormányzata				Egyház				Kft.				Egyesület				Kistérségi társulás			
	Hsz	Hv	E	Nh	Hsz	Hv	E	Nh	Hsz	Hv	E	Nh	Hsz	Hv	E	Nh	Hsz	Hv	E	Nh	Hsz	Hv	E	Nh
Alapellátások:																								
Családsegítés és - gyermekjóléti szolgáltatás			X																		X	X		X
			X																		X	X		X
Bölcsőde	X			X																				
Családi napközi																	X		X					
Szociális étkeztetés			X						X												X	X		X
Házi segítségnyújtás			X						X			X									X	X		X
Közösségi ellátások																	X							
Támogató szolgáltatás	X		X						X	X	X	X									X			
Nappali ellátások: - idősek klubjai - pszichiátriai betegek nappali ellátása	X		X						X	X											X	X	X	
Szakosított ellátási formák:	Hsz	Hv	E	Nh	Hsz	Hv	E	Nh	Hsz	Hv	E	Nh	Hsz	Hv	E	Nh	Hsz	Hv	E	Nh	Hsz	Hv	E	Nh

Ápolást, gondozást nyújtó intézmények: - idősek otthona				X					X	X			X											
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények: - időskorúak gondozóháza - szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye													X						X					
Lakóotthonok: - nincs a kistérségben																								
Gyvt. szerint lakóotthonok					X																			

A Szociális törvény főleg a felnőtt korú, hátrányos helyzetű személyek, családok élethelyzetének segítségét kívánja szabályozni, de mivel a család szerves része a gyermek, így nem lehet külön választani a részükre nyújtott szolgáltatásokat, melyeket a Gyermekvédelmi törvény ír elő.

A településeknek kötelességük, hogy biztosítsák lakosaik számára az igényként felmerülő szociális alapszolgáltatásokat, illetve a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Debrecen, a kistérség településeitől közel 20 km-re található, így biztosított a hozzáférés a társulás által el nem látott szolgáltatásokhoz.

Anomália viszont, hogy a megyében lévő szakosított ellátást nyújtó szolgáltatók száma és a férőhelyszám is magas a lakosságszámhoz viszonyítva, ennek ellenére olyan nagy a kereslet, hogy hosszú várólistával rendelkeznek az intézmények, s így nagyon nehéz krízishelyzetben az ügyfelek elhelyezése. Tovább nehezíti az elhelyezéseket, hogy a szakosított intézmények nagy százaléka országos területi ellátási kötelezettséggel bír. Szükség van tehát arra, hogy legalább kistérségi szinten el legyen látva a lakosság, főleg az idősek, de a fogyatékkal élők átmeneti vagy tartós elhelyezésére is nagy szükség van.

1.4. A kistérségben szociális ellátást nyújtó intézmények, s azok érintett településekre vonatkozó szolgáltatásainak bemutatása

A Hajdúszoboszlói Kistérség Hajdúszoboszlóra, Hajdúszovátra és Nagyhegyesre vonatkozó szociális alapellátásai és a gyermekjóléti szolgáltatást, 2008. december 31-től kistérségi fenntartásban, a Hajdúszoboszlói Kistérségi Szociális Szolgáltató Központ keretében látta el.

Nagyhegyes Község Önkormányzata saját településén önkormányzati fenntartásban, az Alapszolgáltatási Központ keretében biztosította ugyanezen feladatokat.

A három település összevont feladatellátása miatt ebben a fejezetben először a kistérségi intézmény tevékenységét mutatja be az anyag.

Ebes község szociális és gyermekjóléti alapellátása külön fejezetet kap.

A kistérségben működő egyéb szociális vagy gyermekvédelmi szolgáltatást nyújtó intézmények bemutatása szintén új fejezetet kap.

1.4.1. A kistérségi társulás által fenntartott intézmény, s az általa működtetett szociális szolgáltatások bemutatása

A HKTT Társulási Tanácsa a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. évi CVII. törvény 2. § (1) bekezdése *b)* pontja és a 4. § (1) bekezdésében biztosított felhatalmazása alapján 11/2008. (X.9.) HKTT határozatában kezdeményezte a **Hajdúszoboszlói Kistérségi Szociális Szolgáltató Központ** (továbbiakban: **HKSZSZK**) költségvetési intézményének létrehozását azzal a céllal, hogy általa ellássa a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben, illetve az ezekhez kapcsolódó, végrehajtására kiadott jogszabályokban meghatározott alapellátásokat.

A HKSZSZK a kistérségből csak három település szociális alapszolgáltatásait fogja össze, a már addig is működő intézmények (Hajdúszoboszló: Szociális Szolgáltató Központ, Hajdúszováta: Gondozási Központ, Nagyhegyes: Idősek Háza) integrálásával, hajdúszoboszlói székhellyel.

Ebes nem társult a kistérségi intézménybe, az önkormányzat által fenntartott Alapszolgáltatási Központ látja el az előző pontban már említett szolgáltatásokat.

A **HKSZSZK 2016. január 1-jétől** a 2015. évi CXXXIII. tv. végrehajtása érdekében új néven – **Hajdúszoboszlói Kistérségi Szociális, Család – és Gyermekjóléti Központ** (rövidítetve: **HKSZK**) - és megváltozott szervezeti formában működik tovább.

1.4.2. A HKSZSZK felépítése, biztosított szolgáltatásai:

Székhely:

Hajdúszoboszló, Kossuth u. 15. sz.

- családsegítés
- gyermekjóléti szolgáltatás

Telephelyek:

Hajdúszoboszlói Gondozási Központ Hajdúszoboszló, Bocskai u. 35. sz.

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- idősek nappali ellátása – Idősek Klubja
- támogató szolgáltatás

Hajdúszováti Gondozási Központ Hajdúszová, Ady Endre 2. sz.

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- idősek nappali ellátása – Idősek Klubja

Hajdúszováti telephely Hajdúszová, Hősök tere 1. sz.

- családsegítés
- gyermekjóléti szolgáltatás

Nagyhegyesi telephely Nagyhegyes, Alkotmány u. 5. sz.

- családsegítés
- gyermekjóléti szolgáltatás
- étkeztetés
- házi segítségnyújtás

1.4.3. A Hajdúszoboszlói Kistérségi Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ bemutatása:

2016. január 1-jétől a családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást csak egy szolgáltatás keretében lehet biztosítani, valamint a járasszékhely település köteles gyermekjóléti központot működtetni.

A törvényi változás miatt megváltozott az intézmény feladata, ellátási területe, szervezeti felépítése, s ennek következményeként neve is.

Székhely: Hajdúszoboszló, Kossuth u. 15. sz.

Hajdúszoboszlói Család – és Gyermekjóléti Központ

- HKSZK Hajdúszoboszlói Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
Feladata: A Sztv.62.§- a szerinti családsegítés, valamint a Gyvt. 40.§-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatás
- HKSZK Gyermekjóléti Központ
Feladata: a Gyvt. 40/A. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatás
Ellátási területe a gyermekes családok tekintetében kiterjed:

Hajdúszoboszló,
Nádudvar,
Ebes,
Hajdúszovát,
Nagyhegyes települések közigazgatási területére.

Telephelyek:

HKSZK Hajdúszoboszlói Gondozási Központ - Bocskai u. 35. sz.

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- idősök nappali ellátása – Idősök Klubja
- támogató szolgáltatás

HKSZK Hajdúszováti Gondozási Központ - Ady Endre u. 2. sz.

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- idősök nappali ellátása – Idősök Klubja

HKSZK Hajdúszováti Család- és Gyermekjóléti Szolgálat - Hősök tere 1. sz.

Feladata: A Sztv.62.§- a szerinti családsegítés, valamint a Gyvt. 40.§-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatás

HKSZK Nagyhegyesi Szociális, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat -

Nagyhegyes, Alkotmány u. 5. sz.

- HKSZK Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
Feladata: A Sztv.64.§- a szerinti családsegítés, valamint a Gyvt. 39. és 40.§-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatás ellátása
- étkeztetés
- házi segítségnyújtás

Itt a visszatekintés céljából a **HKSZSZK** 2011. január 1. és 2015. december 31. közötti időszakának **szolgáltatásai és mutatószámai** kerülnek bemutatásra.

1.4.3.1. Családsegítés

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családsegítést az intézmény mind a három településen saját szolgálat keretében biztosította. Hajdúszováton és Nagyhegyesen 1-1, Hajdúszoboszlón 5 fő családgondozó, 1 szociális asszisztens és 1 fő szociális tanácsadó látja el a feladatokat. Közülük 1 fő szolgálatvezető fogja össze és irányítja a szakmai munkát.

A szolgáltatások igénybe vétele a hozott problémák fajtája szerint:

A probléma típusa, esetek száma	Hajdúszoboszló					Hajdúszovát					Nagyhegyes				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Ügyintézéshez segítségkérés	825	1388	1010	1043	640	225	389	392	128	42	419	403	356	74	71
Információkérés	442	568	379	462	275	92	68	69	32	18	122	229	303	44	13
Foglalkoztatással kapcsolatos	742	796	730	843	361	522	399	339	272	32	108	96	99	87	25
Egyéb	574	1371	255	415	242	48	51	59	124	29	157	262	208	28	94
Anyagi	317	775	3722	743	1368	812	730	553	246	53	84	136	229	154	85
Életviteli	219	436	277	341	493	20	25	32	9	4	58	158	167	215	277
Egészségkárosodás következménye	164	156	159	251	250	165	159	207	71	29	33	6	12	9	0
Családi-kapcsolati	133	67	68	139	68	9	10	18	0	0	1	28	19	33	12
Lelki-mentális	90	93	70	118	67	31	42	53	19	12	1	2	10	10	4
Gyermeknevelési	6	14	2	5	9	78	36	18	1	0	0	1	0	0	0
Családon belüli bántalmazás	15	13	0	7	5	1	0	0	0	0	3	0	0	0	1

A kistérségi intézmény három települése teljesen különböző adottságokkal rendelkezik.

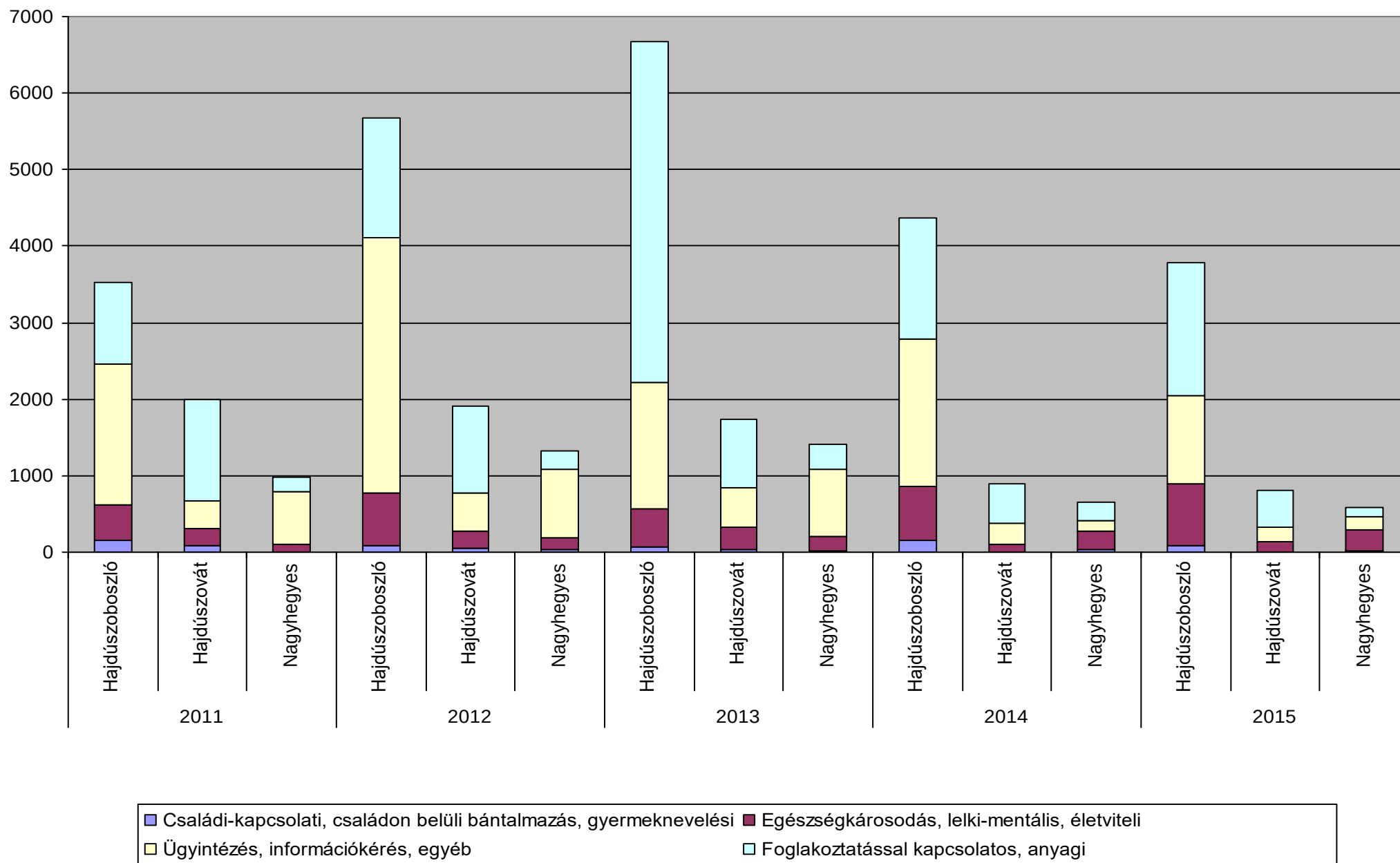
Hajdúszoboszlón a gyógyfürdő, a turizmus meghatározó szerepet játszik a foglalkoztatásban, s egyben a családok életében is.

A településen kettősség tapasztalható.

Míg kora tavasztól késő őszig a fürdő és a vendéglátás ad idényjellegű munkát, addig a többi időben sok ember számára csak a közfoglalkoztatás nyújt lehetőséget a munkavállaláshoz. Ma már a szállodák is magasabban képzett, legalább nyelvet alapfokon használó munkaerőt keresnek, még a takarításhoz is.

A településen egyrészt nagyon szép környezetben, kényelemben él a lakosság nagy része, de jelen van – főleg a külterületeken, szőlőskertekben – a mélyszegénységben lévő családok nagy száma.

Számukra a téli időszakban még a közlekedés is komoly kihívást jelent, a gyerekek csak nehézségek árán, esőben nyakig sárosan jutnak be az iskolába, óvodába.

Ez a réteg rendszeresen elmarad a közüzemi számlákkal, s a napi egyszeri meleg étel biztosítása is gondot jelent számukra. Ehhez csatlakozik még a szenvedélybetegségek sora (alkohol, cigaretta, drog), s ennek következményeként felbomlik a család addig sem túl biztos egyensúlya.

Mint a diagram is mutatja, a szolgálatot kiemelten ügyintézés, különböző szolgáltatásokhoz és ellátásokhoz való hozzáférés igénylése (nyugdíj, megváltozott munkaképességű személyek ellátása, okmányok pótlása, internet és telefonhasználat) okán keresik az ügyfelek.

Jelentős a foglalkoztatással kapcsolatos problémák száma, mely az alacsony iskolai végzettséghez, és egészségügyi problémákhoz vezethető vissza. 2014-ig jelentősen megnövelte az ügyfélforgalmat az aktív korúak ellátásában részesülő (rendszeres szociális segélyben részesülők) személyekkel való együttműködés.

Jellemző, s látható a diagramon is, hogy az utóbbi években megnövekedett azoknak az ügyfeleknek a száma, akik egészségi állapotuk miatt még közfoglalkoztatás keretében sem tudnak munkát vállalni. Egészségi állapotuk az állandó nélkülözés, kilátástalanság, s az ennek következményeként felerősödő szenvedélybetegségek miatt csak tovább romlik, s nemcsak fizikai, hanem mentális szinten is rohamosan leépülnek.

A fentiekből kiderül, hogy fontos az önkormányzat által támogatott, de helyi szerveződésű Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) megerősítése, működtetése.

A településen az utóbbi években csökkent a hajléktalanok száma, de a téli időszakban 5-10 fő ellátását kell biztosítani napi szinten (étkezés, tisztálkodási lehetőség, éjszakai krízisszálló, nappali tartózkodásra alkalmas hely biztosítása).

A hajléktalan ellátás finanszírozásának segítésére az intézmény évek óta pályázatot nyújt be, melyen változó összegben, de támogatásban is részesül.

A város külön támogatást nyújt a fenntartási költségek biztosítására. Krízishelyzetben a kistérség más településéről is egy-két napra igénybe vették a szolgáltatást.

Hajdúszováton az alulképzettség és a munkahelyek hiánya nehezíti meg az egyébként sem könnyű elhelyezkedést.

A szolgáltatást igénybe vevők többsége anyagi problémákkal küzd, iskolai végzettségük alacsony. Legnagyobb problémát a foglalkoztatás csökkenése, ezáltal a jövedelem kiesés okozza a családokban.

Az ügyfelek nagy része tartósan kiszorult a munkaerőpiacról, még az alkalmi munkavállalás lehetősége is lecsökkent, nehezen jutnak hozzá az idényjellegű munkákhoz is (mint például a mezőgazdasági vagy építőipari napszámos-, és segédmunkákhoz.)

A közfoglalkoztatásból származó bevétel, mint utolsó remény van jelen sok aktív korú kliens életében.

2013-ban nagyobb élelmiszer adományban részesült a Szolgálat, emiatt és a rendszeres szociális segélyben részesülőkkel történő kötelező együttműködés miatt lehet több az intézményt felkeresők száma nemcsak Hajdúszováton, hanem minden településen.

2014 óta intézményi szinten egységes számítógépes programmal kerül rögzítésre az ügyfélforgalom, s az ezzel kapcsolatos adminisztráció nagy része, így ettől az évtől a halmozott adatok kiszűrése miatt csökkent le jelentősen a táblázatban feltüntetett adatok száma, mely nem járt kevesebb feladattal a családgondozók számára.

Az elmúlt 5 évre elmondható hogy a klienskör nem változott, ugyanazok a családok jelennek meg. A rendszeres szociális segélyezettekkel való együttműködés megszűnése miatt tapasztalható (2015 évben) némi csökkenés.

A szolgálathoz fordulók 18 év feletiek, többségük nő, legtöbb az 50-61 év közötti korosztály.

Gazdasági aktivitás szerint inaktív keresők (ide tartoznak a GYES-ben, aktív korúak ellátásában, nyugdíjszerű ellátásban stb részesülő ügyfelek), családi összetétel szerint élettársi /házastársi kapcsolatban él gyermekkel, az iskolai végzettséget tekintve az általános iskola 8 osztályát elvégzettek száma a legtöbb.

Nagyhegyesen a település sajátosságaiból, családias összetartozásából adódóan ritkán van kirívó eset. A családgondozók és a település vezetői együttesen dolgoznak a hátrányos helyzetben lévő családokért, segítik, „nevelik” hajléktalanjaikat.

A diagramról is leolvasható, hogy évekig az ügyintézés és a foglalkoztatással kapcsolatos kötelező együttműködés vezette a megkeresések számát.

2014-től a tartósan munkanélküliek körében itt is emelkedést mutat az egészségkárosodott ügyfelek látogatása, kiknek a különböző ellátásokhoz való hozzájutásban segítettek a családgondozók.

1.4.3.2. Gyermekjóléti szolgáltatás

Bár a gyermekjóléti szolgáltatás nem tartozik a szociális alapszolgáltatások közé, de a gyermek a család szerves része, a velük kapcsolatos örömek, problémák erőteljesen meghatározzák a család életét. A gyermeknevelés körüli aggodalmak, viták szétfűzhatják a kapcsolatokat.

Természetesen nem a gyermek minden gond okozója, hisz sajnos sok esetben éppen elszenvedője a rosszul működő családi modellnek, az anyagi problémáknak, a sokszor szenvedélybetegségekből eredő családi vitáknak.

A szolgáltatást szintén mindhárom településen önálló szolgáltatás keretében biztosította az intézmény.

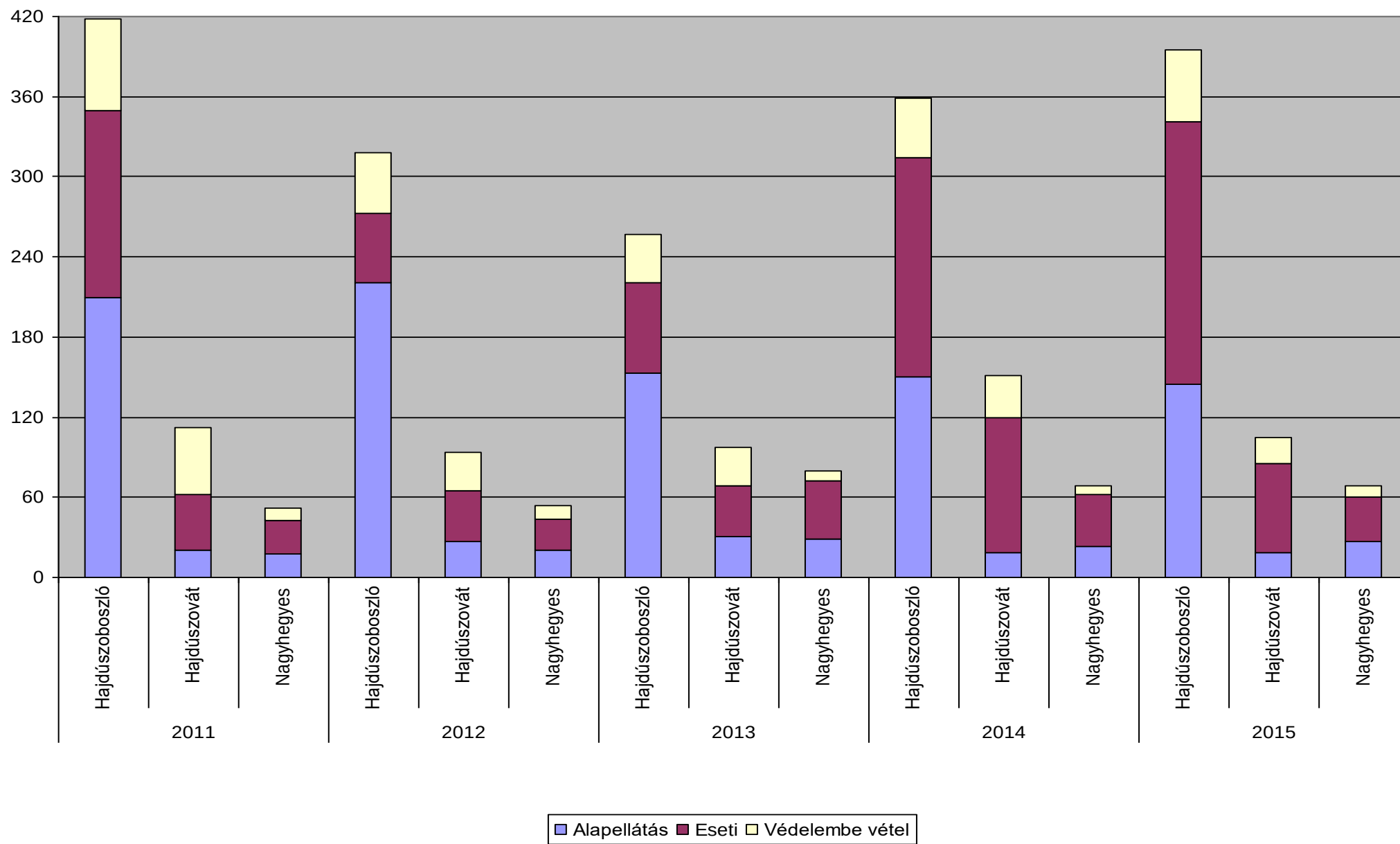
Hajdúszováton 2, Nagyhegyesen 1, Hajdúszoboszlón 5 családgondozó látta el a feladatot, s közülük volt a szolgálatvezető, aki irányította, szervezte a munkát.

Tevékenységüket pszichológus, jogász és asszisztens segíti, kik a családsegítés számára is rendelkezésre álltak.

A probléma típusa, esetek száma	Hajdúszoboszló					Hajdúszovát					Nagyhegyes				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Gondozási adatok:															
Alapellátás	210	221	153	150	145	20	27	31	19	19	18	20	29	23	27
Védelembe vétel	68	45	36	45	54	50	29	28	31	20	9	10	8	7	9
Eseti	140	52	68	164	196	42	38	38	101	66	25	24	43	39	33
Problématípusok:															
Anyagi/megélhetési	210	232	392	193	187	62	70	53	49	38	11	19	13	16	9
Gyermekeknevelési	180	182	133	163	144	70	32	32	45	46	7	7	5	17	4
Életviteli, szülői elhanyagolás	224	205	108	176	223	14	18	72	17	11	10	8	9	39	32
Bántalmazás	30	32	8	15	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Szakmai tevékenységek:															
Segítő beszélgetés/tanácsadás	2198	2961	2359	1910	1606	374	297	307	305	78	226	150	179	224	159
Családlátogatás	489	360	329	421	421	251	142	140	168	123	112	142	135	147	167
Ügyintézésben való segítségnyújtás	891	904	1007	603	691	421	192	203	275	142	137	144	220	66	169

A gondozási adatok alapján a szolgálatoknál önkéntesen - alapellátás keretében - együttműködő családok száma közel hasonlóan alakult mind a három településen az évek alatt, abban kirívó emelkedés vagy csökkenés nem volt tapasztalható.

A diagramon jól látszik, hogy a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében végzett munka során, a hatósági kötelezésben viszont - védelembe vettek - Hajdúszoboszlón 2013-tól lassú emelkedés tapasztalható.

A családgondozók többször tettek javaslatot védelembe vételre. Erre a szülők együttműködésének hiánya, és a gyermek veszélyeztetettségének mértéke, súlyossága miatt került sor.

Az eseti gondozási forma főleg a hivatal általi környezettanulmányos megkeresések a következtében emelkedett.

A szolgáltatást igénybe vevők zömében sokproblémás családok. Általában halmozódnak a nehézségek, ebből következően a problémamegoldások is komplexebb segítségnyújtást igényelnek.

A problématípusok közül mindenképpen ki kell emelni a gyermeknevelési-, az életviteli nehézségeket, illetve a szülői elhanyagolást. (következő diagram)

A gyermeknevelési problémák erőteljesebben, hangsúlyosabban jelentkeznek minden településen.

A szülők egyre tehetetlenebbek, főként a kamasz gyerekekkel kapcsolatban. A gyermeknevelésben egyre több a probléma, a gondozások során az a tapasztalat, hogy sokszor a gyermekek erősebbek, mint a szülők.

A szülők nem elég következetesek, a mindennapi megélhetésért folytatott küzdelemben. Egyrészt fáradtak, ezért nincs energiájuk, de sajnos sok esetben tudásuk, saját tapasztalatuk, szülői mintájuk sem a helyes gyermeknevelés területén.

Inkább ráhagyják a gyerekekre a helytelen viselkedést, mert az sokkal egyszerűbb, s nem veszik észre, hogy ezáltal át is adják az irányítást, és elveszítik a kontrollt felettük.

Hiányoznak a közös családi programok, a ténylegesen együtt eltöltött idő.

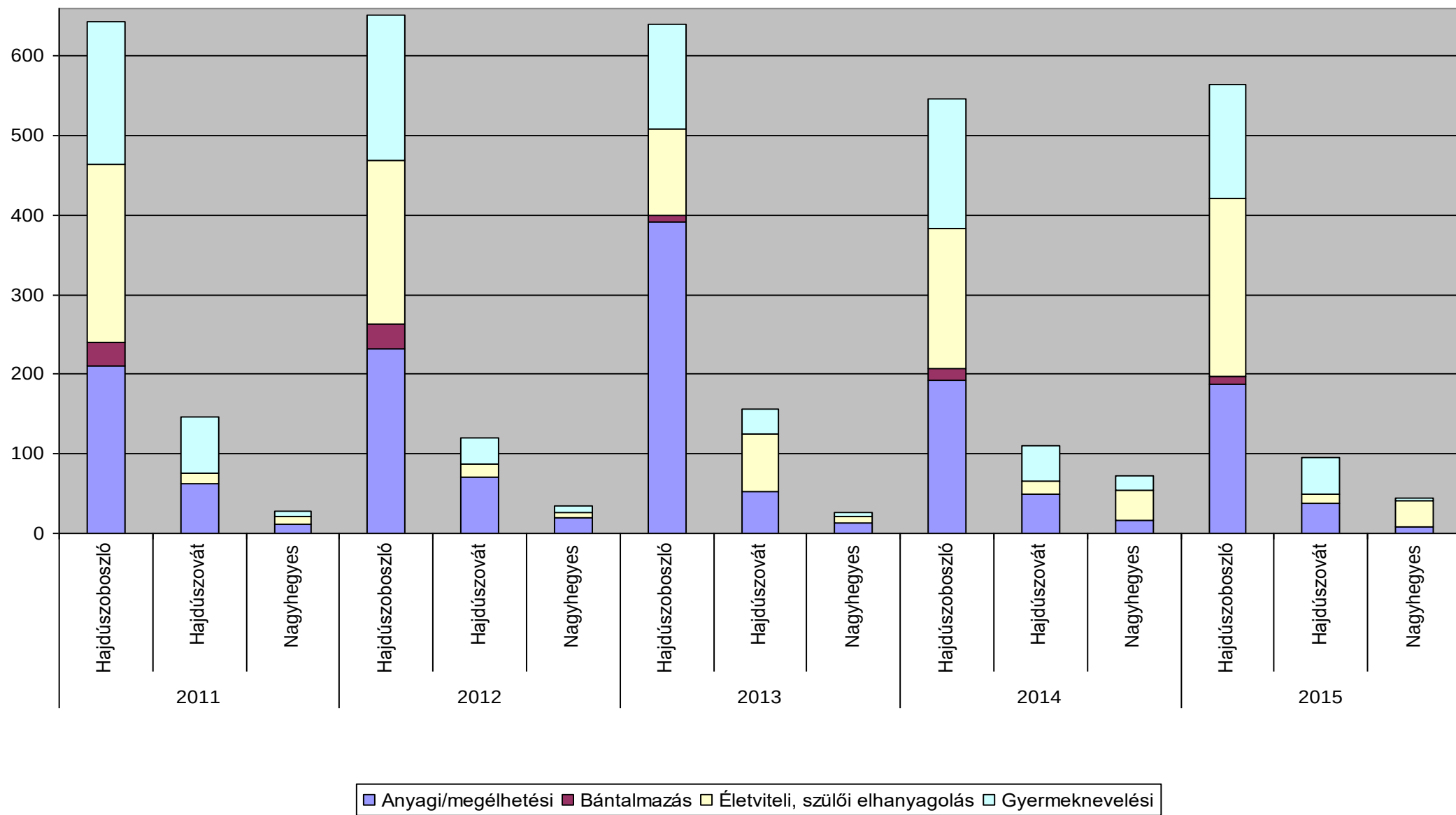
A szakmai tevékenységek során ezen problémák megoldására kell törekedni a rendelkezésre álló eszközökkel.

Ezt a szolgálatok a rendszeres preventív programokkal pótolják, mely egyben szórakoztató, élményt adó és nevelő célzatú is.

A rendezvényeken nagyon sok szülő is részt vesz részt, várja, hisz sajnos több esetben, a gyermekkorukban otthon nem megélt élmények pótlódnak ilyenkor.

Fejlesztési javaslatok:

- A szolgáltatásfejlesztés során a módszerek, eszköztárak bővítése érdekében mindenképpen fontos a továbbképzés lehetősége. (agressziókezelési technika, mediáció, új probléma-megoldási módszerek)
- Közösségi tér használatának lehetősége, mely teret biztosíthat a prevenciós programok lebonyolításához,
- A család és gyermekjóléti szolgáltatásban dolgozó családsegítő munkatársak létszámfejlesztése a szakmai munka megfelelő minőségének biztosítása érdekében,
- A gyermekek átmeneti gondozásának megteremtése a városban.

A Gyermekjóléti Központ működésének eddigi tapasztalatai

Mint az előzőekben már említésre került, 2016. január 1-jétől Hajdúszoboszlón létre kellett hozni a **Gyermekjóléti Központot**, melynek feladata a járás településein élő hatóságilag kötelezett gyermekek, gyermekes családokkal kapcsolatban a szociális segítő munka koordinálása és végzése.

Tevékenysége során elsősorban azokkal a családokkal működik együtt, akikkel kapcsolatban a felmerülő problémák, súlyos veszélyeztetettség miatt hatósági intézkedést rendeltek el, s az együttműködés kötelező számukra.

A családoknál, nagyon gyakori a „történés”, folyamatosan, napról-napra változnak a dolgok. Gyakori a szökés, csavargás, verekedésbe keveredés, erőszak áldozatává vagy elkövetővé válás, családi konfliktus szemtanúi vagy okozói. Gyakoribb a szabálysértésbe vagy bűncselekménybe keveredés, fiatalkori alkohol-, drogfogyasztás, prostitúció.

Tevékenységei:

- javaslatot tesz hatósági intézkedésre,
- védelembe vétel esetén szociális segítőmunka végzése és koordinálása,
- családból kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése,
- utógondozás.

A **Család és Gyermekjóléti Szolgálatok** szakemberei, családsegítői számára is sok változást hozott az átszervezés, illetve a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás összevonása. Mindkét törvényben meghatározott feladatok ellátását biztosítaniuk kell (Szt. és a Gyvt.)

Az önkéntes együttműködés, alapszolgáltatás mellett a szolgálat feladatkörében megjelent gyermek veszélyeztettsége esetén történő hatósági intézkedés kezdeményezése is.

Ezen kívül a prevenciós programok szervezése, a krízishelyzetet észlelő és jelzőrendszer, a nyári gyermekétkeztetés mind-mind új kihívást jelentett.

A családokkal végzett eddigi munka során a tapasztalatok az alábbiak:

Hajdúszoboszló:

Az életviteli problémák, a családok hagyományostól eltérő összetétele és az ebből adódó családi konfliktusok, a pszichiátriai-, illetve a kamaszkorban megjelenő gyermeknevelési problémák a leggyakoribb okai a védelembe vételeknek.

A fiatalkorú szabálysértés, bűnelkövetés az első félévben nem volt jellemző a településen. Előfordult azonban a már családjából kiemelt gyermekek esetében - lakásotthonból és nevelőszülőtől egyaránt - több alkalommal szökés.

Nádudvar:

A problémajelzések jelentős számát az iskolai jelzések teszik ki. Jellemző, hogy a szülők a nevelési feladatokat a családban egyre nehezebben tudják ellátni.

Egyaránt érzékelhető a családon belüli és az iskolán belüli tanácsstalanság a fokozódó magatartás problémák kezelésével szemben. Sok esetben a szülőnek semmilyen eszköz nincs a kezében a felmerülő magatartási problémával szemben, külső segítséget vár iskolától, családgondozótól, pedagógiai szakszolgálattól.

Hajdúszovát:

A védelemben vételek okaként magatartási probléma, az iskolai igazolatlan hiányzás, a drogfogyasztás megjelenése, korai gyermekvállalás, életviteli probléma és a szülői elhanyagolás szerepel. A településen igen jelentős a munkanélküliség, így az anyagi nehézségek mindennaposak.

Ebes és Nagyhegyes települések a Központ számára csak kevés számú család esetében adnak feladatot, de annál inkább komoly és esetenként szélsőséges problémák miatt kerül sor a központ bevonására, hatósági beavatkozásra.

A járási feladatellátás miatt több hatósággal és szakemberrel vannak kapcsolatban az esetmenedzserek. Sok megye járási gyámhivatalával, gondozási hellyel, nevelőszülővel, nevelőszülő tanácsadóval, gyermekvédelmi gyámmal, lakásotthon vezetővel, szakértői bizottsággal.

Elmondható az eddigi tapasztalatok alapján, hogy minden településsel sikerült a munkatársaknak megfelelő együttműködést kialakítani.

A települések Család-, és Gyermekjóléti Szolgálatával az együttműködés jó, megfelelő team munka alakult ki.

Remélhetőleg a Központ és a Szolgálatok együttműködése pozitív irányba befolyásolhatják a családgondozás folyamatát.

1.4.3.3. Étkeztetés

A Sztv. 62.§-a értelmében az étkeztetés keretében azoknak szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezését kell megoldani, akik azt önmaguk, illetve családtagjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani különösen

- a) koruk,
- b) egészségi állapotuk,
- c) fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,
- d) szenvedélybetegségük, vagy
- e) hajléktalanságuk miatt.

Az intézményi ellátottak saját lakóhelyükön igényelhetik a szolgáltatást, s vehetik igénybe, a jogosultságot igazoló dokumentumok benyújtása után.
Az étkeztetést az intézmény mindhárom településen vásárolt közszolgáltatás keretében biztosítja az igénybe vevőknek.

A főzőhelyek az alábbiak:

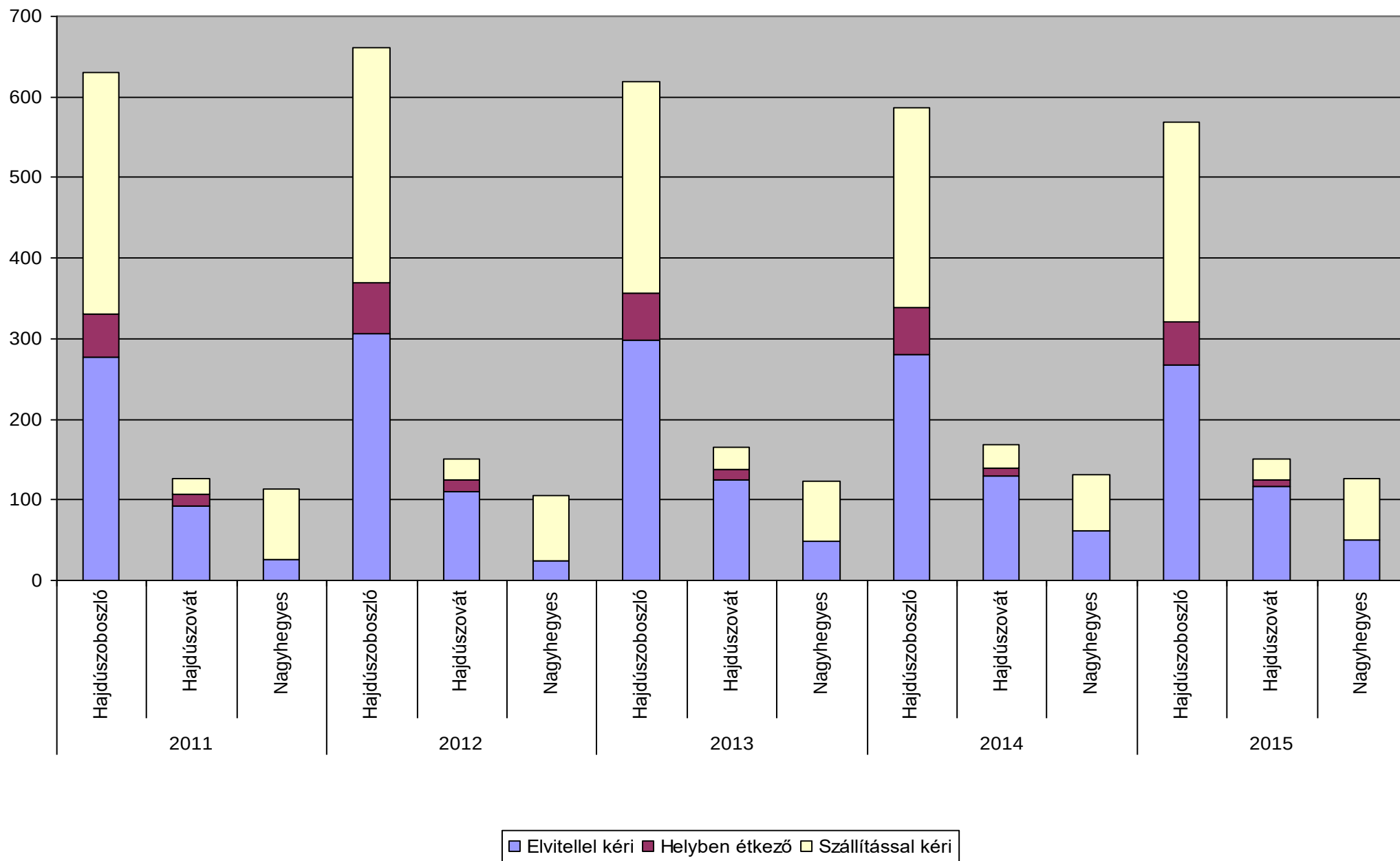
Hajdúszoboszló: Hajdúszoboszlói Intézményfenntartó Központ - Szép Ernő Középiskolai Kollégium konyhája

Hajdúszovát: Hajdúszovát Község Önkormányzata által fenntartott konyha

Nagyhegyes: Nagyhegyesi Tündérkert Óvoda és Bölcsőde konyhája

Hajdúszoboszlón 3 szociális segítő, 1 gépkocsivezető (2 db ebéd szállítására alkalmas gépjárművel), Hajdúszováton és Nagyhegyesen 1-1 szociális segítő látja el a feladatot. Munkájukat közfoglalkoztatottak és tiszteletdíjas ebédhordók segítik.

	Hajdúszoboszló					Hajdúszovát					Nagyhegyes				
december 31-i állapot szerint	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
A szolgáltatást igénybe vevők (fő)	631	661	619	586	569	126	150	166	168	150	114	105	123	131	127
Új igénylők száma	298	242	183		132	40	54	43	23	26	32	33	37		27
A szolgáltatásból kikerülők száma	260	204	225		149	23	30	29	21	44	15	42	19		31
Jövedelmi viszonyok alapján															
Jövedelem nélküli	55	92	103	88	79	37	6	16	11	8	5	3	4	1	2
Szociális segélyben részesül	59	91	109	95	88	10	22	25	28	25	2	7	14	16	12
35.000 Ft-ig	17	75	62	56	48	2	40	42	46	37	15	11	11	18	12
50.000 Ft-ig	44	33	22	20	26	9	9	10	12	9	24	8	13	8	5
75.000 Ft-ig	163	121	86	91	77	31	29	28	21	19	29	23	25	23	21
120.000 Ft-ig	234	199	190	185	191	33	39	40	43	42	30	43	45	48	60
120.000 Ft fölötti jövedelműek	59	50	47	51	60	4	5	5	7	10	9	10	11	17	17

A fenti táblázat és diagram jól mutatja, hogy míg Hajdúszováton és Nagyhegyesen viszonylag állandó az igénybevétel, addig **Hajdúszoboszlón** 2012-től lényeges csökkenés mutatkozik az étkeztetés igénybevétele iránt.

Ennek több oka is van.

Egyrészt betudható az ekkor jelentkező normatíva csökkenés miatti térítési díj emelkedésének, de nem elhallgatható az ebéd minőségi kifogása sem, melynek megszüntetése érdekében folyamatos egyeztetésben áll a szociális segítő és az intézményvezetés az élelmezésvezetőkkel és a HIK vezetőjével.

Évek óta igényként merül fel az intézmény részéről saját szociális konyha üzemeltetése, mely több probléma megoldását is segíthetné.

Nemcsak a diétás étkeztetés lenne végre biztosítva a törvényi elvárások szerint, hanem a gyermekek, idősek rendezvényeit segíthetné, de a hajléktalanok, családok krízishelyzetben történő étkeztetésében is jelentős segítséget nyújthatna.

Hajdúszováton 2012-től folyamatosan növekedett az igénybe vevők száma, mely 2015-ben stagnálást mutat.

2012-től itt is arra törekedett a település vezetése arra törekedett, hogy a leginkább rászoruló lakosok kedvezményesebben vehessék igénybe a szolgáltatást.

Nagyhegyes

A telephely adottsága, s az Idősek Klubjának hiánya miatt nincs mód helyben étkezésre, csak kiszállítással és elvitellel kérhetik az ügyfelek.

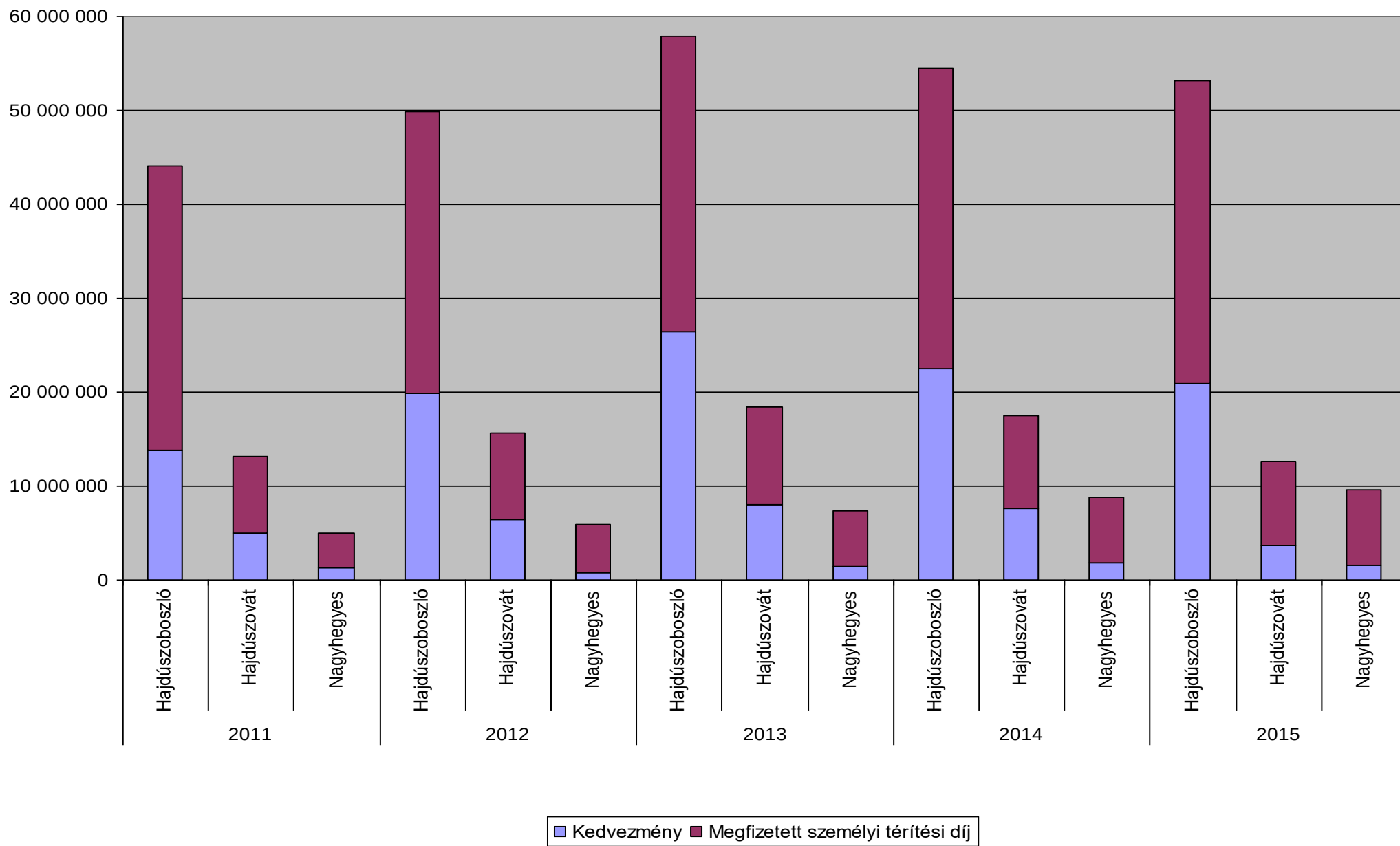
Ezek aránya évek óta alig változott, de Hajdúszoboszlón és Hajdúszováton sem változott lényegesen, mint a diagram is mutatja.

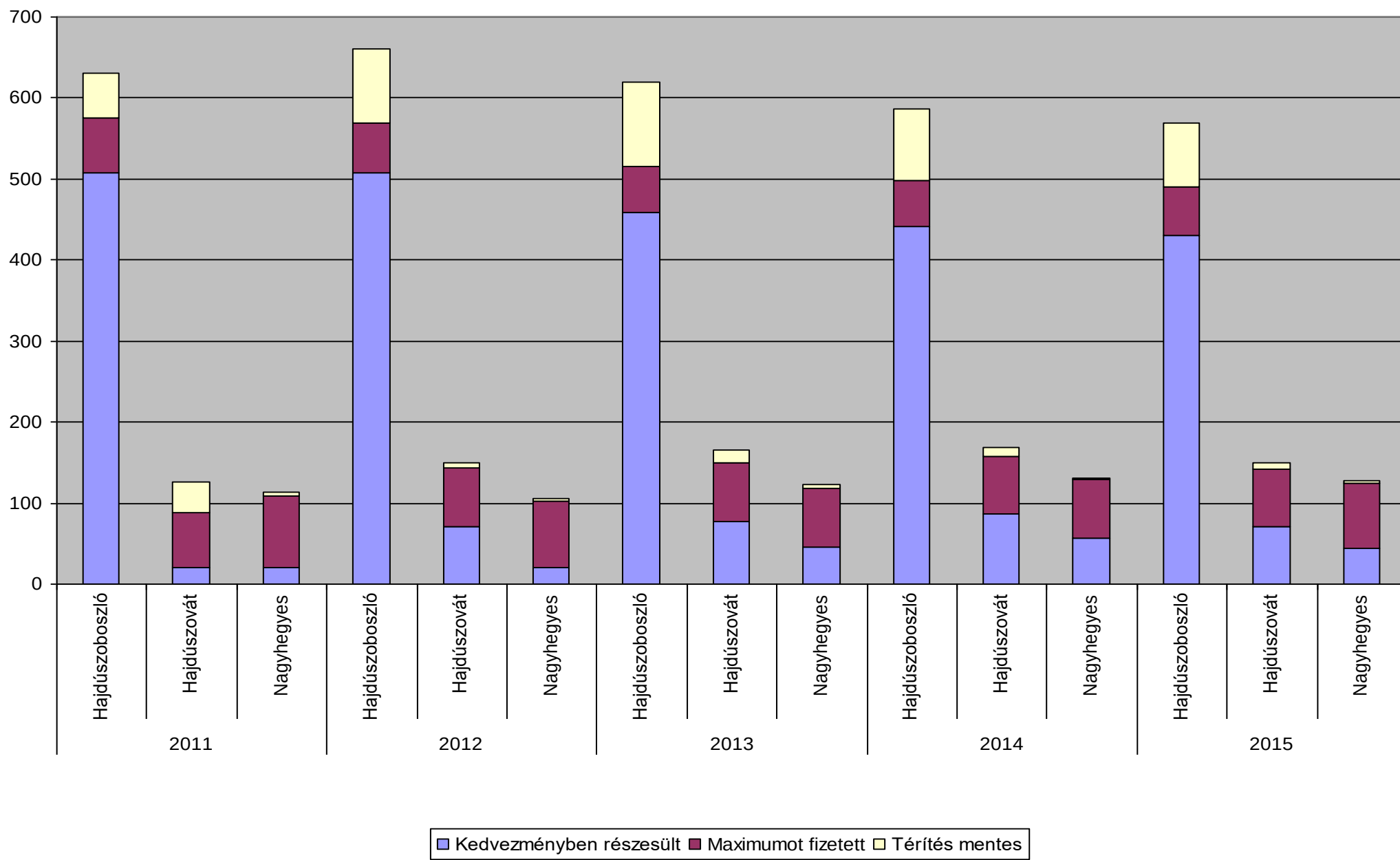
Évek óta közel azonos az igénybe vevők száma is, mely valószínűleg betudható annak is, hogy kistérségi szinten minden évben itt a legalacsonyabb az ebéd ára. Mint a diagramról is leolvasható, az ellátottak nagy százalékban megfizetik az önköltségnél jóval alacsonyabb áron biztosított szolgáltatást.

A legkevesebbet **Hajdúszoboszlón** fizetnek az ügyfelek az ebédért, de a differenciált térítési díj bevezetésével az intézmény arra törekszik, hogy a jövedelmük alapján megfizethetően, mégis kedvezményesen juthassanak a napi egyszeri meleg étkezéshez.

A három település vonatkozásában megállapítható a 2. diagram és a táblázat alapján, hogy míg Hajdúszoboszlón viszonylag jelentős a térítésmentesen étkezők aránya, addig Nagyhegyesen 2011-et kivéve nem volt ilyen igény, s Hajdúszováton is 2011 óta csökkenő tendenciát mutat.

Fontos feladat a továbbiakban Elep részére a szolgáltatás zavartalan biztosítása, mely a közlekedés nehézsége (33-as főúton való megközelítés kerékpárral bicikliút hiányában), és megfelelő gépkocsi híján jelenleg még komoly problémát okoz.

1.4.3.4. Házi segítségnyújtás

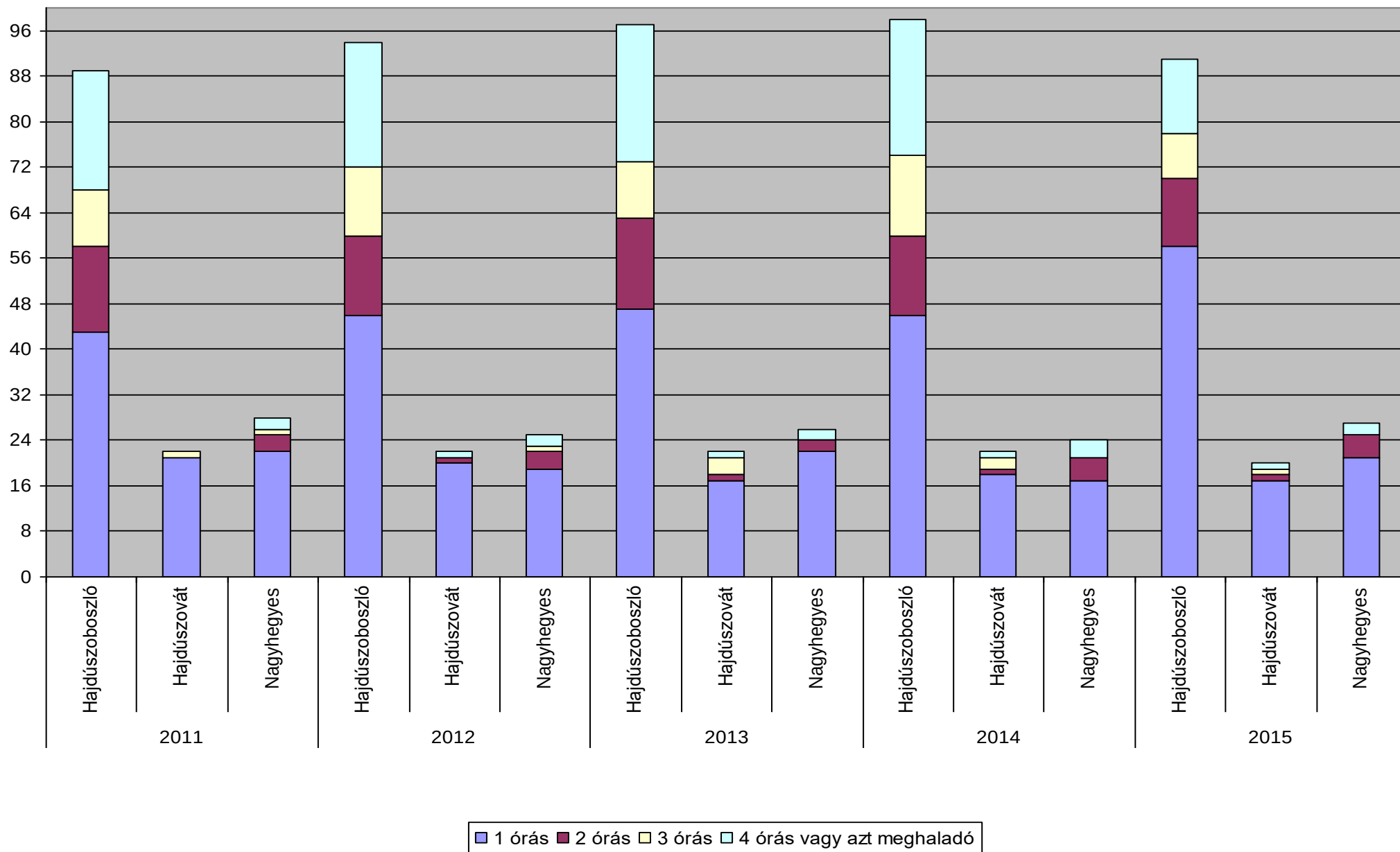
A szolgáltatást nyújtók létszáma:

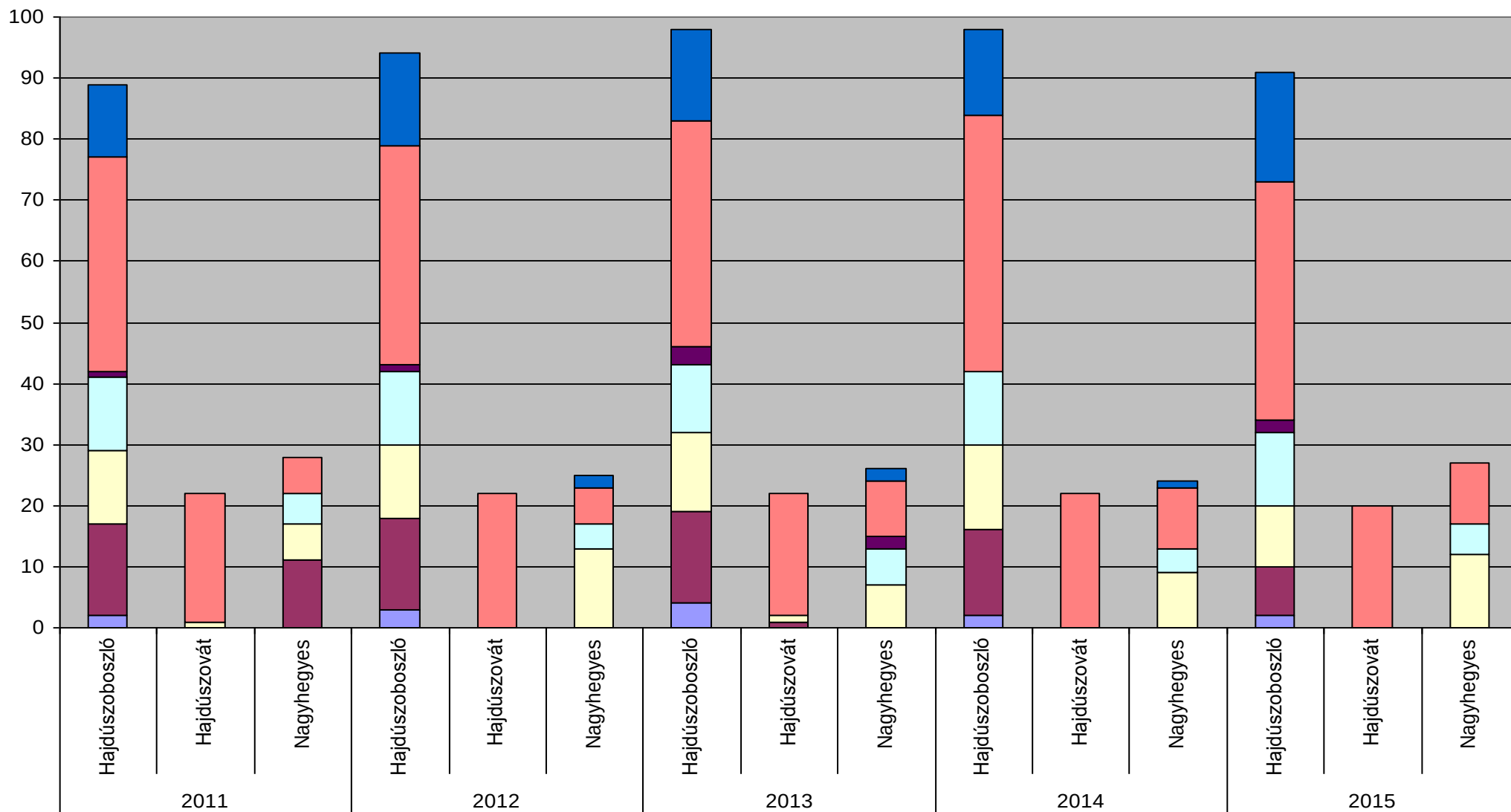
Hajdúszoboszló: 12 fő szociális gondozó + 1 fő vezető gondozó

Hajdúszovát: 3 fő szociális gondozó

Nagyhegyes: 3 fő szociális gondozó

	Hajdúszoboszló					Hajdúszovát					Nagyhegyes				
december 31-i állapot szerint	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
A szolgáltatást igénybe vevők száma (fő)	89	94	98	98	91	22	22	22	22	20	28	25	26	24	27
Ebből:															
férfi	4	21	22	24	22	8	10	9	5	4	7	5	7	4	5
nő	65	73	76	74	69	14	12	13	17	16	21	20	19	20	22
Ebből:															
1 órás gondozási szükséglettel rendelkezik	43	46	47	46	58	21	20	17	18	17	22	19	22	17	21
2 órás gond. szüks.	15	14	16	14	12	-	1	1	1	1	3	3	2	4	4
3 órás gond. szüks.	10	12	10	14	8	1	-	3	2	1	1	1	-	-	-
4 órás vagy azt meghaladó gond. sz.	21	22	24	24	13	-	1	1	1	1	2	2	2	3	2
Új ügyfelek száma	41	42	46	46	61	3	5	1	6	6	-	2	9	1	7
A szolgáltatásból kikerülők száma	58	37	42	46	68	7	5	1	6	8	9	5	8	3	4
Látogatások száma szerint:															
Naponta 1x látogatjuk	32	34	35	42	39	21	22	20	22	20	6	6	9	10	10
Naponta többször lát.	12	14	15	14	18	-	-	-	-	-	-	2	2	1	-
Hetente 1x látogatjuk	15	15	15	14	8	-	-	1	-	-	16	-	-	-	-
Hetente 2x	12	12	10	11	10	1	-	1	-	-	6	15	7	9	12
Hetente 3x	9	9	8	7	12	-	-	-	-	-	5	6	6	4	5
Kéthetente látogatj.	1	1	3	-	2	-	-	-	-	-	3	-	3	2	-
Havonta látogatjuk	2	3	4	2	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Hétvégén is ellátjuk	11	12	10	11	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

■ Havonta
 ■ Hetente 1x
 ■ Hetente 2x
 ■ Hetente 3x
 ■ Kéthetente
 ■ Naponta 1x
 ■ Naponta többször

Házi segítségnyújtás során a cél az, hogy az idős, beteg emberek saját lakókönyezetükben kapjanak segítséget.

Ezen ellátási formát a kistérség mindhárom településén igénybe veheti a lakosság.

A szolgáltatás fontosságát indokolja, hogy társadalmunk évek óta öregszik, egyre több és idősebb ember fordul segítségért a szolgálathoz. Nem csak egyedülállók, hanem azok is az intézménytől várnak támogatást, akik hozzátartozójuk súlyos állapota miatt már nem képesek szakszerűen gondoskodni róluk.

2007 óta az ellátás igénybe vétele a törvény által meghatározott gondozási igény, úgynevezett 1-4 óráig terjedő gondozási szükséglet alapján történhet.

A diagram mutatja, hogy **Hajdúszoboszlón** évek óta a másik két településhez képest viszonylag változatosabb a felmért gondozási órák száma, az esetek jelentős részében 2 vagy több órás gondozásra van szükség.

Ezt az időtartamot ki is használják az ellátottak, hiszen egészségi állapotuk erősen megromlott, ágyban fekvők, valamint sokan egyedül élnek, így feltétlenül szükségük van segítségre.

Hajdúszováton és **Nagyhegyesen** állapotuk miatt jellemzőbb a kevesebb gondozási igény, mivel a települések jellegéből adódóan jobban tudják támogatni hozzátartozóikat, szomszédjaikat az emberek. Egyrészt a munkanélküliség, másrészt a kisebb távolságok miatt egyszerűbb egymás segítése.

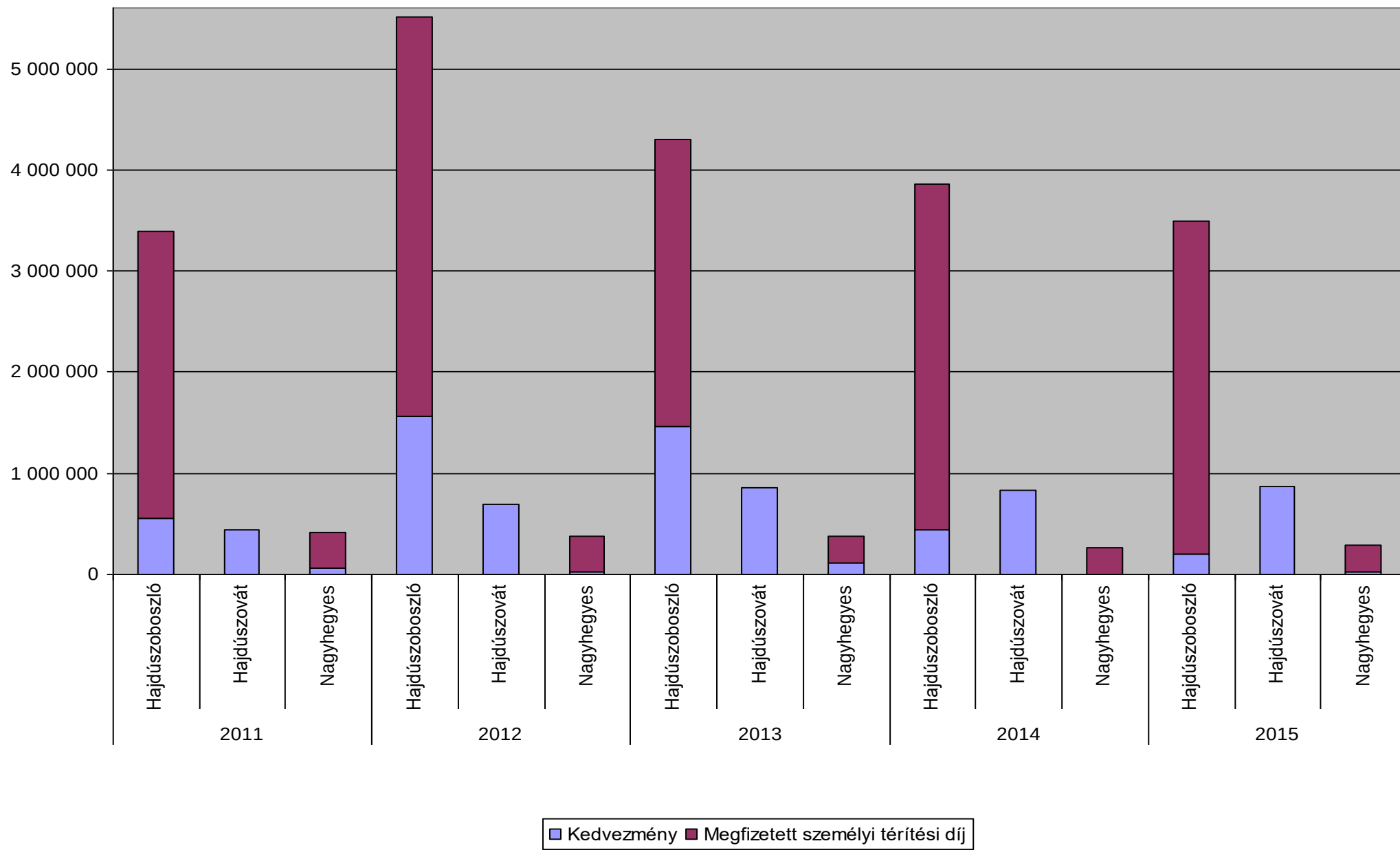
A táblázat alapján jól látszik, hogy a két községben viszonylag alacsonyabb a fluktuáció aránya, évente néhány esetben.

Hajdúszoboszlón egy év alatt az ellátottak közel fele „kicserélődik” sok esetben elhalálozás, és szintén jelentős számban idős otthoni elhelyezés miatt, mivel a család nem tudja, illetve nem képes ellátni a 24 órás felügyeletet és gondozást.

A következő diagram jól mutatja, hogy **Hajdúszováton** általában naponta egyszer meglátogatnak minden ellátottat, csökkentve ezzel kiszolgáltatottságukat és magányukat.

Nagyhegyesen 2012-13-ban a néhány fekvő mellett - kiket naponta többször is gondoztak – a többi ellátottat általában heten 1-2-szer látogatták meg, segítették őket háztartásuk vitelében, bevásárlásban, takarításban, személyi higiénéje biztosításában.

Hajdúszoboszlón a magas gondozási óraszámok, valamint az ellátottak magas száma miatt szükség van a napi többszöri látogatásra, illetve a hétvégi gondozás is jellemző.

Mint a diagramról leolvasható, csak **Hajdúszovát** biztosítja térítés nélkül a szolgáltatást. **Nagyhegyesen** az alacsonyabb személyi térítési díjat szinte mindenki megfizeti.

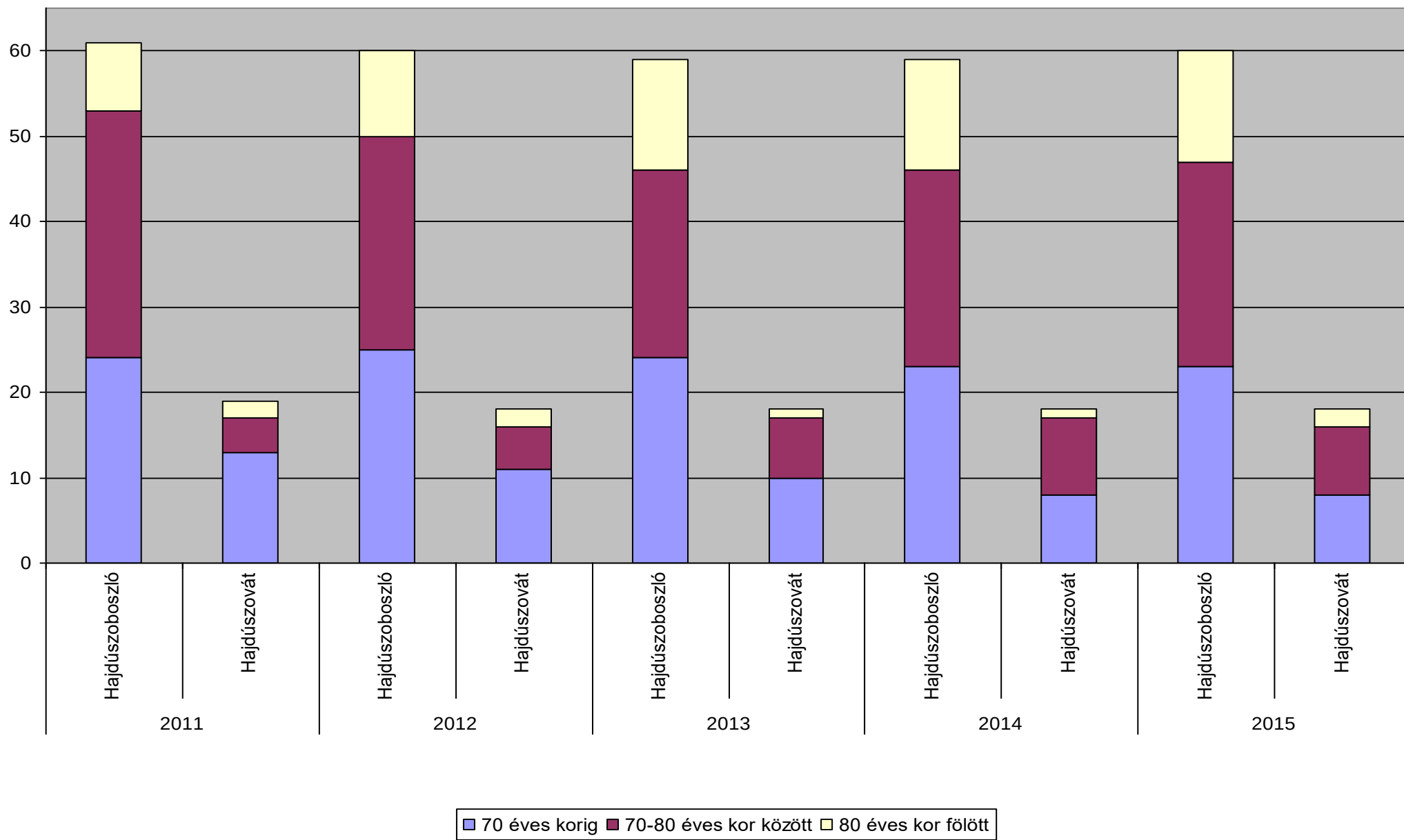
Hajdúszoboszlón szinte teljesen megfizetik a szolgáltatási önköltséghez képest jóval kedvezőbb és differenciáltan megállapított intézményi térítési díjat.

Összességében el kell mondani, hogy a települési önkormányzatok jelentős mértékben támogatják - plusz finanszírozás biztosításával - a szociális alapszolgáltatásokat.

1.4.3.5. Idősek nappali ellátása – Idősek Klubja

A nappali ellátás a saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. Az idősek számára igény szerint biztosítja a napközbeni étkeztetés lehetőségét.

Idősek Klubjai	Hajdúszoboszló					Hajdúszovát									
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015					
december 31-i állapot szerint															
A szolgáltatást igénybe vevők (fő)	61	60	59	57	60	19	18	18	18	18					
férfi:	19	19	20	18	22	5	5	5	5	5					
nő:	42	41	39	39	38	14	13	13	13	13					
Új ügyfelek száma	9	6	6	3	5	6	3	5	4	-					
A szolgáltatásból kikerülők száma	11	7	7	5	2	4	2	5	4	-					
Kor szerinti megoszlás:															
65-70 évig	24	25	24	23	23	6	7	7	4	5					
férfi:	6	5	7	8	8	2	2	2	2	2					
nő:	18	20	17	15	15	4	5	5	2	3					
71-80 évig	29	25	22	23	24	4	5	7	9	8					
férfi:	11	10	9	8	9	-	-	-	-	-					
nő:	18	15	13	15	15	4	5	7	9	8					
80 év fölötti	8	10	13	13	13	2	2	1	1	2					
férfi:	2	4	4	4	5	-	-	-	-	-					
nő:	6	6	9	9	8	2	2	1	1	2					
Havi átlag látogatási szám (fő)	31	31	30	31	32	16	15	14	14	15					

Mint a diagram is mutatja - főleg Hajdúszoboszlón - egyre idősödik a klubtagok száma is.

Nagyon jellemző a két település közti igénybe vétel, s az ott megvalósítható programok is.

Hajdúszováton a kistelepülés jellegéből adódóan más a klubtagok korösszetétele, és a szórakozási igényük is.

Az ott élő, addig is aktív életet élő 60-70 évesek keresik a lehetőséget arra, hogy kikapcsolódjanak az otthoni munkából. Miután erre kevesebb lehetőségük van a településükön, mint esetleg a hajdúszoboszlóiaknak, így igyekeznek saját maguk is tenni érte.

A klub kereteit és lehetőségeit is felhasználva, működtetik dalkörüket, illetve tánccsoportjukat is.

A klubfoglalkozások mellett hetente többször is bejárnak énekelni, táncolni, próbálni, sokszor a szomszédos Derecske klubtagjaival együtt.

Hétvégenként sűrűn járnak fellépni hol az egyik, hol a másik település programjain, kórus és klubtalálkozókon.

Az idősebbek viszont itt már jobban a család körében keresik a pihenést, kevésbé lehet őket kimozdítani, hisz a tapasztalat szerint a kis távolság. És a sajnálatos munkanélküliség miatt hozzátartozóik is esetleg könnyebben meg tudják látogatni őket.

Hajdúszoboszlón a klub régi magja (mind 80 felettiek) hosszú évek óta ide járnak, rendszeresen együtt kártyáznak, énekelgetnek, élvezik a különböző színes programokat, ünnepekhez kötődő meghitt megemlékezéseket, s a gondozónők által elkészített finom étkeket, csemegéket, süteményeket.

Közel egy évtizede, hogy a frissítés érdekében sikerült becsábítani a nyugdíjas pedagógusokat is, akik új színt vittek a klub életébe.

Rendszeresen a visszaemlékezések, ki mit élt át a maga helyén, munkájában, kicserélik tapasztalataikat, megosztják egymással emlékeiket.

Itt a fiatalabbak jobban megtalálják a város kulturális életéből adódó programokat: kiállítások, Művelődési Központ által szervezett rendszeres foglalkozások, szakkörök, ritkán színházi előadások.

De a család részéről is jobban be vannak vonva időnként az unokák felügyeletére.

A gyógyfürdő jóvoltából sokan járnak kezelésekre, így időnként eléggé „elfoglaltak”.

De a közös találkozók egy-egy ismerős klubbal, kirándulások a másik településre, mindig örömmel várt programok.

Ezeket a rendezvényeket még otthonosabbá lehetne tenni, ha úgy a klubszobát, mint az udvart még barátságosabbá lehetne tenni.

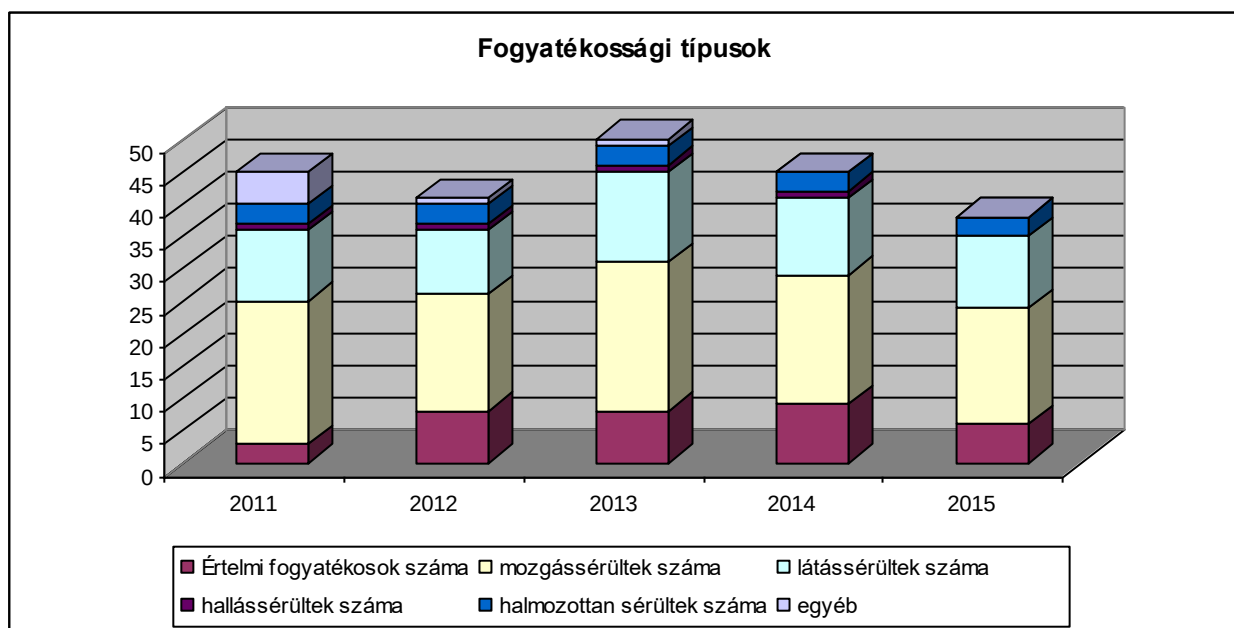
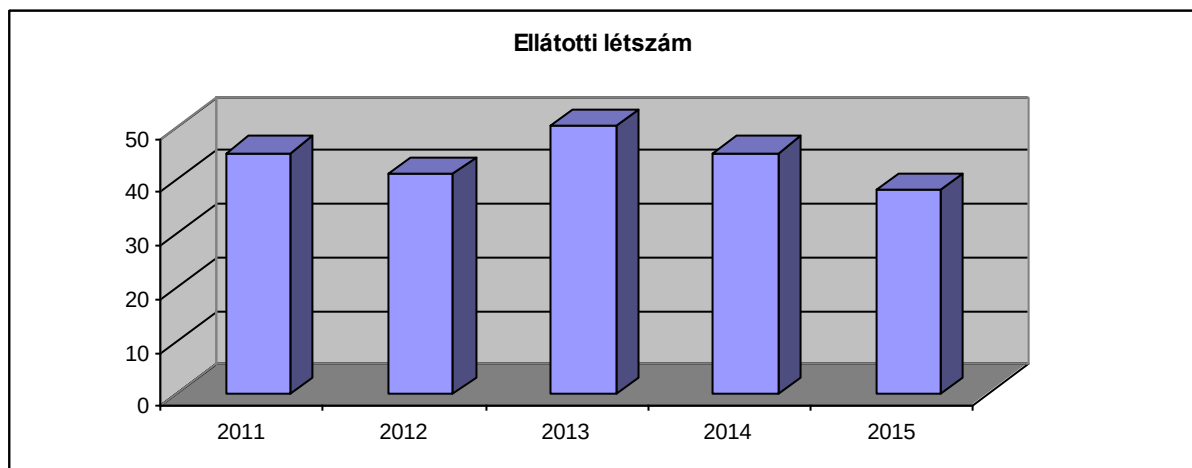
1.4.3.6. Támogató szolgáltatás

A támogató szolgáltatást az intézmény 2006. február 28-ától nyújtja a Hajdúszoboszló közigazgatási területén fogyatékkal élő személyek részére.

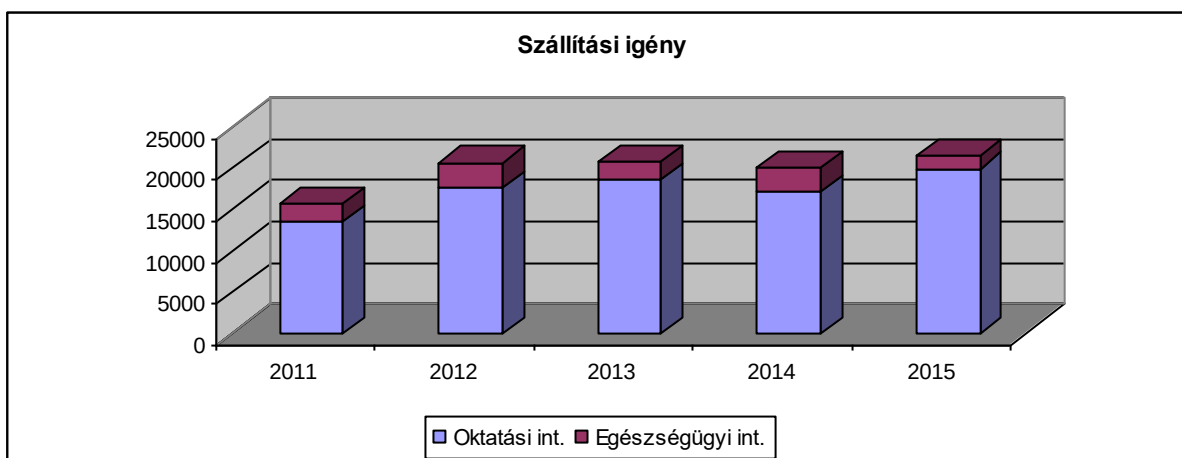
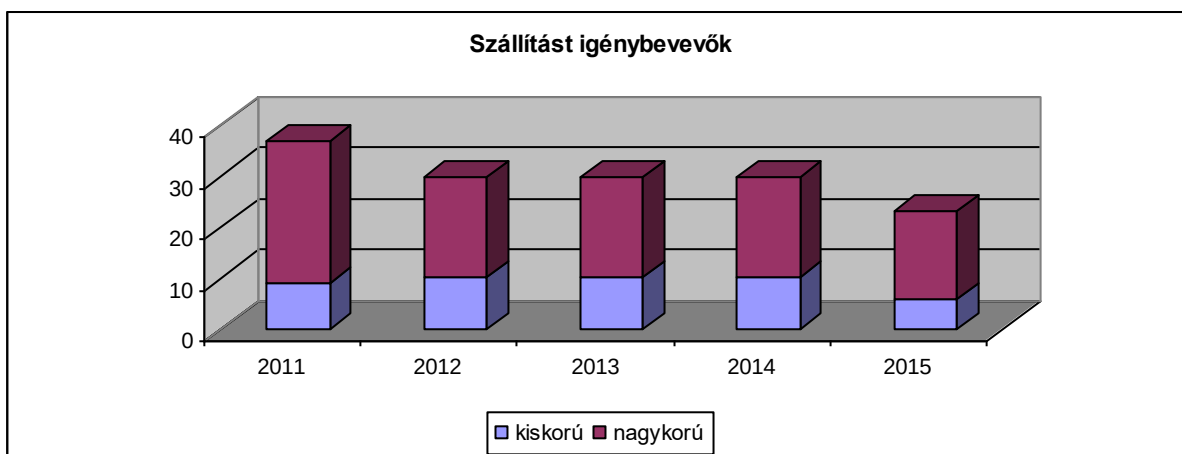
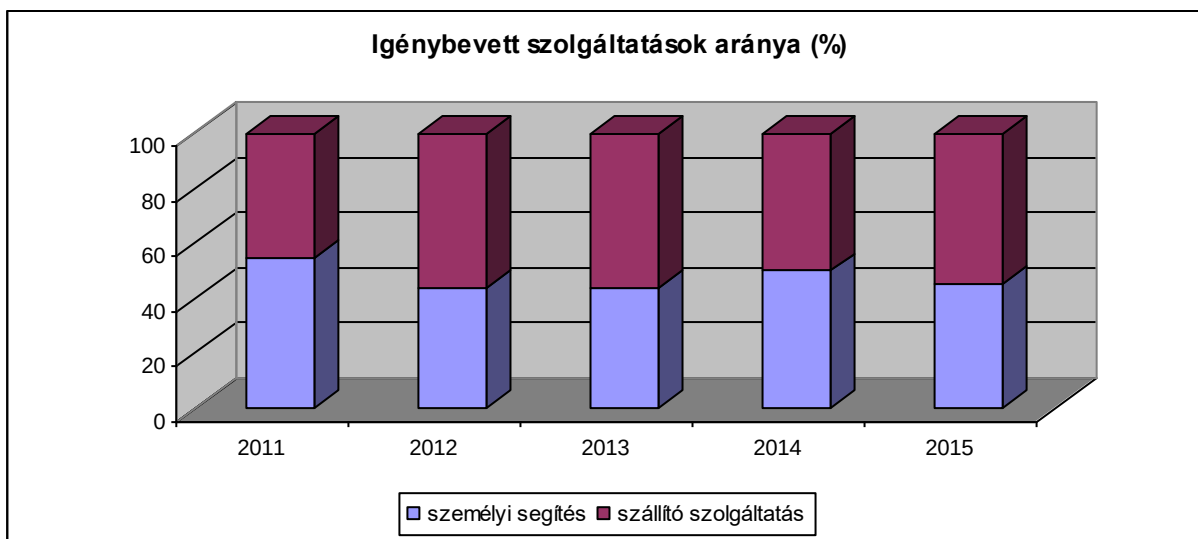
A szolgálat munkáját 2015-ig 3, onnan 2 fő személyi segítővel, 2 fő gépkocsivezetővel látja el. Munkájukat, s a szolgálathoz beérkező szállítási igényeket 1 fő szolgálatvezető koordinálja és irányítja.

A szállító szolgáltatás biztosításához egy 6 fő szállítására alkalmas, kerekesszékes utas szállítására is alkalmas, átalakított Renault Traffic kisbusz, valamint 2 személykocsi áll rendelkezésre, melyből az egyik az ebéd szállításába is besegít.

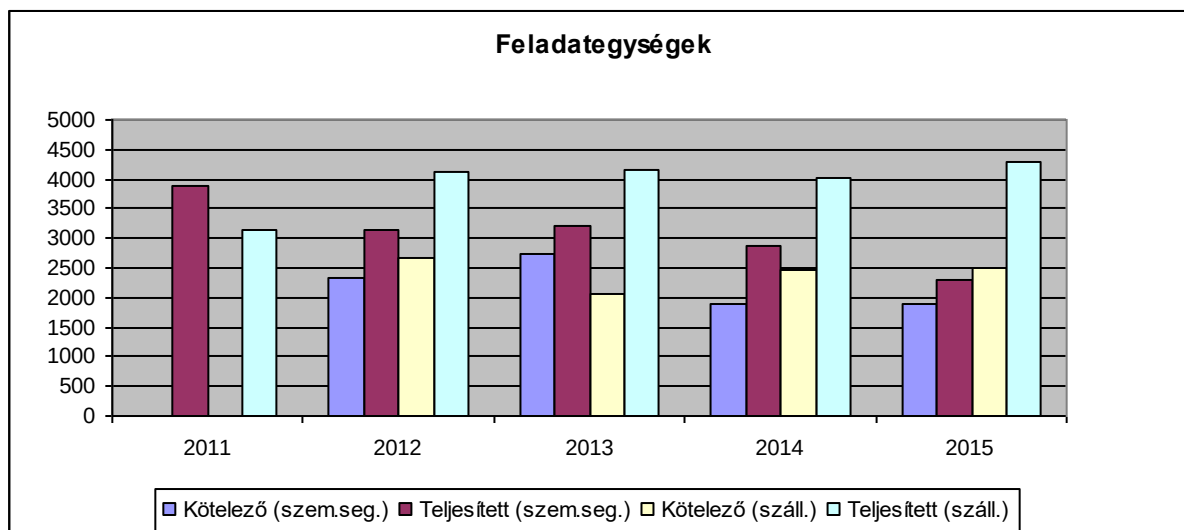
A szolgáltatást, mint a diagramok is mutatják, közel hasonló ügyfélszámmal látták el a szolgálat munkatársai.

A fogyatékoság típusát tekintve legnagyobb számban, a mozgásukban korlátozott, illetve látássérültek, majd a halmozottan sérültek fordultak segítségért. De arányaiban jelentős az értelmi fogyatékosok száma is.

A diagram szintén jól mutatja, hogy általában a szállító szolgáltatás iránt kicsivel nagyobb igény mutatkozott. Szintén jól mutatja, hogy a szállítás iránya az oktatási intézményekbe a nagyobb. Itt van egy kis anomália, miszerint mégis a felnőttek száma jóval több, mint a gyerekeké. Ez abból adódik, hogy több értelmi fogyatékos fiatal felnőttet szállít a szolgálat napi szinten speciális fejlesztő oktatási intézménybe, Debrecenbe, illetve Hajdúböszörménybe.

Az intézményi kisbusz naponta legalább kétszer megy Debrecenbe, illetve a szakrendelésekre, kórházba történő szállítást a személykocsikkal végzik. Ezért lenne szükség a későbbikben átalakított, de több ember szállítására is alkalmas kisbuszra, mert egyrészt így csökkenteni lehetne a költségeken, másrészt a kísérést is meg kell oldani ennél az ügyfélkörnél.

1.4.3.7. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

2005-től 2012. december 31-ig működött kistérségi szinten, Hajdúszoboszló, mint gesztor település irányításával.

Hajdúszoboszlón 70, Hajdúszováton, Nagyhegyesen 23, Ebesen 24 lebutított mobilkészülék volt kihelyezve, mely lehetőséget biztosított a kétoldalú kommunikációra.

A szolgáltatás segítette a magányos, beteg embereket biztonságérzetük megtartásában azzal, hogy krízis (rosszullét, baleset, pánik, stb.) esetén a pánikgomb megnyomásával segítséget kérhettek az ügyeletes gondozótól. Minden településen 24 órás szolgálat működött, s a törvény értelmében, ha jelzés esetén nem sikerült visszahívni az időset, akkor fél órán belül a helyszínen kellett lenni a gondozónak.

Nagyon kedvelt szolgáltatás volt, melyet sajnós a rendszer elavultsága, és az egyre alacsonyabb állami finanszírozás miatt kellett megszüntetni azzal a kitéttel, hogy amint lehetőség lesz rá, újra kell indítani.

1.5. Az intézmény költségvetése, ezen belül bevételeinek alakulása

2011 és 2015 között az év végi beszámolók alapján

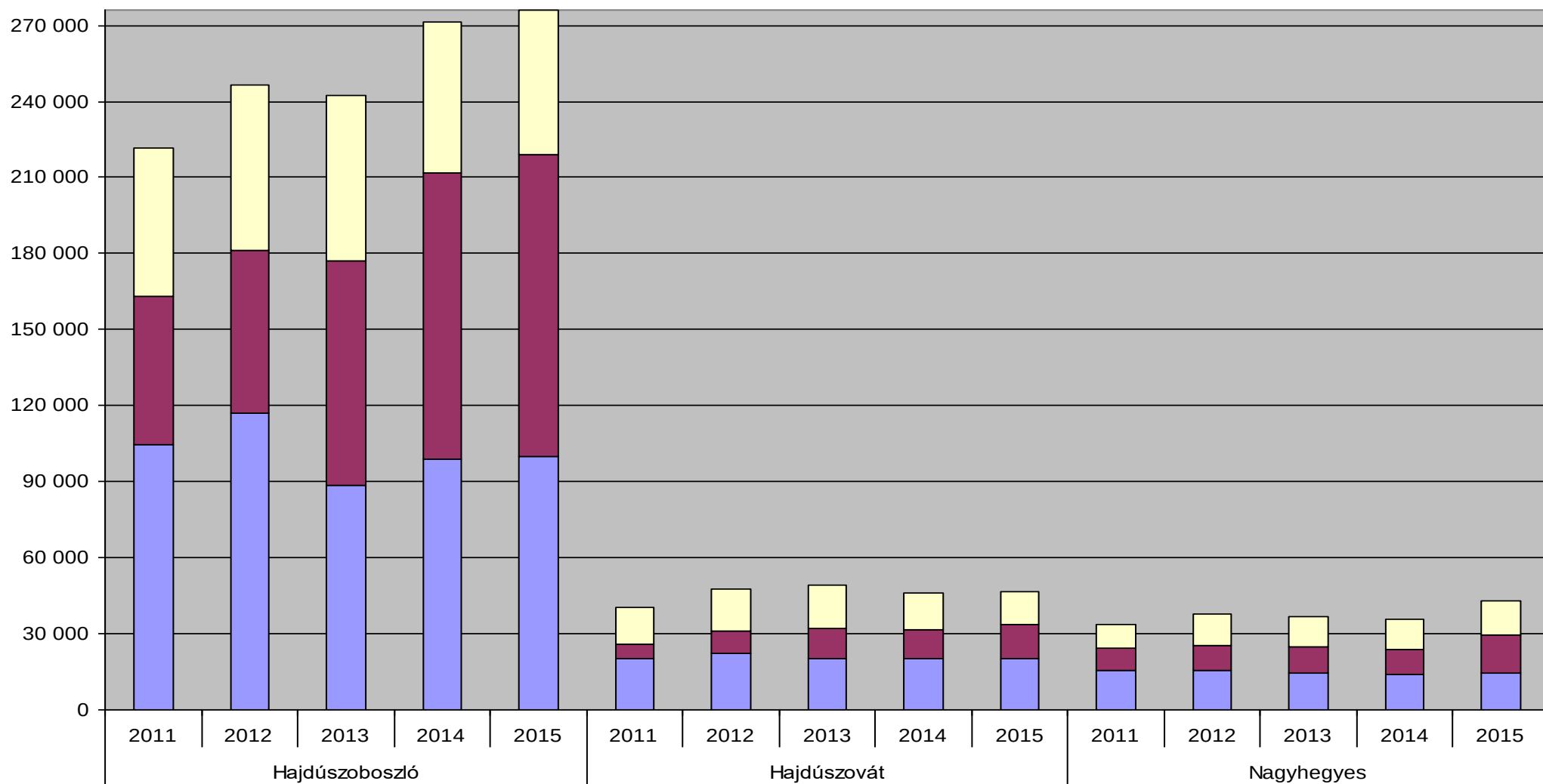
A számok ezer Ft-ban értendők (e Ft)

2011	Saját bevétel	Normatív támogatás	Önkormányzati hozzájárulás	Összesen
Hajdúszoboszló	58.432	104.712	58.278	221.422
Hajdúszovát	14.242	20.311	5.607	40.160
Nagyhegyes	9.187	15.792	8.627	33.606
Intézményi összesen:	81.861	140.815	72.512	295.188

2012	Saját bevétel	Normatív támogatás	Önkormányzati hozzájárulás	Összesen
Hajdúszoboszló	65.103	116.860	64.453	246.416
Hajdúszovát	16.502	22.092	9.108	47.702
Nagyhegyes	12.590	15.452	9.799	37.841
Intézményi összesen:	94.195	154.404	83.360	331.959

2013	Saját bevétel	Normatív támogatás	Önkormányzati hozzájárulás	Összesen
Hajdúszoboszló	65.204	88.303	88.994	242.501
Hajdúszovát	16.863	20.302	11.933	49.098
Nagyhegyes	12.215	14.378	10.358	36.951
Intézményi összesen:	94.282	122.983	112.285	328.550

2014	Saját bevétel	Normatív támogatás	Önkormányzati hozzájárulás	Összesen
Hajdúszoboszló	59.615	99.050	112.891	271.556
Hajdúszovát	14.778	20.006	11.437	46.221
Nagyhegyes	11.943	13.779	10.145	35.867
Intézményi összesen:	86.336	132.835	134.473	353.644
2015	Saját bevétel	Normatív támogatás	Önkormányzati hozzájárulás	Összesen
Hajdúszoboszló	57.022	99.742	119.212	275.976
Hajdúszovát	13.231	20.001	13.612	46.844
Nagyhegyes	13.154	14.364	15.306	42.824
Intézményi összesen:	83.407	134.107	148.130	365.644

■ Normatíva
 ■ Önkormányzati hozzájárulás
 ■ Saját bevétel

A táblázatok adatai már az éves beszámoló alapján készültek, ahol az önkormányzati támogatást – főleg Hajdúszoboszló vonatkozásában – már megemelték azok a pénzeszegek, amit a település Bizottságai különböző rendezvényekre, épület-felújításra nyújtottak támogatásként az intézménynek.

Ezek az alábbiak, a teljesség igénye nélkül:

idősek napi programok, idősek több száz fős nagyrendezvénye, kirándulások, gyermekek táboroztatása, a település lakosai számára rendezett karácsonyi ünnepség lebonyolítása, megvendégelésük, 200-300 fő részére karácsonyi csomagok készítésére, hajléktalanok számára téli időszakban krízisszálló üzemeltetése, kályhák vásárlása téli időszakban fűtés nélkül maradt személyek, családok támogatására.

Másrészt külső pályázaton nyert összeggel is kiegészült, mint pl. hajléktalan ellátás.

A diagramon is jól látszik, hogy 2011-hez képest minden évben egyre nagyobb összeggel kellett kiegészíteni a működéshez elengedhetetlenül szükséges kiadásokat mindhárom településen.

Az is látszik, hogy a normatív támogatás is csökkent, főleg Hajdúszoboszlón 2012 után.

Ennek oka az étkezés iránti igény csökkenése, melyet az sem kompenzált, hogy a házi segítségnyújtást egyre többen vették igénybe. Viszont a normatíva igénylésnél nem jelentett több finanszírozást az, hogy egy-egy ellátotthoz naponta többször is ki kellett menni, több órában. Ezt naponta csak egyszer lehetett figyelembe venni.

Ezen talán ennek a szakfeladatnak a 2017. évi új típusú finanszírozása segíteni fog.

Másrészt - a támogató szolgáltatásnál - folyamatosan csökkent az állami pályázati keretből történő finanszírozás is. De ez az intézmény költségvetéséhez képest nem túl jelentős összeg.

A térítési díjakat, mivel azok befizetése az igénybe vevők számára sokszor komoly gondot jelentett, így ahogyan már az előző részben is említésre került, jelentősen megtámogatják az önkormányzatok.

A fenntartó kistérséggel és önkormányzatokkal közösen arra törekedett az intézmény, hogy akik képesek megfizetni az intézményi térítési díjat, azok tegyék meg, illetve mindhárom településen bevezetésre került pont ezek miatt a differenciált fizetési mód.

Ez valóban valamelyest segített is a fizetési morál javításában.

1.6. A kistérségben szociális ellátást nyújtó intézmények, s azok bemutatása

1.6.1. Ebes Község Önkormányzata által történő szociális és gyermekvédelmi alapellátások

Fenntartó: Ebes Község Önkormányzata

4211 Ebes, Széchenyi tér 1.

Intézmény: Alapszolgáltatási Központ

4211 Ebes, Kossuth u. 34.

Telephely neve:

4211 Ebes, Rákóczi u. 13. sz.

Szolgáltatások:

Szt. szerint: családsegítés, étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása – Idősek Klubja, tanyagondnoki szolgáltatás

Gyvt. szerint: gyermekjóléti szolgáltatás

Ebesen 2006. szeptember 1-jéig megállapodás útján történt közös feladatellátás a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás, valamint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás területén. Ettől az időponttól önállóan kívánták nyújtani a szociális alapszolgáltatásokat, s nem csatlakoztak a kistérségi intézményhez sem.

Mint legnagyobb szolgáltatóként a kistérségben, először az Ebesi Alapszolgáltatási Központ tevékenysége kerül bemutatásra.

1.6.1.1. Családsegítés

A szakfeladatot 1 fő főállású családgondozó látta el, de 2016. január 1-jétől a törvény végrehajtása okán a gyermekjóléti szolgáltatással összevontan, Család- és Gyermekjóléti Szolgálatként működik tovább, 2 fő családsegítővel.

A továbbiakban még külön kerül említésre a két szolgálat.

Bár a gyermekjóléti alapellátás a gyermekvédelmi törvény hatálya alá tartozik, de a településen élők, családok, értelemszerűen kortól függetlenül jogosultak méltó ellátásra, így mindkét szolgálat munkájának tapasztalatai említésre kerülnek.

A település szolgáltatási koncepciója alapján a **Családsegítő Szolgáltatásnál** nyilvántartott regisztrált kliensek száma a **2014-** es évben 105 fő, melyből kiskorú gyermeket nevelő családok száma 32.

1344 alkalommal 268 lakos kereste meg a Szolgálatot különböző problémákkal. Közülük 98-an fordultak új ügyfelekként a szolgálathoz.

A nemek szerinti megoszlás szerint a nők keresik meg leginkább őket, de kor szerint nincs kiemelkedő csoport.

Gazdasági aktivitásuk vonatkozásában meghatározó az álláskereső és az inaktívak (pl. családtámogatási ellátáson, ápolási díjon lévők, nyugdíjban vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülők) száma.

A hozott problémátípusok:

- *Anyagi problémákkal kapcsolatos ügyintézés*
- Az előző évek tapasztalataihoz hasonlóan tovább növekszik a lakosság eladósodása, a közüzemi díjak felhalmozódása. Ezek ügyintézésében van szükség a segítségre.
- *Információnyújtás, ügyintézéshez való segítség*
Széleskörű ez a terület: ellátások, jogosultsági feltételei, igénylésük menete, szolgáltatások elérése, jogi tanácsadás jogász segítségével.
- *Családi – kapcsolati zavarok*
Mindezek háttérben leginkább alkoholista életforma, anyagi problémák, eladósodás, lakhatási feltételek romlása, egzisztenciális bizonytalanság, elmagányosodás fedezhető fel.
- *Lelki-mentális problémák*
A megbízási szerződéssel foglalkoztatott pszichológust családi-kapcsolati problémákkal küzdő, valamint a gyászt feldolgozni nem tudó, munkanélküliség miatt kilátástalan élethelyzetben lévő személyek keresik.
- *Egészségkárosodás következtében felmerülő problémák*
Minden évben sokan fordulnak a szolgálathoz, akik rokkantsági nyugdíj, rehabilitációs járadék, rendszeres szociális járadék ügyintézéséhez, az elutasító határozat megfellebbezéséhez kérnek segítséget.

Mivel a Szolgálat a Gyermekjóléti Szolgáltatóval egy intézményt alkotván, közös épületben található, így tevékenységük, munkakapcsolatuk napi szinten egybefonódik. A lakosok együttesen igénybe vehetik a pszichológus, jogász segítségét, s két szolgálat közösen végzett adománygyűjtést, azok osztását, s a szabadidős tevékenységeket is közösen szervezték.

1.6.1.2. Gyermekjóléti szolgáltatás

A szolgálathoz érkezett jelzések a jelzést tevő alapján

Jelző intézmény	2012	2013	2014	2015
Közütemény	14	18	16	4
Óvoda	-	5	3	2
Egészségügyi szolgáltató	3	3	2	1
ebből védőnői jelzés	3	2	2	1
Rendőrség	3	3	7	5
Gyámhivatal	1	-	3	2
Ügyészség	-	1	-	-
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltató	-	-	1	-
Állampolgár	-	4	2	3
Szülő, nagyszülő által	1	-	-	-
Összesen	22	34	34	18

Nem és kor (év)	Forgalmi esetként nyilvántartottak				Alapellátásban lévő gondozottak				Védelembe vettek				Ideiglenes hatállyal elhelyezettek			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
0-2					2	1	1	1	-	-	-	-			-	-
3-5					6	9	2	2	-	2	2	1			-	2
6-13					6	8	6	4	1	-	-	1			1	1
14-17					9	11	13	11	3	2	2	4			-	-
Össz:	24	31	47		23	29	22	18	4	4	4	6			1	3
Ebből Lány:					7	11	7	6	3	3	3	5			1	2
Családok száma	22	29	40		13	17	13	13	4	3	3	4			1	2

Nem és kor (év)	Nevelésbe vettek				Átmeneti neveltek				Szakellátásból kikerült			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
0-2		-		-		-					-	
3-5		-		-		-					-	
6-13		-		-		-					-	
14-17		1		1		1					1	
Össz:		1		1		1					1	
Ebből Lány:		1		1		1					1	
Családok száma		1		1		1					1	

A gyermekek veszélyeztetettségének okai:

Az ebesi Alapszolgáltatási Központ Gyermekjóléti Szolgáltatónál 2013-ban a jelentkező esetek hátterében, legnagyobb számban még a gyermeknevelési problémák álltak, de anyagi nehézség, a szülői elhanyagolásból (alapvetően indokolatlan iskolai hiányzásokból) fakadó gond, valamint a gyermekeket nevelő családok életvitelében meglévő működési zavar, családi konfliktus, illetve a gyermek(ek) által tanúsított magatartási és/vagy teljesítményzavar is megjelent.

2015-ben a legfőbb probléma a családokat érintő anyagi nehézségek, illetve a szülői felügyelet hiánya volt.

A pszichológus a gyermekeknél jelentkező problémaként elsősorban a tanulási,- beilleszkedési,- és magatartászavart, valamint a szorongásos tünet együtteseket, míg a felnőtt korúak esetében az életviteli és párkapcsolati problémákat emelte ki.

Ezért a településen a későbbiekben fontosnak tartják a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek támogatását, fejlesztését.

Lényeges a gyermekek és családjaik érzelmi biztonságának megerősítése is, ezen a területen külső beavatkozóként különösen nehéz eredményeket elérni. A községben működő iskolai, óvodai programok, a településünk civil szervezeteinek és kulturális intézményének szervezésében megrendezett szabadidős programok, valamint az elérhető ingyenes pszichológiai tanácsadás megteremtésével lehetőség nyílik e területen javulás elérésére.

A már meglévő kezdeményezéseket tovább kívánják terjeszteni, népszerűsíteni a gyermekek körében.

Az iskolások számára különböző felvilágosító előadások tartása továbbra is elengedhetetlen a fiatalokat érintő témakörökben, például drogprevenciós előadás.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a hátrányos helyzet leküzdése érdekében továbbra is elengedhetetlen a gyermekvédelmi rendszer szereplőinek hatékony együttműködése, a minőségi kommunikáció és a rendszeres információcsere.

1.6.1.3. Étkeztetés

	2013		2014	
	Helyben étkezik vagy elviszik (fő)	Lakásra szállítással kéri az ebédet (fő)	Helyben étkezik vagy elviszik (fő)	Lakásra szállítással kéri az ebédet (fő)
Január 1-jén ellátásban volt	40	28	43	24
Ellátásba került	12	10	15	15
Ellátásból kikerült	9	14	10	11
December 31-én ellátásban lévők	43	24	48	28
Összes étkező december 31-én	67 fő		76 fő	

Az ebédet igénylők száma növekedést mutatott, bár 2015. félévére enyhe csökkenés mutatkozott.

Az aktív korúak közül 17 fő igényelte a szolgáltatást alacsony jövedelme miatt. Az ebédet igénylők közül az idősebb korosztály száma a legmagasabb, akik nem tudják ellátni magukat.

A település térítési díjkedvezménnyel segíti az étkezőket, s 17 fő még további engedményt kapott szociális élethelyzete miatt.

1.6.1.4. Házi segítségnyújtás

A szakfeladatot 2 fő 8 órás és 1 fő 2 órás szakképzett szociális gondozó és 2 fő szakképzetlen tiszteletdíjas gondozó látja el.

2013. december 31-én ellátásban voltak: 16 fő
2014-ben ellátásba került: 6 fő
2014-ben az ellátásból kikerült: 3 fő
2014. december 31-én ellátásban volt: 19 fő

év közötti	40-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-89	90 év fölött	összesen
nő			2	2	2	4	2	12
férfi	1		1		1	4		7
össz:	1		3	2	3	8	2	19 fő

A gondozási szükségletük elérte az 1 órát.

Leggyakrabban vérnyomás és vércukor mérését kérték, majd a személyi higiénia biztosítását. Sűrűn kérnek segítséget bevásárlás, mosogatás, gyógyszerek íratás és kiváltása céljából, de kedvelt a tornáztatás is.

Egyre növekedett a szolgáltatást igénylők száma, így, bár csökkentett óraszámban, de növelték a gondozónők számát.

1.6.1.5. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Társulási szinten 10 évig működött - 2012. december 31-ig - a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás hajdúszoboszlói központtal.

A szolgáltatást a készülékek megbízhatatlan állapota, elavultsága miatt kellett megszüntetni azzal a céllal, hogy ha az anyagi lehetőség megengedi, újra biztosítani kívánják.

Ebesen 24 készülék volt kihelyezve. A szolgáltatás megszűntekor Ebes községben a Polgárőrség segélyhívó készülékei nyújtottak biztonságot. A pályázaton nyert 10 készülék mellé még 5 db-ot vásárolt a település, így 15 idős, egyedülálló ember számára nyújt segélyhívási lehetőséget.

1.6.1.6. Idősek Klubja

A szakfeladatot 1 fő klubvezető és 1 fő szakképzett gondozónő látja el 8 órában.

év közötti	40-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-89	90 év fölött	összesen
nő				1	1	9		11
férfi	1	2	2		1	2		8
össz:	1	2	2	1	2	11		19 fő

Az Idősek Klubjában évek óta közel azonos a létszám.

2014-ben az átlag életkor 77 év volt.

Az idősek szívesen járnak a klubba, ahová a tanyagondnoki szolgálat autója szállítja be őket, mely így biztonságos és kényelmes is számukra.

A mindennapokat különböző programok színesítik (újságok felolvasása, kártyázás, rejtvényfejtés). Rendszeresen az egészségügyi állapotuk felügyelete is (vérnyomásmérés, vércukormérés, gyógyszerek íratása és kiváltása). Igény szerint tisztálkodhatnak a klub fürdőszobájában, s igénybe vehetik a mosatást is.

A Gondozási Központ épülete szépen felújított, barátságosan berendezett, így nem csoda, hogy szívesen töltik itt napjaikat a magányos idősek.

Minden páros héten itt tartja fogadó óráját a Mozgáskorlátozottak Hajdú-Bihar Megyei Egyesülete.

1.6.1.7. Tanyagondnoki szolgáltatás

A szolgáltatás 2014. július 17-től működik. Nagyon sokrétű feladatot lát el úgy a tanyán élő lakosok számára, mint a többi intézmény megsegítésére.

Az alábbi tevékenységeket látják el általa:

közreműködés az étkeztetésben, házi segítségnyújtás biztosításában, házi orvosi rendelésre szállításban, gyógyszerek íratásában és kiváltásában, bevásárlásban, különböző intézményekbe szállítással (óvoda, iskola, egészségügyi intézmények), hivatalos ügyek intézéséhez szállítás biztosítása, egyéb lakossági szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése, ételszállítás önkormányzati intézménybe, önkormányzati információk közvetítése a lakosság részére, s mindazon feladatok, amivel az önkormányzat tevékenységét segítheti.

1.6.1.8. Támogató szolgáltatás

A településen a fogyatékkal élők segítségét - az önkormányzattal történő szerződés által – a Róna Támogató Szolgálat látja el. Főleg a szállító szolgáltatásuk kedvelt az ügyfelek körében, kiket egészségügyi intézménybe, s más szolgáltatókhoz, ügyintézéshez való eljutásban segítik.

A felmerülő igények miatt a település Képviselő-testülete már 2015-ben döntött Idősek Otthona építéséről Ebes területén.

1.7. Egyéb szolgáltatók

1.7.1. Fordulópont Szenvedélybetegek Rehabilitációs Intézménye

Fenntartó: Forrás Lelki Segítők Egyesülete
4028 Debrecen, Ember Pál utca 19.
Honlap: <http://www.forrasegyesulet.hu>

Intézmény: Fordulópont Szenvedélybetegek Rehabilitációs Intézménye
4064 Nagyhegyes, külterület
E-mail: forras.fordulopont@gmail.com

Szolgáltatás: szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye

Szolgáltatás időtartam típusa: határozatlan

Ellátási terület: Észak-Alföld

Szolgáltatás kezdete: 2007. 01. 15.

Összes férőhelyek száma: 10

Bekerülés feltételei: absztinencia, beköltözés előtt kórházban méregtelenítés, függőség beismerése, önellátási képesség.

Elhelyezés: 3-4 ágyas szobákban

Foglalkozások: munkaterápia (kerti-, ház körüli munka végzése, saját lakókörnyezet tisztán tartása, stb.) terápiás-, sport-, és szabadidős foglalkozások.

Térítési díj: jövedelemtől függően, fő szabályként a jövedelem 80%-a.

Ellátás tartalma: étkezés, lakhatás, egészségügyi ellátás, mosás, szociális ügyintézés, rehabilitációs program.

A stáb tagjai: orvos, pszichiáter, szociális- és mentálhigiénikus munkatárs, felépült szenvedélybetegek és önszolgáltató csoportok tagjai, önkéntes segítők.

Az intézmény 10 férőhelyes, amely önként jelentkező 16-50 éves életkorú szenvedélybeteg férfiakat fogad.

A rehabilitáció ideje alatt abban nyújtanak segítséget, hogy az intézmény ellátottjai az elsajátított kompetenciák által, merjenek szembenézni szenvedélybetegségükkel, saját kezükbe vegyék életük irányítását és éljenek a választás szabadságával.

A rehabilitációs program egy éves időtartamú, terápiás közösségi modell alapján valósul meg. Ez alatt az idő alatt a szükségleteknek megfelelő csoportos és egyéni fejlesztések zajlanak.

A rehabilitációs folyamat egy hónapos próbaidővel kezdődik. Ez időszak alatt a beköltöző megismeri és elfogadja a ház értékrendjét, a terápiás programot és a házirendet. Az izoláció fokozatosan szűnik meg a harmadik hónap végére.

A program későbbi szakaszaiban egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek az önismeretre, konfliktuskezelésre, a kommunikáció fejlesztésére, a szenvedélybetegséggel kapcsolatos ismeretek elsajátítására, a napi tevékenységben való aktív részvételre. Az ellátottak feladatai és a napi feladatok ellátásához kapcsolódó felelőssége fokozatosan nő.

Az aktív részvétel, a következetesség, a megbízhatóság, őszinteség és a fegyelmezettség alapvető feltételei a továbbfejlődésnek. A program utolsó harmadában a „rég lakók” az új ellátottak beilleszkedését segítik. A program ezentúl lehetőséget biztosít az önkifejezésre művészetterápiás eszközök segítségével.

A rehabilitációs programban meghatározott kompetenciák teljesítését követően az ellátottak lehetőséget kapnak az Egyesület által működtetett **Támogatott Lakhatás** intézményének igénybe vételére, ahol további segítséget kaphatnak céljaik eléréséhez.

1.7.2. Társ Szociális Intézmény

Fenntartó: Társ Közhasznú Egyesület

4025 Debrecen, Csonkatorony utca 72.

Honlap: <http://tarsszakklub.hupont.hu/>

Intézmény: Társ Szociális Intézmény

4200 Hajdúszoboszló, Baross utca 25.

E- mail: tarsszakklub@freemail.hu

Telefonszám: 52/611-525

Szolgáltatás: pszichiátriai betegek nappali ellátása

Szolgáltatás időtartam típusa: határozatlan

Ellátási terület: Hajdúszoboszló város közigazgatási területe

Szolgáltatás kezdete: 2011. 08. 15.

Ellátható személyek száma: 30

Hajdúszoboszló Város Önkormányzatának Képviselő Testülete 2011. november 07-én Ellátási szerződést kötött - az önkormányzat kötelező feladatának ellátására - a Társ Közhasznú Egyesülettel. A feladat ellátására a felek 2015. április 03-án Támogatási Szerződést kötöttek (ügyiratszám: 8409-1/2015.).

A Társ Szociális Intézmény 2011. augusztus 15-től folyamatosan elérhetővé teszi Hajdúszoboszló városában a pszichiátriai betegek számára a nappali intézményi ellátást.

Az ellátás jogszabályi háttérét az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról, valamint az 1/2000. (I.7) többször módosított SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működési feltételeiről, továbbá a 9/1999. (XI.24.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről biztosítja. Működési engedélyüket a Hajdú – Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala bocsátotta ki.

A nappali ellátás a legsúlyosabb pszichés megbetegedésben szenvedők, a nagy pszichiátriai kórképekben (főként depresszió, skizofrénia) megbetegedetteknek jelent reszocializációs és rehabilitációs lehetőségeket.

Fontos, hogy ellátottjaik elérjék optimális életműködésüket, és ezt a lehető leghosszabb időn át fenn is tudják tartani. Törekszenek arra, hogy szakképzett személyzettel és szakmai programmal a lehető legjobb rehabilitációt tudják biztosítani számukra.

A nappali megnevezés arra utal, hogy a pszichiátriai betegek részére olyan napközbeni ellátásokat nyújtanak, amelynek feladata az ellátottak komplex pszicho-szociális rehabilitációjának az elősegítése.

Ennek érdekében megtörténik az ellátottak/klubtagok személyes szükségleteinek és céljainak a felmérése, és ezek alapján az ellátottal/klubtaggal való egyetértésben egyénre szabott gondozási terv kidolgozása.

A nappali ellátás alapvetően egy nyitott, a szükségletekre gyorsan reagáló, integráló szerepet betöltő ellátási forma, sikeresen képes biztosítani a pszichiátriai betegek rehabilitációját, csökkenteni képes a hospitalizációt, a bentlakásos otthonok igénybevételének szükségességét. Lehetőséget nyújt a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok kialakítására-ápolására, a szabadidő hasznos eltöltésére és az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. A szolgáltatás csökkenti a családok terheit, valamint a szociális ellátások adekvát kihasználását teszi lehetővé.

Foglalkoztatásuk:

- napi programok, melyek heti rendszerességgel ismétlődnek,
- hetente csoportfoglalkozás a felmerülő problémák és konfliktusok megoldására, megbeszélésére.

Ezek hasznossága megmutatkozik élethelyzeteik, konfliktusaik elemzésében, pozitív minták átvételében, az egymással való mélyebb kommunikáció kialakításában. A szolgáltatás biztosítása során alapvető szakmai kritérium, hogy a klienseknek csak a minimálisan szükséges támogatást nyújtsanak, segítsék a saját sorsa feletti felelősségének megélésében, az önálló döntések meghozatalában.

A nappali ellátás a re-integráció mellett szerepet vállal a primer prevencióban is. A mentális problémákkal, szocializációs nehézségekkel küzdő, krízisben lévő,

még nem diagnosztizált betegek számára is egyéni szükségletekre alapozott hosszabb távú szociális és mentális gondozást, az életvitel, életvezetés segítségét nyújtja, levéve ezzel a terheket a nem kevésbé túlterhelt szociális ellátó rendszer más ágairól, ill. lehetőséget nyújtva a betegnek az egészségügyi ellátás elérésére.

Az ellátottak folyamatosan, minden hétköznap igénybe vehetik az Intézmény szolgáltatásait, programjait. Rendszerint 8.00 körül érkeznek az intézménybe, ahol a 16.00 óráig tartózkodhatnak.

1.7.3. „Előrelépés” Szenvedélybetegek Közösségi Ellátása

Fenntartó: „Arany Középút” Egyesület

4032 Debrecen, Görgey u. 20.5./43

Honlap: aranykozeput.hu

Intézmény: „Előrelépés” Szenvedélybetegek Közösségi Ellátása

Telephelye: 4200 Hajdúszoboszló, Dankó u. 8.

Szolgáltatás: szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás

Működési engedélye: határozatlan idejű

Ellátási terület: Hajdúszoboszló város közigazgatási területe

Szolgáltatás kezdete: 2007. december 28.

Befogadott (MŰKENG szerinti) feladatmutató: 47

Jelenleg gondozás alatt áll: 48 fő (nincs várólistán ellátott)

Munkatársak száma: 1 fő főállású közösségi koordinátor, 2 fő főállású gondozó, 1 fő orvos konzulens pszichiáter szakorvos, havi 4 órában

A szolgálat telefonszáma: 06 52/ 271 034, és 06 30/ 2310961

email: aranyszoboszlo@gmail.com

Az „Arany Középút” Egyesület 2005. augusztus 31-én alakult meg. Az egyesület fenntartása alatt működő szolgálatok 2006. április 01-jén kezdték meg munkájukat Debrecen, Hajdúhadház és Püspökladány területén, szenvedélybetegek és pszichiátriai beteg részére nyújtott közösségi ellátásokkal. Jelenleg két szolgálatuk működik, Debrecenben pszichiátriai betegek közösségi ellátása, Hajdúszoboszlón szenvedélybetegek közösségi ellátása.

A közösségi szenvedélybeteg-ellátás olyan **önkéntesen és ingyenesen** igénybe vehető, hosszú távú, közösségi alapú gondozás, amelynek során a gondozás és a pszicho-szociális rehabilitáció az ellátott otthonában, illetve lakókörnyezetében történik.

A cél a szenvedélybetegek családban, lakókörnyezetben való megtartása, az integráció és reintegráció, valamint a társadalmi kirekesztettség megakadályozása. Célcsoportunk elsősorban azok a szenvedélybetegek, akik a

16. életévüket betöltötték, betegségük ambuláns szakorvosi ellátás mellett egyensúlyban tartható és a **BNO kódkönyv F 10-19** kategóriába sorolható kóddal rendelkeznek (továbbá az F 10-19 diagnózisokba nem sorolható, vagy egyéb kóros függőség által okozott mentális és viselkedési zavarokban – különösen játék- vagy munkaszünetében, társfüggőségben szenvedők).

1.7.4. Szünetbetegség Balmazújvárosi Nappali Intézménye

Fenntartó: Baptista Tevékeny Szeretet Misszió

4029 Debrecen, Csapó utca 71.

Honlap: <http://www.btesz.hu>

Intézmény: Szünetbetegség Balmazújvárosi Nappali Intézménye

4060 Balmazújváros, Nádudvari utca 52.

E-mail: dobikatica@gmail.com

Szolgáltatás: szünetbetegség nappali ellátása

Szolgáltatás időtartam típusa: határozatlan

Ellátási terület: Hajdúszoboszlói, Balmazújvárosi, Polgári kistérség

Szolgáltatás kezdete: 2009. 01. 01.

Összes férőhely száma: 50

Szolgáltatás: házi segítségnyújtás

Szolgáltatás időtartam típusa: határozatlan

Ellátási terület: Hajdúszoboszlói, Balmazújvárosi, Mezőkövesdi, Mezőcsáti kistérség

Szolgáltatás kezdete: 2009. 01. 01.

Összes férőhelyek száma: 427

A házi segítségnyújtást Nagyhegyes településen jelenleg nem biztosítják, de Hajdúszoboszlón két házi gondozójuk dolgozik.

1.7.5. Családtámogató Szociális Szolgáltató Intézmény – Róna Támogató Szolgálat

Fenntartó: Baptista Szeretetszolgálat

1111 Budapest, Budafoki út 34/b.

Honlap: www.baptistasegely.hu

Intézmény: Családtámogató Szociális Szolgáltató Intézmény

4060 Balmazújváros, Árpád utca 8.

E-mail: csaladtamogato@gmail.com

Tel: 06-52/580-657

Szolgáltatás: támogató szolgáltatás

Szolgáltatás időtartam típusa: határozatlan

Ellátási terület: Balmazújvárosi-, Hajdúszoboszlói-, Tiszaújvárosi járás,
Újtikos, Polgár, Téglás és Debrecen közigazgatási területe

Szolgáltatás kezdete: 2004. 12. 31.

A Családtámogató Szociális Szolgáltató Intézmény - Róna Támogató Szolgálat fenntartóváltással 2012. február 6. napjától és napjainkban Balmazújvárosi, Hajdúszoboszlói, Tiszaújvárosi járásban, Újtikos, Polgár, Téglás és Debrecen közigazgatási területén látja el a fogyatékkal élők speciális alapellátását.

Finanszírozási szerződés alapján a 2012 – 2015 közötti időszakban személyi segítséget, és személyszállítást nyújtottak szociálisan rászoruló - illetve mozgásában korlátozott, de nem fogyatékossgal élő idős emberek számára.

Ezt megelőzően 2004-ben Hajdú- Bihar megyében az elsők között alakultak meg szolgálataik. A Róna, Tisza és Bihar Támogató Szolgálatok 2011-ig önállóan láttak el három, akkor még kistérséget. A 2012-es év - a szolgálatok integrációját, ezzel átszervezést, majd fenntartóváltást hozott.

A támogató szolgálat feladata az ellátási területen élő fogyatékos személyek saját lakóhelyén történő segítése, életvitelének megkönnyítése, a lakáson kívüli (köz) szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása.

A támogató szolgálat biztosítja a fogyatékkal élő személy általános egészségi állapotának és a fogyatékossga jellegének megfelelő egészségügyi, szociális ellátásokhoz való hozzájutást, a fejlesztő intézményekbe való eljutást.

Az intézmény munkatársai: 1 szolgálatvezető,
3 fő személyi segítő,
2 főállású személyszállító.

Gyakran nyújtanak segítséget sugár- és kemoterápiás kezelésre kényszerülők szállításában is. Jelenleg két kerekesszékes személyek szállítására is alkalmas átalakított kisbusszal és egy személyautóval állnak az ellátottak rendelkezésére.

Az ellátottak számának alakulása 2012-2015 között a fogyatékossguk típusai szerint:

<i>Fogyatékossga típusa</i>	<i>2012. év</i>	<i>2013. év</i>	<i>2014. év</i>	<i>2015. év</i>
Értelmi	9 fő	9 fő	13 fő	12 fő
Mozgásszervi	36 fő	34 fő	45 fő	39 fő
Látás	34 fő	22 fő	20 fő	15 fő
Hallás	1 fő	1 fő	0 fő	0 fő
Autista	4 fő	4 fő	4 fő	6 fő
Halmozottan sérült	10 fő	10 fő	8 fő	10 fő
Egyéb:	9 fő	9 fő	2 fő	8 fő
Összesen:	103 fő	99 fő	92 fő	90 fő

Térítési díj összege:

- Szociálisan rászorult esetén: személyszállítás 40ft/km, személyi segítség 100ft/óra.
- Szociálisan nem rászorult esetén: személyszállítás településen belül 150ft/km, településen kívül 50ft/km, személyi segítség 300ft/óra.

Szállításaik nagyobb hányada az orvosi vizsgálatokra, kezelésekre eljutást, és iskolai szállításokat jelentik.

1.8. Egyéb szakosított ellátások

1.8.1. Bihari Szociális Szolgáltató Nonprofit Kft. Idősek Otthona

Fenntartó: Bihari Szociális Szolgáltató Nonprofit Kft.

4029 Debrecen, Monti ezredes u. 7.

Intézmény: Bihari Szociális Szolgáltató Nonprofit Kft. Idősek Otthona

Szolgáltatás: idősek otthona, ezen belül demens ellátás,
pszichiátriai betegek ápolása

Működési engedélye: határozatlan idejű

Ellátási terület: országos

Szolgáltatás kezdete: 1974

Összes férőhelyek száma: 240 fő

Ezen belül: **190 férőhelyen** időskorúak, ezen belül súlyos demens,
50 férőhelyen pszichiátriai betegek ápolása, szakosított
ellátása történik.

Az Intézménybe kerülés feltételei a jogszabályban előírtak alapján történik:

Az intézmény 1993. III. tv. (Szt.)

68.§ (1)-(2) bekezdésének megfelelően az **idősek otthonában** elsősorban azoknak a nyugdíjkorhatárt betöltött személyek gondozását, ápolását végzik, akiknek egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel. Az intézménybe azok a 18. életévüket betöltött személyek is felvehetők, akik betegségük miatt önmagukról gondoskodni nem tudnak, a felsoroltak mellett a 4 órán túli gondozási szükséglettel rendelkeznek.

71. § (1) bek. alapján a **pszichiátriai betegek otthonába** az a krónikus pszichiátriai beteg vehető fel, aki az ellátás igénybevételének időpontjában nem veszélyeztető állapotú, akut gyógyintézeti kezelést nem igényel, és egészségi állapota, valamint szociális helyzete miatt önmaga ellátására segítséggel sem képes.-

Jelen intézmény jogutódja a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Idősek Otthonának, amely intézmény 1974-ben kezdte meg működését.

Az intézmény feladatát elsődlegesen Hajdú-Bihar megye közigazgatási területén, illetve az ország egész területén látja el.

Az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendeletben foglaltak szerint egészségügyi végzettséggel rendelkező ápoló személyzet, valamint az alapfeladatok elvégzésére szociális gondozó és ápoló képesítéssel dolgozók elégítik ki az ellátottak mindennapi szükségleteit.

Az intézmény gondoskodik az ellátottak részére szociális *mentálhigiénés ellátásról*:

konfliktus megelőzés és kezelés, személyre szabott bánásmód, egyéni és csoportos beszélgetést, terápiát, családi és társas kapcsolatok fenntartását, szociális készségek fejlesztését, szinten tartását, a hitélet gyakorlását stb.

Az Intézményben a férőhelyek kihasználtsága 100 %-os, a várakozói lista jelenleg 87 fő.

Átlagosan a fluktuáció 80-82 fő (ebből 75-77 fő idős – 5 fő pszichiátriai beteg).

A térítési díj mértéke 2016. április 01-től egységesen (időskorú, demens, pszichiátriai ellátás) 99.000 Ft.

1.8.2. Idősek Háza – Nagyhegyes

Fenntartó: Nagyhegyes Község Önkormányzata

4064 Nagyhegyes, Kossuth utca 2.

Honlap: <http://www.nagyhegyes.hu>

Intézmény: Idősek Háza

4064 Nagyhegyes, Rákóczi utca 2.

E-mail: idosekhaza@nagyhegyes.hu

Tel: 06-52/367-465

Szolgáltatás: idősek otthona

Szolgáltatás időtartam típusa: határozatlan

Ellátási terület: országos

Szolgáltatás kezdete: 2007. 08. 27.

Összes férőhelyek száma: 45

A 2007-ben megnyílt Idősek Háza átlagos szintű idősek otthonaként működő intézmény, a valóságban, azonban remélik, több annál. Hiszen céljuk: az igazi otthonteremtés!

Ellátási területük az egész országra kiterjed, de kiemelhető, hogy a lakók 60%-ban Nagyhegyesről érkeznek.

Az intézmény kialakítása során mindenki arra törekedett, hogy ne csupán a lakók egészségi, korosztálybeli állapotának feleljen meg, hanem legyen esztétikus és kényelmes elhelyezést is nyújtson.

Arra törekednek, hogy bentlakóik számára színvonalas tárgyi és személyi feltételek megteremtése mellett, kiegyensúlyozott idős éveket szerezzenek és minél hosszabb ideig megtartsák lakóik szellemi és fizikai aktivitását. Az Otthont és környezetét úgy alakították ki, hogy lakóik maradéktalanul élvezhetik a természetből áradó nyugalmat, a gondoskodásból fakadó kényelmet és személyes biztonságot, valamint a társasági életet.

Fő célként az idős emberek utolsó éveinek minél magasabb színvonalú, gondtalan eltöltését tűzték ki. Az emberi értékekre helyezik a legmagasabb hangsúlyt, amit az intézmény valamennyi munkatársa nemcsak a mindennapi munkájában, hanem az egész életszemléletében is igyekszik kinyilvánítani.

Az épületben a 19 akadálymentes, nővérhívóval, kábeltévével felszerelt, otthonosan berendezhető, napfényes, erkélyes, fürdőszobával és előszobával rendelkező lakrész mellett számos olyan helyiség található, amelyek lakóik jó közérzetét biztosítják:

- Tágas étterem, modern, jól felszerelt melegítő konyhával, ahol a napi háromszori étkezést biztosítják. Ételeiket a könnyű vegyes étrend összeállításának szabályai határozzák meg, de nagyszámban készül diabeteszes valamint epe-, és májkímélő diéta is.
- Társalgójukban olvasnivalóban gazdag könyvtár is található, ahol kiscsoportos foglalkozásaikat is tartják. Itt nagyképernyős televízión nézhetik kedvenc filmjeiket és a TV műsorokat. Ebben a helyiségben lehetőség van látogatók fogadására és kisebb családi összejövetelek megrendezésére is.
- Orvosi szobájukban, heti két alkalommal rendel házi orvosuk Dr. Békési Zoltán, de itt tartják az időszakosan megszervezett szűréseket is. Lakóik egészségi állapotát rendszeresen végzett orvosi ellenőrzésekkel figyelik.
- A fodrász és a pedikűrös rendszeresen várja a felfrissülni és szépülni vágyókat, melynek költségét lakóik maguk fizetik.
- Legfontosabb feladatuk a fizikai szükségletek kielégítése, amibe beletartozik a lakrészek és a közös helyiségek fűtése, világítása, meleg-, és hidegvízzel történő ellátása, valamint azok takarítása, karbantartása, de a mosás, vasalás is, ami a jól felszerelt mosodában, helyben történik.
- Az egészségügyi ellátás mellett, kiemelten fontos területnek tartják lakóik lelki-, és mentális gondozását. Hetente egyszer bibliaóra keretében találkozhatnak lelkésszel.

- Mentálhigiénés munkatárs programokat szervez. Programjaik között szerepelnek, társasjátékok, beszélgetések, filmvetítések, sportfoglalkozások. Gyakran kirándulnak belföldön igény szerint, esetleg külföldön is, alkalmanként színházba, kiállításokra, múzeumba járnak.

Lakóik száma az elmúlt évek alatt megnőtt.

Főként a 2012-ben történt átalakítás óta folyamatos a létszámemelkedés. Akkor két plusz szobát alakítottak ki és belső átalakítások történtek. Ennek köszönhetően 2013-tól a működési engedélyben az engedélyezett ellátotti létszám 45 fő.

Azóta 22 főről 43 főre emelkedett az intézményben élő idősök száma.

A teljes létszámot a korábbi emelt szintű ellátás miatt nem tudják teljesen feltölteni, mert az akkori beköltözőkkel kötött megállapodás miatt ők továbbra is egy illetve kétágyas szobákra jogosultak.

1.8.3. Hajdúszováti Református Egyházközség Idősek Otthona

Fenntartó: Hajdúszováti Református Egyházközség

Intézmény: Hajdúszováti Református Egyházközség Idősek Otthona
4212 Hajdúszovát, Árpád fejedelem u. 4.

E- mail: ferenczi.pal@t-online.hu

Telefon: 52/559 235 vagy 559 236;

Működés kezdete: 2004. 04. 01.

Működésének engedélyeztetése: határozatlan idejű

Szolgáltatás: időskorúak nappali ellátása

Ellátási terület: Hajdúszovát közigazgatási területe

Ellátható személyek száma: 30 fő

Szolgáltatás: idősek otthona

Ellátási terület: országos

Ellátható személyek száma: 58 fő

Az idősek otthona jelenleg is várólistával rendelkezik, a nappali ellátáson van szabad kapacitás.

Az intézményben a jogszabályban előírt munkakörök be vannak töltve + heti 4 órában gyógytornászt foglalkoztatnak.

Az intézményben nyújtott szolgáltatásokat a jogszabályban előírtak szerint lehet igénybe venni.

„Áldott legyen az Úr!

Napról napra gondoskodik rólunk a mi szabadításunk Istene!”

Zsolt. 68,20

Az otthon 2003-ban épült, és 2004. január 1-jén kezdte meg működését. 2006.01.01-től vegyes-profilú intézménnyé alakult 58 bentlakásos férőhellyel, egy 30 fős idősek napközi otthonos csoporttal, és étkeztetéssel.

Az épületkomplexum Debrecentől 19 km-re, Hajdúszoboszlótól 9 km-re, egyhektáros, szép parkosított területen, csendes, zöld övezetben található.

Az új építésű otthonban 54 lakrész, 3 db 52 m²-es társalgó, és egy 92 m²-es étkező található. Mindegyik lakrészben van előszoba, fürdőszoba, és lakószoba.

Az épület akadálymentesített, és sikerült felszerelni minden olyan tárgyi eszközzel, ami szükséges az otthonban lakók ellátásához. Az intézmény közösségi tereit és a folyosókat, a nyári nagy meleg idején, légkondicionáló berendezésekkel tudják hűteni, a folyósokról, pedig a lakrészek hűtése biztosított. A színvonalas ellátást szolgálja az otthon konyhája, ahol az év minden napján házas ételek készülnek.

Céljuk a szakmai munka színvonalas végzése, ápolás-gondozás, és bizonytalan világunkban az elfogadható, emberi biztonságérzet, a kiszámíthatóság biztosítása.

A dolgozók részéről, a szakmaiság mellett, az otthonon belül követelmény a Biblia erkölcsi normáinak megtartása és követése. A magas szakmai színvonal és a bibliai erkölcs követése által szeretnének olyan otthont teremteni/fenntartani az idős emberek számára, ahol a teljes körű ellátás mellett jelen van a szeretet, az együttérzés, a bizalom és a segítőkészség.

Az otthonban lakók döntésének, lelkiismereti és vallásszabadságának tiszteletben tartása mellett, rendszeres kulturális és foglalkoztató programokat szerveznek. A lakók szellemi és fizikai erőnlétének szinten tartása, sőt, lehetőség szerinti fokozása érdekében az orvos és az ápoló személyzet mellett, az otthonban mentálhigiénés, lelkigondozó és gyógytornász is dolgozik.

A teljes körű ellátás, testi-lelki ápolás-gondozáson túlmenően, szerveznek kirándulásokat, múzeum és kiállítás látogatásokat, és helyi műsoros alkalmakat.

Van adventi készülődés, karácsonyi, húsvéti és anyák napi ünnepély, farsangi vidámság, disznóvágás, bográcsos főzőverseny, stb.

Az otthon lakóinak mobilizálása, a különféle programokba történő bevonása által, még a legelesettebbek részére is megpróbálnak elérhető, elfogadható életminőséget biztosítani.

1.8.4. Hajdúszoboszlói Református Egyházközség Anna Idősek Otthona

Fenntartó: Hajdúszoboszlói Református Egyházközség

4200 Hajdúszoboszló, Kálvin tér 9.

Intézmény: Hajdúszoboszlói Református Egyházközség Anna Idősek Otthona
4200 Hajdúszoboszló, Dózsa György utca 9-11.

E- mail: annaido2002@gmail.com

Telefon: 06-52/362-126

Az ANNA Otthon minden típusú szolgáltatásának a filozófiája:

„amit akartok, hogy az emberek tiveletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük” (Máté ev. 7,12)

Szolgáltatási típusok:

Szolgáltatás: idősek otthona

Szolgáltatás időtartam típusa: határozatlan

Ellátási terület: országos

Szolgáltatás kezdete: 2002. 12. 15.

Ellátható személyek száma: 42

Az épület akadálymentesített. 25 egyszemélyes és 9 kétszemélyes, nővérhívóval felszerelt szoba található benne, minden szobához akadálymentesített fürdőszoba és wc tartozik. A közösségi helyeken folyamatosan szervezett programok színesítik a mindennapok életét. Az intézményben a törvény által előírt létszámú szakképzett dolgozó végzi a feladatokat.

Szolgáltatás: időskorúak nappali ellátása

Szolgáltatás időtartam típusa: határozatlan

Ellátási terület: Hajdúszoboszló város közigazgatási területe

Szolgáltatás kezdete: 2006. 06. 01.

Ellátható személyek száma: 30

Szolgáltatás: házi segítségnyújtás

Szolgáltatás időtartam típusa: határozatlan

Ellátási terület: Hajdúszoboszló, Ebes, Nagyhegyes

Szolgáltatás kezdete: 2011. 12. 22.

Ellátható személyek száma: 54

A házi segítségnyújtást Ebes településen jelenleg nem biztosítják, Hajdúszoboszlón két házi gondozójuk 18 főt, Nagyhegyesen három házi gondozójuk 36 főt lát el. A szolgáltatásért az ellátottak nem fizetnek térítési díjat.

Szolgáltatás: szociális étkeztetés

Szolgáltatás időtartam típusa: határozatlan

Ellátási terület: Hajdúszoboszló

Szolgáltatás kezdete: 2006.06.01.

Ellátható személyek száma: 20

1.8.5. Malomsori Idősek Gondozóháza

Fenntartó: Nyugdíjasok Biztonságos Életéért Szolgáltató Kft.
4064 Nagyhegyes, Micsurin utca 33.

Intézmény: Malomsori Idősek Gondozóháza
4200 Hajdúszoboszló Malom sor 9.

E-mail: hajdunerozi@gmail.com

Telefon: 06/20-2628310

Szolgáltatás: átmeneti elhelyezést nyújtó bentlakásos intézmény

Szolgáltatás kezdete: 2015. március 12.

Ellátási terület: országos

Működési engedély szerinti férőhely: 35 fő (30 fő államilag támogatott)

A szolgáltatást végzők:

- intézményvezető 4 óra
- mentálhigiénés munkatárs 4 óra
- szakápoló 8 óra
- szociális gondozó-ápoló 6 fő (2 fő középfokú egészségügyi végzettséggel is rendelkezik)
- képzés nélküli gondozó 2 fő (iskolájukat decemberben fejezik be)
- szakács 2 fő, takarító 1 fő

Háziorvos heti 2x2 órában szerződéses megbízás alapján, tűz- és munkavédelmi szakember havi 16 órában.

Várólista: jelenleg 14 fő

Térítési díj: 111.000 Ft/hó/fő

Feladatuk a szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátás nyújtása, ápolást-gondozást nyújtó intézmény keretében. Azon ellátottak számára, akik az intézményi ellátást választják a távol élő család, a magány helyett, napi 24 órás szakszerű gondozás és ellátás biztosítása.

Az Idősek Gondozóháza a lakossági igényeknek, szükségleteknek megfelelően személyre szabott, differenciált szakmai munkával ellátja az az idős otthoni feladatokat. A mindennapi munka középpontjában a gondozásra, ápolásra

szoruló emberek fizikai szükségleteinek ellátása, a lelki egészség biztosítása, ezzel a boldog békés öregkor megteremtése áll.

A napi 24 órás szolgálatot, a gondozási tevékenységet – fizikai, egészségügyi, pszichés, mentálhigiénés ellátás, foglalkoztatás, érdekvédelem, szociális ügyintézés –szakképzett dolgozók végzik.

A lakók elhelyezése az épületen belül két szinten történik. Az Idősek Gondozóházában az ellátottak kis létszámú 2-3-4 ágyas, otthonosan berendezett lakószobákban nyernek elhelyezést, ahol kiegyensúlyozott, normalizált életkörülmények között élhetnek

A szobák megoszlása: 9 kétágyas, 3 háromágyas, 2 négyágyas.

Valamennyi szobához tartozik fürdőszoba, melynek felszereltsége:

zuhanyzó, kapaszkodóval, zuhanyfüggönnyel, kézmosó keverős csapteleppel ellátva, valamint WC.

Valamennyi fürdőszoba természetes szellőzése biztosított, padozata kerámia burkolat, falai csempével borítottak. A szobákban heverő szolgál a lakók pihenésére. Valamennyi szobában a ruházat tárolására személyenként szekrények vannak beállítva. Minden szobában TV és hűtőszekrény is biztosított.

A földszinten került kialakításra az intézmény főzőkonyhája, mely az élelmiszerbiztonsági előírásoknak (HACCP) elvárásoknak megfelel, a hatóság által kiadott engedéllyel rendelkezik. A lakók étkezésének helyszíne a konyhához csatlakozó ebédlő, mely tágas, világos, otthonias berendezésű. Itt történik a helyben készített ételek kiszolgálása a napi 3x étkeztetés mellett. Az étkező akadálymentesített.

Az emeleti részen kialakításra került a közösségi szoba, melyben kényelmes ülőgarnitúra van elhelyezve, TV került felszerelésre.

Az emeleten van elhelyezve az orvosi szoba is, mely mellett található a dolgozói szociális rész (WC, zuhanyzó, öltöző)

Az intézmény akadálymentesítése részben megoldott. Az emeleti részre való feljutást egyrészt a felszerelt kapaszkodók, másrészt a lépcsőjárógép használata biztosítja.

Az egészségügyi ellátás keretében heti 2 alkalommal orvosi ellátást biztosítunk az ellátottak számára. A gyógyító-megelőző tevékenység keretében felvilágosító előadást tart, gondoskodik a szűrővizsgálatok időben történő lebonyolításáról, megszervezi a szakorvosi ellátáshoz való jutást.

Mentálhigiénés ellátás keretében biztosítja az intézmény az ellátott számára a beilleszkedés elősegítését, a konfliktushelyzetek kialakulásának megelőzését, az

ellátást igénybe vevő testi-lelki aktivitásának fenntartását, megőrzését. Fontos a meglévő képességek fejlesztése, szinten tartása, a hanyatlás megelőzése.

Az intézménybe való beköltözköztetésekor az új lakót minden esetben a mentálhigiénés munkatárs fogadja és bemutatja az intézmény lakóinak, dolgozóinak, ezzel segíti az intézménybe való beilleszkedést.

Az Idősek Gondozóháza mentálhigiénés munkatársa térítéshez kötött szolgáltatást szervez – pedikűr, fodrászat, masszázs, gyógytorna – az ellátottak igénye szerint. Lehetőség van a hitélet gyakorlására is. (minden hónap első hétfője)

Fontos feladatuknak tartják a dolgozók szakmai képzését, továbbképzését.

Jövőbeni terveik:

A fenntartó a gondozóház részére jelenleg bérli az épületet. A növekvő várólista is szükségessé teszi egy nagyobb férőhelyű és saját tulajdonú épület megvásárlását. Jelen pillanatban ezen dolgoznak. A megvalósulás után nem átmeneti gondozóházként, hanem Idősek Otthonaként tudnak működni.

A férőhelyek száma előre láthatólag 60 fő lesz.

Iparkamarai szerződésük szakmai gyakorlati telephelyet biztosít szeptembertől szociális gondozó- és ápoló és szakápoló tanuló részére.

1.8.6. Sarkifény Idősek Gondozóháza

Fenntartó: Sarkifény Gondozóház Nonprofit Kft.

Intézmény: Sarkifény Idősek Gondozóháza

4200 Hajdúszoboszló, Attila u. 51/a

E- mail: sarkifenyn@gmail.com

Telefon: 06/30-4938841

Szolgáltatás: időskorúak gondozóháza

Szolgáltatás kezdete: 2014. hatósági szerződéssel,

Ellátási terület: Hajdúszoboszló város közigazgatási területe

Ellátható személyek száma: 25 fő

A Gondozóház 2014-ben hatósági szerződéssel kezdte meg működését.

Jelenleg 2015 májusa óta vannak a Hajdúszoboszló Attila utca 51/a szám alatt, Sarkifény Időskorúak Gondozóháza néven.

Az intézmény minden hatósági engedéllyel rendelkezik, valamint saját főzőkonyhája van szakképzett szakáccsal.

Minden szoba jól felszerelt, televízió és hűtőszekrény is található, valamint külön saját fürdőszoba és WC is tartozik, melyek a szobákból nyílnak.

A folyosón külön akadálymentes fürdőszoba lett kialakítva a kerekesszékes nehezen mozgó lakóink részére. Az intézmény teljesen akadálymentes.

Szintén a folyosóról nyílik az étterem, ahol a főétkezések zajlanak.

Egy könnyen megközelíthető társalgóval is rendelkeznek, ahol ülőgarnitúrák, televízió, kis mini könyvtár, nővérpult segíti a kikapcsolódni, társalogni vágyók igényét. Itt zajlanak a mentális foglalkozások is.

Külön orvosi szobájuk és saját orvosuk van. 24 órás szakképzett nővéri felügyeletet biztosítanak.

Intézményük 25 férőhellyel rendelkezik, s 1-2-3-ágyas szobákban helyezik el az ott lakókat.

Egyszeri belépési díjat nem kér az intézmény, csak havi térítési díj van megállapítva, mely az Intézmény fenntartásához szükséges intézményi térítési díj összege.

1.8.7. Klára-Szíve Időskorúak Gondozóháza

Fenntartó: Klára-Szíve Nonprofit Kft.

Intézmény: Klára Szíve Időskorúak Gondozóháza
4200 Hajdúszoboszló, Wesselényi u. 66/B

E- mail: gazdaklara59@gmail.com

Telefon: 06/30 8275432, 06/30 8275434

Szolgáltatás: időskorúak gondozóháza, szakápolás

Szolgáltatás kezdete: 2013.06.11.

Működésének engedélye: határozatlan idejű

Ellátási terület: országos

Ellátható személyek száma: 17 fő

Folyamatos várólistával rendelkeznek.

Az intézményben, a jogszabályban előírt munkakörök be vannak töltve, és orvossal kötött szerződésük van heti 4 órában.

A fizetendő térítési díj összege jelenleg 120.000 Ft/fő/hó

Az intézmény működéséhez állami (normatív) támogatásban nem részesül.

A Gondozóház kertvárosi övezetben található, a fürdőtől kb. 600 m-re, Debrecen keleti irányában, 453 m² területen helyezkedik el. Az ingatlan 2007-ben teljesen át volt alakítva, tetőtere beépítésre került.

Lakószobák száma:

1 személyes: 2 db

2 személyes: 4 db.

3 személyes: 1 db.

4 személyes: 1 db.

Egy 24 m²-es közösségi szobával, társalgóval, orvosi szobával, ápolók öltözőjével, melegítőkonyha-ebédlővel rendelkeznek.

Minden lakrészben van fürdőszoba Tv, hűtőszekrény.

Az épület akadálymentesített, és ki van alakítva a légkondicionáló hálózat.

A klíma gépek felszerelését a közeljövőben tervezik.

A földszint és emelet között szék lift van beszerelve.

13 kórházi biztonságos rácsos ágygal rendelkeznek, további kórházi ágyak beszerzését kilátásba helyezték, mivel ellátottaik nagy része fekvőbeteg.

Szociális szolgáltatásaik célcsoportja minden olyan személy, aki szakápolásra, gondozásra, ápolásra, teljes ellátásra, 24 órás felügyeletre szorul.

Szolgáltatástervezésük során három csoportot céloztak meg:

- időskorú emberek csoportja,
- demenciában szenvedők csoportja,
- szakápolást igénylő betegek csoportja.

Az ellátottak lelkiismereti és vallásszabadságát tiszteletben tartva rendszeres kulturális és foglalkoztató programokat tartanak, illetve az ellátottakat mentálhigiénés ellátásban részesítik.

A „sátoros ünnepeket”: anyák napját, születés-, névnapokat, stb. legtöbbször a hozzátartozókkal együtt ünnepelik meg.

Hitvallásuk:

„ *MÍG IDŐNK VAN CSELKEDJÜNK JÓT MINDENEKKEL,
A SZERETET SOHA EL NEM FOGY*”

1.8.8. Illegális idősotthonok

Jelen koncepció elkészítésénél a teljességre törekedve, meg kell említenünk, hogy az előző pontban felsorolt idősotthonokon kívül számunkra ismert, illetve nem ismert szolgáltatók is jelen vannak, melynek működését a „szükség generálta”. A lakosok védelme érdekében fontos megismerni ezeket a szolgáltatókat, akár segítségükre lenni abban, hogy működésük hivatalos és jogszabályszerű legyen. Erre a fenti intézmények is pozitív példaként állhatnak.

1.9. A gyermekvédelmi törvény szerint működő intézmények

1.9.1. Hajdúszoboszlói Gyermeksziget Bölcsőde

Fenntartó: Hajdúszoboszló Város Önkormányzata

Intézmény: Hajdúszoboszlói Gyermeksziget Bölcsőde

(2016. március 16-ig Városi Bölcsőde)
4200 Hajdúszoboszló, Rákóczi u. 23-25.
E-mail: bolcsode@netform.hu
Tel: 06-52/361-352

Szolgáltatás: gyermekek napközbeni ellátása

Működési engedélye: határozatlan idejű

Ellátási terület: Hajdúszoboszló Város közigazgatási területe,
a férőhelyszám 10 %-áig kistérségi befogadású

Szolgáltatás kezdete: 1952.05.01.

Férőhelyek száma: 90 fő

A gyermekek életkor szerinti megoszlása bölcsődébe kerüléskor

Bekerülési kor	2011	2012	2013	2014	2015
5-11 hónap	-	3	1	-	4
12-23 hónap	49	35	22	36	40
24 hónap fölött	45	46	53	51	24

A Hajdúszoboszlói Gyermeksziget Bölcsőde a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapellátások közül a gyermekjóléti alapellátások körébe tartozik. Gyermekek napközben ellátásaként fogadja a bölcsődébe érkező gyermekeket, akik a Gyvt. által meghatározott feltételeknek megfelelnek.

A bölcsőde Hajdúszoboszló, s a környező települések (Ebes, Nagyhegyes) 3 év alatti gyermekeinek napközbeni ellátása vonatkozásában a város legnagyobb intézménye.

2011-ig 60 férőhellyel működött, s az épület bővítése után 1 gondozási egységgel (2 csoport), 30 férőhellyel tud több gyermeket fogadni. Ekkor új szolgáltatások is bevezetésre kerültek, úgy, mint sóterápia, baba-mama klub, hétvégi játszócsoport, időszakos gyermekfelügyelet.

Mindezek nemcsak a bölcsődébe járók, hanem kiemelten a város kisgyermekes családjai részére elérhetőek.

Jelenleg 7 csoportban, 90 férőhely várja a gyermekeket 17 szakképzett kisgyermeknevelővel.

4 csoportban két év alatti gyermekeket látnak el. Ott a csoportlétszám maximum 12 fő, s csak akkor lehet feltölteni a létszámot 14-re, ha mindenki betöltötte a két évet.

Három csoportban olyan kisgyermekesek vannak, akik betöltötték 2. életévüket.

Egy csoportban sajátos nevelési igényű gyermekeket is ellátnak. Itt a csoportlétszám a sérült gyerekek számától függően 10 vagy 6 lehet.

A GYED Extra bevezetésével egyre több gyermekre igénylik az ellátást, s közöttük egyre több az 1 és 2 év közöttiek aránya. De olyanok is vannak, akiknek az életkora még az egy évet sem éri el a bekerüléskor.

A szülők, nagy része az anya munkába állása miatt kéri gyermeke felvételét, de van olyan anyuka is, aki még iskolai tanulmányokat folytat, középiskolában vagy felnőttoktatás keretében.

A család belső igénye mellett a gyermekek egy részénél a bölcsődében való gondozást a kicsi családjában lévő szociálisan hátrányos helyzet, vagy az anya gyermeknevelési hiányosságai miatt a védőnő vagy a családsegítő javasolja. Ők a létszám 15-20 %-át adják.

Bár a törvény értelmében a bölcsődébe a felvétel egész évben folyamatos, de jellemzően két beszoktatási időszak alakult ki:

- szeptemberben, a nevelési év kezdetekor,
- illetve januárban.

Általában tavaszra teljes feltöltöttséggel működik az intézmény.

Hajdúszoboszló turisztikai jellegéből adódóan tavasztól megugrik a kérelmek száma, amit csak jóval később tudnak teljesíteni, hetes, akár hónapos csúszással, amikor a nagyobb gyermekek "nyári szünetre" mennek. Egy részük szünet után már nem ide, hanem óvodába kerülnek, illetve a pedagógusszülők nyáron otthon tartják gyermekeiket. Az ő helyükre tudnak új gyermekeket felvenni, ami azt eredményezi, hogy egy új, nyári beszoktatási időszak is kialakult.

Ez az állapot nagyon megnehezíti a csoportok életét, hiszen egyre kevesebb az időintervallum, amikor összeszokott, stabilan beszokott, keveset síró gyermekközösségként élhetnek a gyermekek.

Ezzel együtt a bölcsőde a legtöbb gyermek számára kedves hely lesz, ahol a közösségi szabályok megtanulása mellett sok játékban és programban vehetnek részt.

1.9.2. Círóka Családi Napközi

Fenntartó: Szoboszlói Waldorf Egyesület

Intézmény: Círóka Családi Napközi - Egy gyermek két családban
4200 Hajdúszoboszló, Hőforrás utca 40.

Szolgáltatás: gyermekek napközbeni ellátása, családi napközi

Működési engedélye: határozatlan idejű

Ellátási terület: Hajdúszoboszló Város közigazgatási területe,

Szolgáltatás kezdete: 2008. szeptember

Működési engedély szerinti férőhelyek száma:

12 fő (5 bölcsődés, 7 óvodás korú)

A Ciróka 2. és Ciróka 3. Családi Napközik fenntartó egyesülete, a Szoboszlói Waldorf Egyesület 2007-ben 10 szülő összefogásával jött létre azzal a céllal, hogy gyermekeinek Waldorf pedagógiai irányban tevékenykedő óvodai ellátást teremtsen. Erre legalkalmasabbnak a családi napközit, mint szolgáltatási formát találták.

2008 szeptemberében indult be az óvodások ellátása, majd 2010-ben beindították a bölcsődés korúak ellátását is.

Jelenleg a Hőforrás utcai telephelyen 12 gyermek ellátására van működési engedélyük (5 bölcsődés korú, 7 óvodás korú) határozatlan időre. Állami normatíva mellett szülői befizetésekből tartják fenn az intézményt, mely szigorúan nonprofit tevékenységet folytat.

Az ellátási forma állami reformja miatt ez a forma csak 2017. augusztus 31-ig működhet, amikortól óvodás korúak csak óvodába járhatnak majd.

Ettől az időponttól változtatásokat terveznek, melynek megvalósulása pályázatokon múlik.

Szakmai munkájuk bemutatása:

Bölcsőde

A megszokott napirendben alkalmazkodnak a gyerekek hangulatához, igyekeznek igényeiknek megfelelően alakítani a ritmust.

Hitvallásuk szerint a bölcsődés korú gyermek számára a legfontosabb *a testközelség, a türelmes, szeretetteljes légkör, a nyugalom, a nevelők kiegyensúlyozott lelkiállapota, állandó figyelme.*

E mellett lehet alkalom a fejlesztésre, de a gyermek igénye ez iránt még kisebb, mint a melegség, és biztonság igénye!

Óvoda

Családi napköziben a hét minden napjához kapcsolódik egy-egy művészeti tevékenység, ezek a festés, a rajzolás, a gyapjúkép készítés, a gyurmázás és a kenyérsütés, mint formálási tevékenység.

A gyermekek saját veteményeskertet művelnek, búzát ültetnek, learatják, kézi malomban megőrlik, megdagasztják, és megsütik. Nyomon követik az évszakok

és a természet változásait, megismerik, hogyan készül a kenyér, ami mindennap az asztalunkra kerül.

A művészeti tevékenységek szabad teret engednek a gyermek alkotó fantáziájának. Nincs megadott téma. Ismerkednek a színekkel és azok hatásaival.

Nem a produktum az elsődleges, hanem az örömmel végzett tevékenység, az alkotás folyamata.

Az előírásoknak megfelelően három fő alkalmazott dolgozik a két napköziben. Két gondozó és egy fő háziasszony, aki a tízóráiról és az uzsonnáról gondoskodik. Az ebédet az óvoda konyháról biztosítják.

1.9.3. Napraforgó Családi Napközi I-II

Fenntartó neve: Turizmus Természetesen Egyesület

Intézmény: Napraforgó Családi Napközi

4211 Ebes, Sas u. 5.sz.

Telefonszám, fax: 30/2948-794

Email: totheva84@freemail.hu

Weboldal: <http://csana.szallasebes.hu>

Ellátható korosztály (év): 1-14 évesek számára

Ellátható személyek száma:

Gondozó végzettsége:

- egyéb felsőfokú végzettség
- iskolai pedagógus
- nagyszülő
- édesanya/édesapa

Speciális ellátás:

- asztmás gyermek
- diabéteszes gyermek
- hiperaktív gyermek
- ételallergiás gyermek

1.9.4. Hajdúszoboszlói Speciális Szükségletű Gyermekotthon

Fenntartó: Debreceni Reménysugár Gyermekotthon

Intézmény: Hajdúszoboszlói Speciális Szükségletű Gyermekotthon

Debrecen, Ibolya u. 22.

Ellátási forma: szakellátás, lakásotthon

Ellátás kezdete: 1955

Összes férőhely: 88 fő

Lakásotthonok férőhelyei: 10 fő

Bekerülés feltételei:

A hajdúszoboszlói gyermekotthonban enyhe fokban sérült, mentálisan retardált gyermekek és fiatalok kerülnek elhelyezésre, gyámhivatali határozat elrendelése ellenében, elsősorban Hajdú-Bihar megyei állandó lakcímmel rendelkezők részére.

Nevelésbe vétel feltételei:

A gyámhivatal rendeli el, ha a gyermek vagy fiatal felnőtt fejlődését a családi környezete veszélyezteti, és veszélyeztetettségét az alapellátás keretében biztosított szolgáltatásokkal, valamint a védelembe vétellel nem lehet megszüntetni.

Ezekben az esetekben átmeneti vagy tartós nevelésbe vétel rendelhető el, míg ezzel egyidejűleg a szülői felügyeleti jog szünetel, vagy megszűnik.

A szülői jogokat kirendelt gyám látja el a gyermekek mindenkorai érdekeit képviselve.

A gyermekvédelmi szakellátás a személyes gondoskodás keretébe tartozó ellátási formák egyik módja melyet a „A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról” szóló 1997. évi XXXI. törvény szabályozza.

Hajdúszoboszlón 1955 – től jelenleg is működik gyermekvédelmi szakellátás, gyermekotthon, családi házas formában.

A belső struktúráváltást a törvény határozta meg. A gyermekotthon kiváltása folyamatos volt, és 2006-ban fejeződött be.

Jelenleg 9 családi ház működik a város különböző területén:

Bajcsy Zs. u. 4, 4/a, 6, 6/a, Ék u., Bartók Béla u, Hajdú u., Széchenyi u, Nádudvari út).

Jellemzői:

- lakókörnyezetbe szervesen illeszkedik, kis létszámú és családias nevelésre, kisközösségre épült és önálló életvitelre készít fel
- a gyermekotthon önálló épületben, családi házban működik. Funkciója, hogy a családból kiemelt gyermekek gyakorolhassák a mindennapi természetes kapcsolatokat. (pl. szomszédok, település szokásait, hagyományait átvéve stb.)
- A lakásotthon széles korhatárú, 12 éves kortól legfeljebb 22 éves korhatárig helyezhető el gyermek ill. fiatal felnőtt, heterogén nemi összetételű.

A gyermekotthoni nevelés sajátosságai, hogy egy mesterséges környezet, a lakásotthon veszi át részben a család, szociálpszichológiai értelemben vett státuszát, szerepeit, szocializációs feladatait.

A lakásotthonok célja:

a gondozott gyermek, és fiatalok számára otthont nyújtó ellátást biztosítson. Ennek részei:

- teljes körű ellátás (étkezés, tisztasági szerek, ruházat, oktatás, szabadidős tevékenység, egészségügyi ellátás, zsebpénz stb.)
- családgondozás, / családba visszagondozás/
- utógondozás

Feladata:

Céljai elérése érdekében a lakásotthon esetkezelő, gondozási, nevelési, rekreációs, egészségügyi és életvezetési szolgáltatásokat nyújt és kialakítja a napi életgyakorlatot, felkészít az önálló életvezetésre.

Feladata, hogy széleskörű kapcsolatrendszert építsen ki, és működjön együtt a gyermekjóléti és gyermekvédelmi hálózatban tevékenykedő társintézményekkel, a gondozásba bevont egyéb szolgáltatókkal, oktatási intézményekkel.

A speciális lakásotthonok férőhelyszáma maximum 10 fő, (esetünkben 8 családi ház 10 fős, 1 ház 8 fős).

Lakásotthonaik kihasználtsága 98%-os.

1.9.5. BENITA Nevelőszülői Hálózat

Fenntartó: Debreceni Baptista Gyülekezet

4029 Debrecen, Szappanos utca 23.

Honlap: <http://www.baptistadebrecen1.hu>

Intézmény: Benita Nevelőszülői Hálózat

4029 Debrecen, Vörösmarty utca 21/B.

E-mail: szatmarine.eva@gmail.com

Tel: 06-52/453-692

Szolgáltatás: otthont nyújtó ellátás – nevelőszülői hálózat

Szolgáltatás időtartam típusa: határozatlan

Ellátási terület: országos

Szolgáltatás kezdete: 2013. 08. 21.

Összes férőhelyek száma: 146

Jelenleg Nagyhegyes településen 5 nevelőszülőnél 16 gyermek ellátása van biztosítva, a 16 gyermekből 9 óvodás 7 általános iskolás.

VI. A BEMUTATOTT SZOCIÁLIS ELLÁTÓRENDSZER SWOT-ANALIZISE

A fejlesztési elképzelések vázolója előtt fontosnak tartjuk a társult önkormányzatok és a szociális szolgáltatói tevékenységünkre meghatározott SWOT analízis bemutatását, amelyek mint a földrajzi kistérség valamint a szociális ellátórendszer közreműködők, igénybevevők részéről megjelenő erősségeket, a gyengeségeket, a lehetőségeket és a veszélyeket összegzi, amelyre a fejlesztési elképzelések alapozhatók.

SWOT analízis

Erősségek	Gyengeségek
• kedvező földrajzi fekvés, kiváló közlekedési lehetőségek • generációk tapasztalata, tudása • szakmai külső, belső továbbképzések biztosítása • jó szervezőkészség, jó problémamegoldó képesség • hatékony együttműködés intézményekkel, hivatalokkal, családdal, gondnokokkal, egyéb nem szociális szolgáltatókkal • teljes férőhely kihasználtság • a szakdolgozók szakképzettségi aránya jó • közmunka keretében munkaerő foglalkoztatása • számítógépes önkéntes/kötelező programok használata • az önkormányzatok érzékenysége a szociális problémák iránt • tudatos tervekre épülő szolgáltatásfejlesztés • tapasztalt, jól felkészült szakember gárda • alapfokú szociális szakképzés feltételei adottak a térségben • együttműködési készség, partnerség a társ ágazatok között • a társult önkormányzatok hozzáállása adottságai megfelelő a szolgáltatások biztosítására, működtetésére • a helyi társadalmi szolidaritás javulása	• jelentős – kivétel a termálvíz, földgáz – természeti erőforrás, ásványkincs, ipar hiánya • értékvesztés, képességsökkenés, szenvedélybetegség • a tárgyi feltételek biztosítottak, de részben elavultak, a jogszabályi előírásoknak éppen megfelelőek az intézményekben • az ellátottak 70 %-a csak résztérítési díjat tudja megfizetni, ami komoly bevételkiesést jelent az intézmény számára • a jogszabály által előírt kötelező szolgáltatások biztosítása nem teljes körű • az idős ellátás jelentős dominanciával bír más ellátáshoz képest • motiváció hiánya a dolgozók részéről, kiegészítő veszélye • a szociális ellátórendszer strukturális és támogatási, finanszírozási rendszerének gyakori változása • szociális szolgáltatást igénylők számának ingadozása, illetve egyes ellátások esetében magas száma • az ápoló, gondozó, átmeneti, rehabilitációs otthonok alacsony férőhelyszáma, illetve hiánya • magas létszám igény az idősök otthonára, vagy átmeneti otthoni elhelyezésre • magas fenntartási költségek • krízishelyzet esetén az azonnali elhelyezés

	megoldása
Lehetőségek	Veszélyek
• a szolgáltatási rendszer tudatos fejlesztése • civil szervezetek szerepvállalására ösztönzés szociális szolgáltatásokban • az intézmény tárgyi feltételeinek fejlesztése pályázati forrás igénybe vételével • hiányzó ellátások biztosítása/ megszervezése (konyha, pszichiátriai nappali, gyermekek átmeneti otthona) • telephelyek számának bővítése (új) • a szakosított ellátási formák térségi szintre történő emelése • alapszolgáltatásokhoz, új önként vállalt, plusz szolgáltatások kapcsolása • a hátrányos helyzetű személyekkel szembeni negatív megkülönböztetések helyes irányú befolyásolása • folyamatos szakmai képzés és szupervízió lehetőségének biztosítása • nyilvánosság és média felhasználása az intézmények ismertté tétele érdekében	• a lakosság elöregedése • a lakosság fizikai/mentális állapotának romlása • a szolgáltatások támogatásához nyújtott normatíva reálértékének folyamatos csökkenése • a válságban lévő családok számának növekedése • forráshiány • saját források behatároltsága • preventív intézkedések elégtelensége, eszköztelenség • ellátottak ápolási igényeinek megnövekedése • szociális szakemberek alacsony megbecsültsége • a szociális szolgáltatások, intézmények kapacitásának kimerülése • a jogi szabályozás kiszámíthatatlansága • önkéntes munka hiánya

A fenti SWOT táblában feltüntetett erős és gyenge oldalak, a megfogalmazott lehetőségek és az elkerülendő veszélyek csak kiragadott, de a legfontosabbnak vélt jellemzői kistérség ellátórendszerének. Megállapítható az, hogy olyan ellátórendszer kialakítására kell törekedni, amely az önkormányzatok számára-például adó erőképességét figyelembe véve – gazdaságosan üzemeltethető, mégis a lehető legnagyobb hatékonysággal bír. Hosszú távú célként egy olyan ellátórendszer kialakítása és megléte a kívánatos, amely arányos strukturális keretek között képes biztosítani az ellátások „kötelező”, teljes spektrumát, kiegészítve a helyi lakosok igényeit kiszolgáló ellátásokkal.

Szükségesnek látszik a szociális ellátórendszer összehangolása a kistérség településeinek, a célok és stratégiai vonalak mentén, a már meglévő és tervezett alap és szakosított ellátási formák kapcsán. Ennek lehetséges megvalósítását a következő fejezetben mutatjuk be.

VII. KISTÉRSÉG SZOCIÁLIS ELLÁTÓRENDSZERÉNEK FEJLESZTÉSI IRÁNYAI

1.1. A leíró és elemző részben bemutatásra kerültek az ellátórendszer főbb jellemzői, láthatóvá téve, hogy a kistérség széleskörű szociális és gyermekjóléti ellátást biztosít.

A szolgáltatástervezési koncepció gyakorlati megvalósítása a szociális szolgáltatások mennyiségének és minőségének, a szolgáltatások sokszínűségének fejlődését eredményezi. Nemcsak a különböző típusú emberi problémákra keres megoldást, hanem komplex segítséget ad a szociális munka célcsoportjai életkörülményeinek javításához. A koncepció célja hozzásegíteni az embereket az egészséges, értékes minőségi élethez, a jóléthez.

1.2. Az alábbi szempontokat kell figyelembe venni a szociális ellátórendszer fejlesztési irányának meghatározása során:

- tekintettel kell lenni a lakossági szükségletek kielégítéséhez
- a jogszabály által előírt kötelező szolgáltatások/feladatok ellátásának biztosítása települési és kistérségi szinten (pl. gyermekek átmeneti otthona, nappali ellátások)
- a jelenleg már nem kötelező, de a korábbiakban pályázati forrásból finanszírozott ellátások illetve egyéb önként vállalt szolgáltatások a valós igények tükrében további működtetésének biztosítása (jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás, hajléktalanok téli krízisszállójának működtetése)
- a demográfiai tendenciák (előregedés) kezelése
- település szerkezet átalakulása kapcsán, egyre több a külterületen élő hátrányos helyzetű családok száma (alacsony iskolázottság, munkanélküliség, alacsony jövedelmek, személyes kapcsolatok hiánya, elszigetelődés, hiányos infrastrukturális ellátottság). Ezen tendencia erősödése miatt, fontos a szolgáltatási szükségletekhez igazodó ellátások és szakmai programok harmonizálása (falu és tanyagondnoki szolgálat működtetésének megfontolása, krízis helyzeteket megoldásához anyagi segítség nyújtása)
- a koncepció készítése során felmerülő új szükségletek megalapozottságának vizsgálata, úgy, mint házi gyermekfelügyelet (főként nyáron), prevenciós gyermekjóléti szolgáltatások (áldozattá, bűnelkövetővé válás megelőzése, drogprevenció- KEF), kedvezményes beteg,- és ellátott szállítás
- hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségének előmozdítása a Helyi Esélyegyenlőségi Programban (HEP) foglaltakkal összhangban.
- A jelenlegi intézményrendszerünk területi épületszerkezeti szempontból zsúfoltak, új ellátási formák bevezetésére nem alkalmasak (területhiány, helyhiány)
- A koncepció végrehajtása - nem hallgatható el az a tény-, olyan mértékű finanszírozást igényel, melyet sem a szolgáltatást nyújtó intézmények,

sem a fenntartó (HKTT), sem az önkormányzat önerőből nem képes biztosítani

- a speciális ellátotti csoportok problémáinak megoldását össze kell hangolni a települések, és itt főleg a gesztortelepülés turisztikára épülő általános „életvitelével” (hajléktalan ellátás, szenvedélybetegek ellátása)

1.3. Az alábbi összesítő táblázatban a fejlesztési irányok felsorolása egyben sorrendiséget, a várható megvalósítás ütemtervét is jelenti 2020-ig.

Fejlesztési irányok	A megvalósítás lehetséges módjai
Az Szt. és a Gylv. alapján kötelezően előírt ▪ gyermekek átmeneti otthona és ▪ nappali ellátások biztosítása (idősek, fogyatékosok, szenvedélybetegek)	▪ új telephely létesítése – ehhez pályázati lehetőségek felkutatása, pályázati képző programok támogatása, menedzsment-fejlesztés ▪ a benyújtandó pályázatokhoz önerő megteremtése, biztosítása
Összetettebb szolgáltatás-fejlesztés, a minél erősebb partnerség kialakítása a szolgáltatók között, hálózatépítés	▪ az elkövetkezendő időszakban megvalósuló EU-s pályázatokban az együttműködés ösztönzése partnerség építésével ▪ idősek ellátását szolgáló szociális és egészségügyi ellátások közötti együttműködés erősítése, a már működő szolgáltatók rendszeres információ-, tapasztalatcseréjének biztosítása ▪ a for-profit, munkaügyi szervezetek, a felnőttoktatási intézmények bevonása a foglalkoztathatóságot javító programokba
A lakosság részéről felmerülő igények megszervezése, működtetése, integrációja – jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, falu-, tanyagondnoki szolgálat, szociális konyha, támogató szolgálat	▪ pályázati források felkutatása ▪ jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: kétszintű szolgáltatás- szociális illetve piaci alapon történő – nyújtása és integrálása ▪ falu-, és tanyagondnoki szolgálat: ellátotti és szolgáltatói

	oldalról komplex igényfelmérés, finanszírozhatóság, ▪ külterületek megközelíthetőségének javítása, egészségügyi és szociális ellátó rendszer együttműködése, ellátások koordinálása ▪ szociális konyha: a településen működő főzőkonyhák felülvizsgálata utáni funkcióváltása ▪ „saját konyha” biztosításával diétás étkeztetés, krízisétkeltetés, rendezvényekhez étel biztosítása ▪ szociálisan rászorult és nem rászorult személyek szállításának további biztosítása, és önkormányzat általi finanszírozása ▪ a támogató szolgálat működésének kiterjesztése a kistérségre
Szakosított ellátási formák térségi szintre történő emelése (idősödő társadalom, demens idősök)	▪ a meglévő szolgáltatáshoz integráltan, de helyileg elkülönítetten ▪ tárgyi és személyi feltételek biztosítása (új telephely, szolgáltatási helyek)
A hátrányos helyzetű, tartósan kirekesztődött emberek alkalmazkodóképességének javítása, „változásokhoz való igazodás, a gazdasági-társadalmi kihívásoknak való megfelelés”	▪ a társadalmi és munkaerő-piaci részvétel szempontjából különösen rossz helyzetben lévő roma emberek, megváltozott munkaképességgel vagy fogyatékossággal élők, a szenvedélybetegek és pszichés betegséggel küzdők, a hajléktalan személyek foglalkoztathatóságának javítása újszerű szolgáltatások biztosításával. Ki kell alakítani azokat az új eljárásokat,

	szolgáltatásokat, amelyek segítségével e csoportok foglalkoztathatóvá válna, „álláskeresővé” válhatnak.
Szociális képzések fejlesztése, szakemberek képzése, továbbképzése	▪ A társadalmi beilleszkedés érdekében a szociális szakemberek képzésében is előtérbe kell helyezni a foglalkoztathatóság javításával kapcsolatos tudásanyagot ▪ képzések, továbbképzések, e-learning tanulás támogatása ▪ a hatékonyabb munkavégzés érdekében egyéni és csoportos tanulási formák bevezetése: képzések akkreditációja, bonyolítása, személyiség-karbantartó szolgáltatások biztosítása, burn-out megelőző tréningek működtetése, szakmai rendezvények szervezése ▪ a képzés tárgyi feltételeinek biztosítása: eszközbeszerzés, információs, informatikai beszerzések
A további társadalmi leszakadás megelőzése érdekében a prevenció széles körű alkalmazása. Korai beavatkozást középpontba helyező programok támogatása. Gyermekek és fiatalok integrációs programjainak elindítása, a gyermekszegénység csökkentése	▪ a közoktatásban részt vevő gyermekek és fiatalok iskolai lemorzsolódásának csökkentése, a sikeres életkezdés érdekében személyiségfejlesztő szabadidős programok szervezése, drog-prevenció- Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működtetése, családi funkciók erősítése ▪ családterápia és családgondozás erősítése ▪ házi gyermekfelügyelet megszervezése, biztosítása, ▪ prevenció- gyermekjóléti szolgáltatások (áldozattá, bűnelkövetővé válás megelőzése, drogprevenció- a KEF további

	működtetésével, kiterjesztésével
Társadalmi részvétel erősítése: a közösség- és civil szféra fejlesztése	▪ az önkormányzatok és a civil szervezetek együttműködésének segítése, a Szociálpolitikai Kerekasztal működtetése, szakmai fórumok szervezése ▪ Közösségi kezdeményezések támogatása ▪ Önkéntes programok szervezése ▪ a diszkrimináció visszaszorítása érdekében a hátrányos megkülönböztetést elszenvedett vagy azzal fenyegetett csoportok és egyének jogérvényesítésének támogatása, képviselte
▪ fiatalok, általános iskolások, továbbtanulási és pályaválasztásának segítése, ösztönzése érdekében	▪ a szakmák megismertetése, bemutatása a munka és a szakmák iránti elhivatottság erősítése, ▪ nyári pályaaorientációs tábor szervezése (6-7. évfolyam)
▪ a meglévő szolgáltatások (HSNY) fejlesztése, az igényekhez kapcsolódó plusz szolgáltatások bevezetése	▪ humánerőforrás – férfi gondozók számának növelése , ▪ tevékenységi körök kiterjesztése-fodrászat, manikűr, pedikűr, és gyógymassázs.

1.4. A szociális szolgáltatások finanszírozása

A szociális szolgáltatások működtetésének forrásai:

- a mindenkor költségvetési törvényben meghatározott központi támogatás, feladatfinanszírozás,
- a társulás keretében ellátott szolgáltatások emelt összegű támogatása (kistérségi kiegészítő normatíva)
- térítési díj bevételek,
- a társult önkormányzatok fenntartói hozzájárulása.

Mint már említettük az elmúlt években a normatívák fajlagos összegének folyamatos csökkenésével majd az utóbbi körülbelül 4 évben, ezek szinten tartásával lehetett számolni. A támogatási struktúra is változott – például az egyes szolgáltatások átlagos mutatószámainak meghatározásában történő, előző

évekhez képest negatív eredményt hozó képletek bevezetése által – így a forrásokhoz való hozzájutás és az elszámolás szabályai is szigorodtak. A kiegészítő támogatások, mint a rendkívüli szociális támogatás pályázat feltételeinek egyik fontos része az önkormányzatok adóerő-képességének vizsgálata.

Az alábbi táblázat a társult önkormányzatok adóerő-képességét mutatja meg:

Önkormányzat	2013 (Ft/fő)	2014(Ft/fő)	2015(Ft/fő)
Ebes	39.644	41.375	51.585
Hajdúszovát	12.358	13.787	13.402
Nagyhegyes	81.440	80.187	73.125
Hajdúszoboszló	25.633	27.857	28.841

A fenti táblázatból is jól látszik, hogy a társult önkormányzatok mennyire különböznek gazdasági aktivitásukban, valamint az előzőekben tárgyalt társadalmi, településszerkezeti szempontok alapján is. A leghátrányosabb település esetében is a lakosság általi igények ugyanúgy megfogalmazódnak, mint a „tehetősebb” önkormányzatok vezette településen. Így pld. az előregedő társadalom általi demográfiai eredmények többszörösen jelentkeznek a szociális ellátórendszerben a gondozást-ápolást nyújtó bentlakásos intézmények férőhelye iránt (mely ellátási forma igen nagy egyszeri bekerülő költséggel és működésének fenntartása is komoly anyagi teher). Ebes községben jelenleg folyik ilyen intézmény létrehozása. *Ezen szakosított ellátási forma anomáliája figyelhető meg a kistérségen belül, hiszen a kistérség összlakosság száma 34344 fő, melyhez viszonyítva a területén működő bentlakásos idős otthonok 462 férőhelyszámát, így kb. 460 lakosra 1,3 férőhely jut.*

Ennek ellenére az egyik legnagyobb kihívás a gondozásra, ápolásra szoruló, állandó felügyeletet igénylő hozzátartozók elhelyezése. Nehezíti a helyzetet a több típusú fenntartó, mely intézményekben nagyon eltérő, a bekerülési illetve a szolgáltatásokért nyújtott térítési díj összege. A kevesebb rendszeres jövedelemmel rendelkező, vagy jövedelemmel nem rendelkező egyének esetében, ez a feladat szinte reménytelen.

Az ilyen feladatok megoldására is egyes kistérségi településeknek a társulás általi működtetés lehet a célravezető eszköz.

Mivel jelenleg a feladat finanszírozás folyamata zajlik, a kistérségi szociális ellátórendszer fejlesztési irányvonalainál részletesen tárgyalt célokat és főként a megvalósítás lehetséges módjait figyelembe véve, a legnehezebb feladatnak tűnik a szükséges pénzügyi fedezet megteremtése (lásd. HKSZK táblázatát és diagramját). A hiányzó ellátások biztosításának feltételeként is szintén a szükséges pénzügyi forrás megteremtése az első lépés, mivel az új ellátások

létrehozásakor igen magas bekerülési illetve működtetési költségekkel kell számolni. A megfelelő pályázati lehetőségek megléte esetén is az önkormányzatokat, a társulást terhelő önerők biztosítása sem mindig megoldható tényező.

VIII. ÖSSZEGZÉS

A rendszerváltás követő gazdasági és társadalmi átalakulás alapjaiban érintette a lakosság túlnyomó többségét, számos új és differenciált szükségletet, szociális problémát hozott a felszínre. Ezek közül, a legjelentősebb a szegénység kiterjedése, valamint az egyenlőtlenségek növekedése volt. A családok addigi szerkezete átalakult, nőtt az inaktívak, eltartottak családon belüli aránya, amely együtt jár a háztartások bevételi forrása csökkenésével, míg a kiadási összegek nőttek.

A mai „család” számos esetben nem tudja megfelelően betölteni a hagyományos funkcióit, mint például a gazdasági, szocializációs, illetve védelmi funkciók. Ez a funkcióvesztés jelzi, hogy a kiegyenlítetttség érdekében az ellátórendszernek a család által nem ellátott bizonyos feladatokat kezelnie kell, ezért a „védőháló” megerősítése szükséges.

Ezen feladatok egy részének biztosítását a központi jogszabályok kötelezővé teszik, másrészt a település szerkezete, lakosságszáma, demográfiai mutatói, gazdasági aktivitása, az önkormányzat adóerő-képessége, a politikai akarata alakítja, de elsősorban a lakosság részéről felmerülő igények alkotják a helyi „védőháló” kialakítását.

A megfelelő - igény és szolgáltatás részéről egyaránt elfogadható - ellátórendszer kialakítása nem lehetséges, egy előzetes felmérés, vélemények, tapasztalatok összességének elemzése nélkül.

Reményeink szerint a jelenleg elkészült kistérségi szolgáltatástervezési koncepció megfelelő tartalommal, az ellátórendszer részletes bemutatásával, a hiányzó ellátások feltérképezésével, valamint az ellátórendszerben lévő fejlesztési lehetőségekre, megoldásokra is útmutatást nyújt.

A koncepció fejlesztési irányvonalai illeszkednek a helyi társadalmi változások okozta egyenlőtlenségekhez, anomáliákhoz.

A cél, hogy a kistérség településein élő lakosok számára a szolgáltatások, támogatások elérhetősége egyaránt hozzáférhető legyen. Középpontjában a támogatásra szoruló egyének és családok álljanak. Elengedhetetlen a teherbíró képességek vizsgálatával kialakított differenciált szolgáltatásnyújtás, és azok után fizetendő személyi térítési díjak, melyre eddig is történtek pozitív törekvések.

A most működő szociális szolgáltatási ellátó rendszer, jelenleg is kiszolgálja – jó minőségben - a lakosságot, a fokozatosan bevezetésre kerülő új szolgáltatások ennél még sokrétűbbé és értékesebbé tehetik azt.

A koncepció végrehajtásában az alábbi mottót tartjuk szem előtt:

„Mindjárt születésünk pillanatában szüleink jóságára, gondoskodására szorulunk. Később, amikor betegségek gyötörnek minket és megöregszünk, megint mások gondoskodására és jóságára leszünk utalva. Mivel életünk kezdetén és végén mások törődnek velünk, hogyan tudnánk mi életünk derekán nem törődni másokkal? „

(Tendzin Gjaco: Törődni másokkal)

XIV. Dalai Láma

Készült: Hajdúszoboszló, 2016. augusztus 11.